

MESTNA OBČINA MARIBOR
ŽUPAN

Ulica heroja Staneta 1, SI-2000 Maribor
T: +386.2.2201 000, E: mestna.obcina@maribor.si
S: http://www.maribor.si
Davčna številka: SI12709590, Matična številka: 5883369

Številka: 141-2/2021-3

Datum: 01.03.2021

GMS – 416

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 21. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

NASLOV GRADIVA: Poročilo o realizaciji akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mestni občini Maribor za leto 2020

GRADIVO PRIPRAVIL: URAD ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE, ZDRAVSTVENO, SOCIALNO VARSTVO IN RAZISKOVALNO DEJAVNOST
Sektor za zdravstveno in socialno varstvo

GRADIVO PREDLAGA: Aleksander Saša Arsenovič, župan

POROČEVALEC: Milan Kotnik, predsednik Sveta invalidov MOM

PREDLOG SKLEPA: **Mestni svet se je seznanil s Poročilom o realizaciji Akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mestni občini Maribor za leto 2020 in ga potrdi.**

Aleksander Saša Arsenovič
Župan

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA
URAD ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE,
ZDRAVSTVENO, SOCIALNO VARSTVO IN
RAZISKOVALNO DEJAVNOST
Sektor za zdravstveno in socialno varstvo

Številka: 141-2/2021-3

Datum: 01.03.2021

PODPISNI LIST
PREDLOGA ZA OBRAVNAVO NA 21. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR

Naslov gradiva:	Poročilo o realizaciji akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mestni občini Maribor za leto 2020
Priloge gradiva (navedba morebitnih prilog):	1. Radio Maribor – prispevek ob mednarodnem dnevu invalidov 2. Glasilo Svet invalidov 3. Poročilo s sprehoda o evidentiranju arhitekturnih ovir 4. Izjava za javnost – Virtualni karierni sejem 5. Sporočilo za javnost – 3.12.2020 6. Poročilo – Športne igre invalidov 2020

Pregledali in parafirali:

Podpisniki	Ime in priimek podpisnika	Pristojen organ	Datum	Podpis tistega, ki podpiše oz. parafira
Gradivo pripravil-a:	ANA MANDL, Strokovna sodelavka VI	UVIZSVRD	1.3.2021	<i>Ana Mandl</i>
Gradivo pregledal-a vodja organa in morebitni vodja NOE:	Brigita GAJZER PLIBERŠEK Vodja urada Lilijana ZORKO, vodja sektorja	UVIZSVRD	2.3.2021	<i>Brigita Gajzer</i> <i>Lilijana Zorko</i>
Gradivo usklajeno s pristojnimi organi (če je gradivo pripravljeno izven MOM):				
Dodatni pregled na predlog pripravljavca	Milan KOTNIK, predsednik Sveta invalidov MOM	Svet invalidov MOM	4.3.2021	<i>Milan Kotnik</i>
Dokument parafiral podžupan: (obkrožite tistega, ki je odgovoren za vaše področje)	Dr. Samo Peter Medved Gregor Reichenberg Alenka Iskra	Kabinet župana	09.03.2021	<i>Alenka Iskra</i>

Gradivo prejela služba MS v fizični in elektronski obliki	Rosana Klančnik	Služba za delovanje mestnega sveta	9.3.2021	<i>Rosana Klančnik</i>
---	-----------------	------------------------------------	----------	------------------------

Gradivo pregledal . direktorica MU	Mag. Nataša Rodošek	Kabinet župana		<i>Nataša Rodošek</i>
------------------------------------	---------------------	----------------	--	-----------------------

MESTNA OBČINA MARIBOR
Svet invalidov

**POROČILO O REALIZACIJI AKCIJSKEGA
NAČRTA ZA IZBOLJŠANJE ENAKIH
MOŽNOSTI ZA INVALIDE
V MESTNI OBČINI MARIBOR**

(JANUAR 2021)

KAZALO

.....	1
KAZALO	2
SPREMNA BESEDA ŽUPANA MOM	4
I. UVOD	5
SEZNAM KRATIC	6
II. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI	7
1. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI	7
1.1. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI.....	7
1.2. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE MESTNIH SLUŽB	10
2. SKRIB OBČINE ZA ZDRAVJE	14
2.1 SOFINANCIRANJE IN IZVAJANJE OSNOVNIH IN DODATNIH PROGRAMOV ZDRAVSTVENEGA VARSTVA.....	15
2.2. SODELOVANJE Z VARUHO BOLNIKOVIH PRAVIC	17
3. REHABILITACIJSKI PROGRAMI	18
3.1. ZAGOTOVITEV DOSTOPNOSTI REHABILITACIJSKIH PROGRAMOV.....	18
3.3. OSEBNA ASISTENCA	18
4. STROKOVNO-PODPORNE SLUŽBE	20
4.1. OZAVEŠČANJE ZAPOSLENIH STROKOVNIH DELAVCEV O INVALIDIH.....	20
4.2. OZAVEŠČANJE POTENCIALNIH SPONZORJEV ZA RAZLIČNE USLUGE IN POMOČ PRI DELU	20
4.3. INFORMACIJSKA DOSTOPNOST STROKOVNO PODPORNIM SLUŽB.....	20
4.4. STROKOVNO PODPORNIM PROGRAMI PO PODROČJIH.....	20
4.5. IZGRADNJA STROKOVNIH KAPACITET DRUŠTEV.....	21
5. ARHITEKTURNA IN KOMUNIKACIJSKA DOSTOPNOST	21
5.1. DOSTOPNOST JAVNIH POVRŠIN.....	21
5.2. JAVNE SANITARIJE	23
5.4. JAVNI TRANSPORT	25
5.5. TAKSI SLUŽBA.....	25
5.6. KULTURA.....	25
5.7. JAVNI SEKTOR.....	25
5.8. JAVNE PRIREDITVE	25
5.9. ZASEBNI SEKTOR.....	26
5.10. RAZNO	26
6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	26
6.1. VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	26
6.2. DOSTOPNOST IZOBRAŽEVANJA.....	27
6.3. UČNA POMOČ.....	27
6.4. USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV ZA DELO Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI.....	27
6.5. IZOBRAŽEVANJE BREZPOSELNIH IN DELOVNIH INVALIDOV.....	27
6.6. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE.....	27
7. DELO, ZAPOSILITEV, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST	28
7.1. POVEČANJE ZAPOSILJIVOSTI OSEB Z INVALIDNOSTJO	28
7.3. OZAVEŠČANJE O PROBLEMATIKI ZAPOSLOVANJA INVALIDOV TER PROMOCIJA ERGONOMIJE, AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA IN VKLJUČEVANJE INVALIDOV VANJE	31
7.4. PROMOCIJA DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU MED GOSPODARSKIMI SUBJEKTI.....	32
7.5. SOCIALNA VKLJUČENOST	32
7.6. OZAVEŠČANJE DELODAJALCEV O POTREBAH DELAVCEV Z INVALIDNOSTJO	35
8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE	35
8.1. OZAVEŠČANJE	36

8.2. SPODBUJANJE OSEBNE ASISTENCE	36
9. KULTURA.....	38
9.1. VKLJUČEVANJE OSEB Z INVALIDNOSTJO V KULTURNE DOGODKE, PRIREDITVE	38
9.2. SISTEMATIČNO VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V KNJIŽNIČNE STORITVE.....	39
9.3. OZAVEŠČANJE KADRA O POTREBAH INVALIDOV	39
9.4. INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOGODKOV	40
9.5. PODPORA MO MARIBOR IN SVETA INVALIDOV PRI KULTURNIH PROGRAMIH INVALIDSKIH DRUŠTEV	40
10. ŠPORT IN REKREACIJA.....	42
10.1. SPODBUJANJE AKTIVNEGA NAČINA ŽIVLJENJA MED INVALIDNO POPULACIJO	42
10.2. ORGANIZIRANJE SKUPNIH ŠPORTNIH IN ŠPORTNO REKREATIVNIH DOGODKOV	42
10.3. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI ŠPORTNIH VSEBIN IN OBJEKTOV.....	43
10.4. IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA ZA TRENERJE INVALIDSKIH ŠPORTOV	47
11. VERA	47
11.1. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI IN SPODBUJANJE ENAKIH PRAVIC DO VEROIZPOVEDI	47
12. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA	47
12.1. VKLJUČITEV DRUŠTEV V PROCESSE OBLIKOVANJA POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA S STRANI MOM	48
12.2. PODPORA MOM PRI VPLIVANJU DRUŠTEV NA OBLIKOVANJE POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA	48
13. OBČINSKI AKTI.....	49
14. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA.....	50
14.1. BREZPLAČNA UPORABA OBČINSKIH PROSTOROV	50
14.2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV INVALIDSKEGA VARSTVA.....	50
14.3. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA INVALIDOV	52
14.4. SOFINANCIRANJE ZAPOSILITEV INVALIDOV V PROGRAMU JAVNIH DEL.....	52
14.5. VSEBINSKA IN FINANČNA PODPORA OZAVEŠČANJU JAVNOSTI	52
14.6. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA DELOVANJU SVETA INVALIDOV	53
15. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA.....	53
16. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV	53
16.1. OBLIKOVANJE SISTEMA SPREMLJANJA UČINKOV IZVEDENIH UKREPOV	53
16.2. PERIODIČNO SPREMLJANJE SPREJETIH UČINKOV	54
17. MEDNARODNO SODELOVANJE	54
III. SKLEPNE MISLI.....	54

SPREMNA BESEDA ŽUPANA MOM

»Spoštovani,

Leto 2020 si bomo vsi zapomnili kot polno izzivov na vseh področjih življenja. Kot leto številnih omejitev in prilagajanj. Hitro širjenje novega virusa, razglasitev epidemije in privajanje na življenje v tej povsem novi situaciji – vse to nas je sililo v iskanje novih rešitev, v razmislek o tem, kako kar najbolje živeti v precej spremenjenih razmerah, ki so že tukaj ali pa so še pred nami.

Svet invalidov si je za leto 2020 zadal veliko aktivnosti in z veseljem ugotavljam, da jih je večino, kljub številnim omejitvam, tudi izvedel. Verjamem, da ste glede tega z zaključenim letom zadovoljni. Še posebej pa upam, da ste zadovoljni s tem, kar smo naredili in kar še izvajamo na ravni občine in njenih strokovnih služb. Zavedam se, da imamo še vedno veliko dela pri odstranjevanju arhitektonskih ovir, prepričan pa sem tudi, da vidite, da se s tem ukvarjamo in da jih je resnično vedno manj.

Pri komunalnih projektih, ko urejamo ceste in druge javne površine, hkrati znižujemo previsoke robnike. V mestnem središču, ob robu pešcove, urejamo dodatna parkirna mesta za invalide. Ob tem smo v lanskem letu za invalide na novo zagotovili možnost dveurnega brezplačnega parkiranja povsod v beli coni, v okviru Evropskega tedna mobilnosti pa smo skupaj z vami znova odmevno opozorili na še vedno perečo problematiko zasedenosti parkirnih mest z vozili, ki jim ta niso namenjena. Pomemben korak mislim, da smo naredili tudi z ureditvijo invalidom prilagojenih sanitarij na Pokopališču Dobrava; in še kakšen pozitiven premik naprej se najde v tem poročilu za leto 2020.

Za 2021. leto lahko napovem nadaljevanje tovrstnih aktivnosti za izboljšanje mobilnosti in sploh življenja invalidov v naši občini. Da bodo vsi zapisani načrti za izboljšanje enakih možnosti za vse v čim večji meri tudi postali realnost, pa si moramo ob že naštetem nenehno prizadevati tudi za boljše komuniciranje; za to, da bodo potrebe in pobude vseh prebivalcev in obiskovalcev mesta, vključno z invalidi, zares slišane. Naj bo to naša in vaša zaveza.

Dobro zdravje, optimistično držo in sploh vse dobro v letu 2021 vam želim.

Aleksander Saša Arsenovič
Župan Mestne občine Maribor

I. UVOD

Leto 2020 je bilo zelo posebno leto, zaradi ukrepov za zaježitev korona virusa zahtevno in polno izzivov. Mestna občina Maribor je v letu 2020 kljub temu aktivno izvajala sprejet Akcijski načrt za obdobje 2015 – 2021. Pri tem smo tesno sodelovali z invalidskimi in humanitarnimi organizacijami ter z invalidi posamezniki, ki so posredovali svoje predloge izboljšav. Listina »Občina po meri invalidov«, ki jo je Mestna občina Maribor prejela leta 2010, nas zavezuje, da z aktivnostmi na tem področju nadaljujemo v čim večji meri.

Cilj, ki ga želimo doseči z izvajanjem Akcijskega načrta, ostaja enak, to je doseči tako družbo, da bodo imeli vsi državljani enake možnosti. Kot ključne smo tudi v letu 2020 opredelili naslednje cilje:

- Zagotavljati arhitekturno, komunikacijsko in informacijsko dostopnost in s tem krepiti enake možnosti samostojnega in neodvisnega življenja invalidov
- Ozaveščati javnost o potrebah invalidov in dvigovati raven zavesti o aktivni vlogi invalidov, njihovih pravic do izenačitve možnosti in do zaščite pred diskriminacijo
- Zagotavljati podporo strokovno podpornih služb pri izvajanju in razvoju programov za vključevanje invalidov v vsa področja družbenega življenja,
- Spodbujati medsebojno sodelovanje vseh služb in organizacij, ki pokrivajo življenje invalidov z namenom, da zagotovijo invalidom optimalne pogoje za enake možnosti za neodvisno življenje in vključevanje v družbene procese

Pri uresničevanju Akcijskega načrta imajo pomembno vlogo prav Svet invalidov MOM in vanj vključena invalidska društva. V uresničevanju ciljev Akcijskega načrta aktivno sodeluje 9 delovnih skupin Sveta invalidov, ki pokrivajo posamezna področja dela (zakonodajo, zaposlovanje, kulturo, šport in druga). Strokovni sodelavki Društva študentov invalidov Slovenije v Svetu invalidov Mestne občine Maribor vodita delo štirih delovnih skupin in sicer Delovno skupino za zaposlovanje in socialno varnost, Delovno skupino za zakonodajo, Delovno skupino za dostopnost in Delovno skupino za kulturo. Zelo aktivna je tudi Delovna skupina za šport in rekreacijo. Članstvo skupin tvorijo invalidi in kompetentni strokovnjaki strokovnih služb v MO Maribor. Iskrena hvala vsem za dobro in učinkovito delovanje v letu 2020.

SEZNAM KRATIC

CIV – Civilni invalidi vojn
CPR – Center za poklicno rehabilitacijo
DBE – Dislocirana bivalna enota
DP – Društvo paraplegikov
DŠIS – Društvo študentov invalidov Slovenije
DU – Društvo upokojencev
FIHO – Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij
KD REPS – Kinološko društvo za reševalne pse Maribor
MD – Medobčinsko društvo
MDCP – mariborsko društvo za cerebralno paralizo
MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDSS – Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih
MO – Mestna občina
MOM – Mestna občina Maribor
MS – Multipla skleroza
MTC – Medicinsko termalni center
NUK – Narodna univerzitetna knjižnica
OS – Območna služba
RK – Rdeči križ
SLO – CANIS Slovensko združenje inštruktorjev, center za šolanje psov vodičev in psov spremljevalcev
SNG – Slovensko narodno gledališče
SVZ – Socialno varstveni zavod
ŠOUM – Študentska organizacija Univerze v Mariboru
TDZ – Težave v duševnem zdravju
TRC – Termalno rekreacijski center
UGM – Umetnostna galerija Maribor
UKC – Univerzitetni klinični center
UKM – Univerzitetna knjižnica Maribor
URI – Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS
VDC – Varstveno delovni center
ZDCIV – Zveza društev civilnih invalidov vojn
ZDGN – Zveza društev gluhih in naglušnih
ZDIS – Zveza delovnih invalidov Slovenije
ZDSS – Zveza društev slepih in slabovidnih
ZMSS – Združenje multiple skleroze Slovenije
ZPIZ – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
ZTK – Zdravstveno-terapevtska kolonija
ZZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

II. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI

1. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI

V Akcijskem načrtu za izboljšanje enakih možnosti za invalide 2015 - 2021 lahko zadane ukrepe na tem področju razdelimo v

1. Ozaveščanje in informiranje javnosti
2. Ozaveščanje in informiranje strokovnih služb MO Maribor

1.1. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE JAVNOSTI S POMOČJO JAVNIH OBČIL

Svet invalidov MO Maribor je v letu 2020 v sodelovanju z invalidskimi društvi organiziral veliko javnih dogodkov, ki so pripomogli k ozaveščanju občanov. Takšni dogodki so bili Športne igre invalidov, Športno rekreativno srečanje invalidov, Dan mobilnosti invalidov, sodelovanje na Festivalu Lent – art kamp in drugi. S sodelovanjem službe za stike z javnostjo MO Maribor smo na vse prireditve vabili medije, o dogajanju smo obveščali tudi na občinski spletni strani. Pomembno vlogo pri ozaveščanju občanov imajo prav mediji, ki imajo možnost ozaveščanja najširše javnosti.

Priloga 1: Clipping: Objava na Radiu Maribor ob mednarodnem dnevu invalidov

INFORMIRANJE PREKO SPLETNE STRANI MESTNE OBČINE MARIBOR

Na spletni strani [Mestne občine Maribor/invalidi](#) sporočamo uporabnikom pomembne informacije, objavljamo vabila na seje sveta invalidov, zapisnike sej, aktualnosti, zanimivosti. Stran je namenjena javnosti, invalidom in strokovnim službam. Glede na predloge uporabnikov si prizadevamo sproti prilagajati vsebino strani. Spletna stran je prilagojena invalidom, trenutno pa je spletna stran MOM v fazi prenovitve.

GLASILO SVET INVALIDOV

V novembru 2020 smo izdali že 11. številko skupnega glasila invalidskih društev in Sveta invalidov MO Maribor. Vsebino glasila prispevajo člani mariborskih invalidskih društev in je raznovrstna, koristna in zanimiva. Glasilo smo brezplačno razdelili vsem invalidskih in humanitarnim društvom, mestnim svetnikom, NUK, Mariborski knjižnici in drugim institucijam, na voljo pa je tudi na sedežu MO Maribor. Glasilo smo v elektronski obliki posredovali tudi vsem občinam, prejemnicam listine »Občina po meri invalidov (30 občin).

Priloga 2: Glasilo Svet invalidov, 11. številka

DELOVANJE INFORMACIJSKE PISARNE ZA INVALIDE

Informiranje občanov na MO Maribor poteka tudi v informacijski pisarni za invalide.

V letu 2020 so občane najpogosteje zanimale informacije o brezplačnem prevozu za invalide v Mestni občini Maribor, o urejanju parkirne karte za invalide in o evropski kartici ugodnosti za invalide.

FESTIVAL LENT – ART KAMP

V okviru Festivala Lent se je tudi v letu 2020 ob upoštevanju ukrepov za zajezitev korona virusa v Mestnem parku odvijal Art kamp. Na Festivalu so uspešno sodelovala tudi mariborska invalidska društva. Društva so se predstavila na izkustvenih delavnicah in s promocijskim gradivom. Invalidi so se aktivno vključevali tudi v predstavitvene aktivnosti ostalih sodelujočih organizacij.

DAN MOBILNOSTI INVALIDOV

16.9.2020 je v okviru Evropskega tedna mobilnosti potekal že 12. Dan mobilnosti invalidov. Program je bil kljub korona ukrepom in odsotnosti najbolj ranljivih skupin invalidov zelo zanimiv in pester. Na Trgu svobode v Mariboru je svoja prizadevanja za čim boljšo mobilnost predstavilo 6 mariborskih invalidskih in humanitarnih društev.

Vsako društvo je predstavilo svoj način mobilnosti, težave, pripomočke in posebnosti pri premagovanju ovir v vsakdanjem življenju. Predstavili so se **Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor; Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor; SONČEK – mariborsko društvo za cerebralno paralizo; Društvi SLO – CANIS IN REPS; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor; Društvo diabetikov Maribor in Humanitarna organizacija INKONT Maribor.**

Predstavniki Društva paraplegikov Podravja so predstavili priklopno kolo za invalidski voziček, zastopnik Omega, ter električni priklop za invalidski voziček.

Sočasno je potekal sprehod z evidentiranjem arhitekturnih ovir. Pot je potekala od Trga svobode, Jurčičeve ulice, Gosposke ulice, Glavnega trga, preko Glavnega mosta, mimo UKC Maribor do podvoza Ljubljanska in nove železniške postaje, nato po nadvozu Titova po Titovi cesti do Partizanske ceste in do Trga svobode. Invalide sta na sprehodu spremljala podžupan Samo Peter Medved in predstavnik Sektorja za komunalo in promet na MOM. Skupaj so evidentirali kar nekaj ovir in se dogovorili, da bodo težave uredili, kolikor bo le možno realizirati.

Hkrati je na Slomškovem trgu potekala akcija osveščanja o težavah parkiranja na invalidskih parkirnih mestih »Pridem takoj«. Z invalidskimi vozički smo že zjutraj zasedli 5 parkirišč na Slomškovem trgu, na vozičke smo obesili napise »Pridem takoj, Samo na pošto sem skočil« in druge najpogostejše izgovore kršiteljev, ki parkirajo na invalidskih parkirnih mestih.

Članek o Dnevu mobilnosti invalidov 2020 si lahko ogledate v [Večeru](#). Več o dogajanju na Trgu svobode pa na [Radio Maribor](#) in v [sliki](#) ter v [mariborinfo](#) in [maribor24](#) in [Maribor24](#).

Priloga 3: Poročilo o sprehodu za evidentiranje arhitektonskih oz. grajenih ovir za invalide ob Dnevu mobilnosti invalidov

SODELOVANJE NA KARIERNEM SEJMU

Mestna občina Maribor je v času od 16. – 20. novembra izvedla Virtualni karierni sejem za osnovnošolce. Udeležilo se ga je 9.991 obiskovalcev iz Maribora in ostalih občin oz. regij. Organiziran obisk je izvedlo 60 osnovnih šol. Na sejmu je sodelovalo 80 razstavljavcev, ki so organizirali 195 dogodkov v živo (70 webinarjev in 125 klepetalnic).

Na podlagi virtualnega kariernega sejma za osnovnošolce je Fundacija PRIZMA, ob podpori Mestne občine Maribor in ostalih partnerjev, organizirala tudi virtualni karierni sejem za srednješolce. Posebna pozornost je bila namenjena deficitarnim poklicem v Mariboru in širši regiji ter mladim s posebnimi potrebami. Na sejmu je sodelovalo tudi Društvo študentov invalidov Slovenije, enota Maribor.

Sejem za osnovnošolce in srednješolce je skupaj obiskalo več kot 20.000 obiskovalcev iz vse Slovenije. Dejanska številka je še mnogo večja, saj je bilo naenkrat za enim računalnikom prisotnih več oseb. Ker pa je virtualni sejem možno obiskati še vse do 30 septembra 2021, še vedno beležimo obisk virtualnega kariernega sejma, tudi do 200 obiskovalcev na dan. Pri tem opazamo, da veliko obiskovalcev sejem ponovno obiše, kar pomeni, da sejem pritegne njihovo pozornost, in da so si pripravljene objavljene vsebine dodatno ali podrobneje ogledati.

Virtualni karierni sejem 2020

Priloga 4: Sporočilo za javnost o Virtualnem kariernem sejmu 2020

SLAVNOSTNA SEJA SVETA INVALIDOV MO MARIBOR

Svet invalidov MO Maribor je dne 4.12.2020 preko spleta izvedel svečano sejo v počastitev mednarodnega dneva invalidov. Ob tem so pregledali aktivnosti in dosežke Sveta invalidov v letu 2020. Medijem so poslali izjavo za javnost.

O svečani seji so poročali tudi mediji. Vabimo vas, da si ogledate objavljene prispevke na [Maribor24](#) in na [mariborinfo](#).

Priloga 5: Sporočilo za javnost ob mednarodnem dnevu invalidov 2020

1.2. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE MESTNIH SLUŽB

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE INVALIDOV IN STROKOVNIH SLUŽB PREKO SKUPNEGA NASLOVA SVETA INVALIDOV

Svet invalidov MOM aktivno sodeluje z invalidskimi organizacijami in službami, ki so vključene v projekt »Občina po meri invalidov«. Člani liste se lahko preko skupnega elektronskega naslova Sveta invalidov svet.invalidov@list.arnes.si med seboj ažurno informirajo o pomembnih novicah. Ta način informiranja in osveščanja uspešno uporabljamo pri posredovanju obvestil in novic Sveta invalidov Mestne občine Maribor članom Sveta in strokovnim službam. Člani skupne liste so predstavniki invalidskih društev, ki so vključena v Svet invalidov, predstavniki strokovnih služb in organizacij, ki so pomembni za invalide in zainteresirani posamezniki, ki sodelujejo le občasno ali želijo le biti informirani.

Strokovnim službam in drugim zainteresiranim so vse pomembne informacije, vabila na seje sveta invalidov, zapisniki sej in drugo na voljo tudi na spletni strani [Mestne občine Maribor/invalidi](#).

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE NA RAVNI INVALIDSКИH IN HUMANITARNIH DRUŠTEV

Največ prispevajo k ozaveščanju in informiranju javnosti o invalidski problematiki invalidske organizacije same, njihovo delovanje pa je v glavnem usmerjeno v ozaveščanje z vidika posebnosti posameznega tipa invalidnosti. Društva so dobro organizirana in obveščajo javnost o svojih aktivnostih na različne načine; po radiu, na različnih dogodkih, s propagandnim materialom, preko spletne strani, kjer lahko vsak poišče prve informacije o svoji invalidnosti, kje poiskati pomoč, kako se spoprijeti z novo nastalo situacijo. Spletne strani teh organizacij so tudi odlični vir informacij za strokovne službe, ki delujejo na področju invalidske tematike.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor poteka informativna dejavnost po različnih poteh in v raznih oblikah. Ob posameznih akcijah člane obveščajo tudi preko mariborske radijske postaje. Članstvo obveščajo s posebnimi zloženkami in koledarčki, kjer predstavijo letošnji program delovanja društva. V letu 2020 je zaradi COVID 19 komunikacija potekala po telefonu in internetu.

Člani ZMSS, podružnice Maribor so za informiranje in obveščanje članov in zainteresiranih posameznikov opravljali informiranje preko dežurnega telefona in ob uradnih urah na sedežu društva. Osveščanje in informiranje zainteresiranih in javnosti pa so izvajali na več dogodkih. Med drugim so se predstavili na Trgu svobode ob dnevu mobilnosti invalidov, aktivno so ozaveščali v tednu multiple skleroze v maju 2020 in drugo. S prispevki so sodelovali tudi v 11. številki glasila Svet invalidov in v glasilu ZMSS.

V Društvu študentov invalidov, enota Maribor, so v letu 2020 sodelovali na Dnevu mobilnosti invalidov, kjer so s Svetom invalidov MOM in drugimi invalidskimi društvi izvedli odmevno akcijo »Pridem takoj« ter aktivno sodelovali pri izvedbi celotnega programa Dneva mobilnosti 2019. Sodelovali so tudi na Kariernem sejmu za osnovnošolce in na Kariernem sejmu za srednješolce.

V Društvu paraplegikov Podravja so bili na področju ozaveščanja glede na situacijo tudi v letu 2020 aktivni. Redno so ažurirali spletno stran društva, ob društvenih dogodkih so delili promocijsko in informativno gradivo, s članki so sodelovali v glasilu Zveze Paraplegik, informiranje so izvajali na posamičnih svetovanjih in razgovorih. Redno objavljajo na oglasni deski, večkrat pa sodelujejo in ozaveščajo kot gostje v raznih informacijskih oddajah TVS ali TV Maribor. Sodelovali so tudi na Dnevu mobilnosti invalidov, v okviru katerega so predstavili priklopno kolo za invalidski voziček, zastopnik Ormega, ter električni priklop za invalidski voziček. Sodelovali pa so tudi na Art-kampu, kjer so predstavili društvo in njihove najbolj zanimive projekte (športne dejavnosti, prodaja likovnih izdelkov, delitev promocijskega materiala ...).

V MD civilnih invalidov vojn Maribor poteka obveščanje članstva v glavnem s pomočjo sodobnih medijev (telefon , internet ...) in klasične pošte, kar je bilo v letošnjem letu zaradi epidemije še posebej pomembno, ter preko skupnega glasila »Naše vezi« Zveze društev vojnih invalidov Slovenije in Zveze civilnih invalidov vojn Slovenije in v glasilu Svet invalidov MOM.

Program je financiran s sredstvi FIHO, ZDCIVS in MOM.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor izvaja informiranje članstva in širše javnosti na obstoječi spletni strani Društva <http://www.dgnp-mb.si/>, ki so jo v letu 2021 nadgrajevali, in na družabnem omrežju <http://www.facebook.com/drustvo.maribor>, kjer informirajo o vseh aktivnostih društva. Sofinancer je MOM. Vsebinsko pri osvežitvi in nadgradnji spletne strani s svojimi idejami in predlogi sodelujejo gluhi in naglušni člani društva. Aktivnosti so potekale kontinuirano skozi celo leto 2020. Ključnega pomena je tudi sodelovanje z mediji. Zato v okviru tega programa sodelujejo s Spletno TV ZDGN Slovenije, RTV Slovenija ter ostalimi mediji (Večer, Ptujčan, BK TV, Tele M, Delo, Slovenske novice, Štajerski tednik RTV SLO-Maribor, RTV SLO in RTV Radio Maribor in številni internetni portali), kjer so imeli v letu 2020 več kot 40 objav, intervjujev in člankov, z namenom promocije in informiranja o številnih aktivnostih, ki jih za gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe, njihove svojce ter ostale polnočutne osebe organizirajo v društvu. Za predstavitev društva so v lastni režiji izdelali in natisnili različne promocijske materiale (slovarček slovenskega znakovnega jezika, zloženke o aktivnostih društva). Letno izide 6x glasilo Naš glas, člani pa opravljajo promocijo in

predstavitev na številnih skupnih akcijah v organizaciji Sveta invalidov, sodelujejo pa tudi v uredniškem odboru glasila Svet invalidov. Dva člana društva sta prejela Pohvalo s strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ob praznovanju 40. letnice njihovega glasila Iz sveta tišine, kjer sta aktivna dopisnika že dolgo let.

Tako so že zagotovili in bodo zagotavljali tudi v prihodnje: Sodelovanje lastne ekipe za informiranje in pripravo foto in video prispevkov, izhajanje lastnega glasila Naš glas, promocijo in predstavitev na številnih skupnih akcijah v organizaciji Sveta invalidov, sodelovanje na Dnevu mobilnosti ter v organizaciji sorodnih invalidskih in humanitarnih organizacij, sodelovanje v uredniškem odboru za glasilo Sveta invalidov.

SLO-CANIS in KD REPS bodo leto 2020 pomnili kot najtežje leto do sedaj zaradi korona virusa in ukrepov, ki so se zgodili. Osnovno poslanstvo Slovenskega združenja inštruktorjev – centra za šolanje psov vodičev in psov spremljevalcev – CANIS - je izšolati pse za pomoč gibalno in senzorno oviranim osebam. Namen društva je seznanjati širšo javnost o možnostih, ki jih izšolani psi pomočniki omogočijo osebam s posebnimi potrebami (gibalno, senzorno in mentalno prikrajšanim). Pri tem ima pozitiven učinek že samo druženje s psom, socializiranim in vzgojenim v prijetnega družabnika. Zato so del njihove vzgoje in šolanja namenili tudi za priložnosti, ko se družijo z uporabniki, ki so iz kakršnegakoli vzroka prikrajšani za polno življenje.

V Sloveniji so trenutno prva in edina organizacija, akreditirana s strani treh mednarodnih zvez: Svetovne in Evropske zveze psov vodičev (IGDF/EGDF) in Svetovne zveze psov asistentov (ADI/ADEu).

V letu 2020 so izvedli veliko aktivnosti: Opravili so 780 dodatnih prostovoljskih ur poleg rednih dejavnosti (+1750 ur), **kar pomeni, da so v primerjavi z »normalnim« letom 2019 opravili kar 77 %** običajnih prostovoljskih ur in to v samo 5 mesecih delovanja brez korona omejitev.

Od ustanovitve do danes so izšolali in predali 34 psov vodnikov in pomočnikov. V letu 2019 so pričeli s šolanjem psičke pomočnice za 21 letnega mladeniča z epileptičnimi napadi – drugi tovrstni pes pomočnik v Sloveniji in psičko vodičko za slepo osebo. Oba projekta so pravočasno končali.

Sodelovali so pri humanitarnih akcijah:

- Nadaljevanje vseslovenske dobrodelne **akcije »Pes pomočnik za epileptika Edina«**.
- Sparkasse **#VerjemiVase#** donacija in nagrada za prvo mesto na natečaju.
- Pridobili so nekaj sredstev za projekt oziroma **zagovorniško akcijo »ODPRI OČI IN POMAGAJ«** (ACF mikro projekt), s katerim ozaveščajo institucije, da naj ne pozabijo v času epidemij na invalide in njihove pse pomočnike.
- **Akcija »ŠNOFKAM«** skupaj z društvom REPS v božičnem času zbirajo informacije v domovih starostnikov Maribor, Ptuj, Lenart o skritih željah naših starostnikov in morda jim kakšno željo lahko tudi izpolnijo.
- **Akcija »MRZLI SMRČKI, PASJI SMRČKI«** skupaj z REPS, v kateri bodo popestrili vsakdan starostnikom ali bolnim otrokom ali mladostnikom v težavah, takoj, ko bodo sproščeni ukrepi COVID-19.

V letu 2020 so imeli veliko »koronskih omejitev« in zato tudi manj predstavitev kot v zadnjih 5 letih, ko so imeli v povprečju vsaj dvajset različnih predstavitev na raznih dogodkih po vsej Sloveniji, kjer seznanjao širšo javnost o različni problematiki. Letos so se udeležili Festivala Lupa v Ljubljani, Dnevi /Teden mobilnosti v Mariboru in predstavitev za otroke iz Zveze prijateljev mladine Maribor. Zelo lepo jim je uspela predstavitev na delavnici za 12 županj slovenskih občin v občini Kungota, ki je to srečanje gostila. Gospe so se »okopale« v zvočni kopeli čudovitih gongov. Za predstavnice SLO CANIS so bile zanimive ter zanje popolnoma nove virtualne predstavitve na Kužkovem festivalu. Vse ostale prireditve so organizatorji predstavili na čas brez korona ukrepov ali pa so jih tekom leta odpovedali.

Ob koncu leta (za božička) jim je vseeno uspelo izvesti lep dogodek ŠNOFKAMO za Dom starostnikov na Ptujju v sodelovanju s Petovia kvintetom in Pekarno Ptuj.

Program »Repki upanja - Šapice z razlogom« so v obliki predstavitev in druženj s psi vodiči slepih, s psi pomočniki za gibalno in senzorno ovirane osebe, s psi spremljevalci ali terapevtskimi psi – skupaj z otroci iz vrtcev, šolarji, občani, morali predstaviti na leto 2021. Kljub uspehom, ki jih nizajo, pa se še vedno spopadajo s problemi, ki jih resorne institucije nikakor nočejo akceptirati. Od tega, da se srečujejo s prostorskimi problemi (za delovanje društva v Mariboru ni na voljo ustreznih prostorov), da plačujejo komercialno najemnino, ni sistemskega financiranja na strani lokalnih ali nacionalnih institucij, do tega, da pristojna ministrstva celo ignorirajo evropske standarde za pse pomočnike in vse dobronamerne apele s strani mednarodnih organizacij, naj zadeve vendarle uredijo tako, da bodo predvsem v podporo invalidom. Še vedno pa upajo na nek »boljši jutri« v letu 2021.

Foto: Darko Novak

KD REPS je svoje poslanstvo: "iskati-pomagati-rešiti" pogrešane osebe s pomočjo reševalnih psov ponavadi izkazal na več pomembnih tekmah in situacijskih vaj. Letos pa teh tekem ni bilo v izobilju. V društvu skrbijo za kadrovske izpopolnjenost enote in za mobilizacijsko pripravljenost. Zagotavljajo posebne vsebine usposabljanja vodnikov, saj morajo operativne naloge opravljati le psihično in zdravstveno sposobni prostovoljci.

Projekt »Terapevtsko - podporno druženje z delovnimi psi in projekt »spremljevalno druženje z osamljenimi, bolnimi, otroki in starejšimi ter drugimi ranljivimi skupinami«:

Da pes sprejema vsako osebo, ne glede na njihove morebitne pomanjkljivosti in težave, je že splošno znano. Načrtovane aktivnosti so tako uspeli realizirati samo v začetku leta (do konca februarja) in v vmesnem času med obema razglašenima epidemijama - v avgustu in septembru 2020.

V letu 2020 so se na predstavitvah družili z otroki iz osnovne šole v Vuženici in otroci Zveze prijateljev mladine Maribor. Reševalne pse zaradi njihove izredne socializiranosti namreč vključujejo še v dodaten humanitarni PET program.

Bistveno pa se je povečal delež njihovega delovanja na terenu v realnih »korona« situacijah v prvem in drugem valu razglašene pandemije. Župan MOM je skupaj s poveljnikom CZ in vodjem SZRON aktiviral REPS intervencijsko enoto vodnikov reševalnih psov, da opravijo aktivnosti, ki so se imenovale »ostani doma«. Zadolženi so bili za redne dnevne obhode na zelo obljudenih mestih v MOM in za dobronamerno opozarjanjem ljudi, da naj pa vendarle se ustrezno zaščitijo z maskami oziroma naj raje ostanejo doma. Tako so v aprilu ob prehojenih 450 km opravili več kot 100 ur prostovoljskega dela kot dodatno aktivnost k rednemu delovanju.

Čas pred drugim valom epidemije, ko so se ukrepi za kratek čas nekoliko sprostili, so vendarle lahko namenili treningom in usposabljanjem. Zdaj, ob koncu leta, v neugodnem stanju epidemije, glede na vse objavljene kazalnike, pa so po sklepu poveljnika CZ MOM znova vpeti v aktivno pomoč lastnikom psov in psov pomočnikov, ki sami zaradi samoizolacije, karantene ali hospitalizacije ne morejo ustrezno poskrbeti za svoje pse.

Skupno so v letu 2020 opravili 1030 prostovoljskih ur in prehodili ali prevozili veliko število kilometrov, kar pomeni, da so v primerjavi z »normalnim« letom 2019 opravili kar precej (tri četrtine) običajnih letnih prostovoljskih ur in to v samo 5 mesecih delovanja brez korona omejitev.

V marcu 2020 je članica društva prejela bronasti znak Civilne zaščite. Imeli so tudi uspešno iskalno akcijo v Radencih, pod »korona« pogoji, kar je bilo še posebej zahtevno za vodnike reševalnih psov. **Prijavljeni so tudi na EESC razpis Civil Solidarity Prize, katerega rezultati bodo objavljeni v letu 2021.**

Foto: Darko Novak

V Sončku – MDCP si ves čas uspešno prizadevajo za promocijo društva in v ta namen so zelo aktivni v lokalnem okolju. Prizadevajo si za širjenje kontaktov, veseli so vsake medijske hiše, ki jim nameni pozornost. Predstavniki društva se udeležujejo tudi sej Sveta invalidov MOM in drugih dogodkov občinskega značaja, saj se zavedajo, da s svojo prisotnostjo kažejo, da sta jim delovanje in podpora mesta Maribor zares pomembna.

2. SKRB OBČINE ZA ZDRAVJE

V Akcijskem načrtu smo zadane naloge na področju zdravstvenega varstva strnili v 2 točki:

- 2.1 Sofinanciranje in izvajanje osnovnih in dodatnih programov zdravstvenega varstva
- 2.2 Sodelovanje z varuhom bolnikovih pravic

2.1 SOFINANCIRANJE IN IZVAJANJE OSNOVNIH IN DODATNIH PROGRAMOV ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

V invalidskih društvih s pomočjo sofinanciranja za svoje člane izvajajo številne programe ohranjanja zdravja. V letu 2020 je Mestna občina Maribor na osnovi javnega razpisa »programi za krepitev in ohranjanje zdravja« sofinancirala izvajanje programa za krepitev zdravja društvom v skupnem znesku 42.034 EUR.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor s svojo dejavnostjo na tem področju skrbijo za zdravje in rehabilitacijo invalidov, zaradi COVID 19 je bilo letos okrnjeno. A kljub temu so v letu 2020 organizirali kopalni dan v zdravilišču Radenci, koristili so kapacitete ZDIS in lastno počitniško hišico v Moravskih toplicah. V TRC Fontana lahko koristijo po znižani ceni možnost kopanja, uporabe savn, terapevtsko telovadbo in terapevtsko masažo. V okviru programa za ohranjanje zdravja so organizirali tudi predavanje o »Zdravilnih zeliščih«, ki je potekalo v Domu invalidskih organizacij na Trubarjevi 15 v Mariboru.

V Društvu paraplegikov Podravja se pomena krepitev in ohranjanje zdravja zelo dobro zavedajo. Zato imajo iz tega naslova veliko rednih aktivnosti, ki potekajo vsako leto v programih za ohranjanje zdravja v zdraviliščih v Laškem, Pacugu, Moravskih toplicah. Člani pa se lahko udeležujejo tudi obmorsko rekreativnega in klimatskega zdravljenja v Ankaranu in Pineti-Novigrad.

Že nekaj let pa uvajajo nove oblike bivanja in ustvarjanja različnih delavnic v Oseku v Slovenskih goricah. Z raznimi predavanji, pripravo zdrave hrane z zelenjavo iz bližnjih kmetij, družabnimi srečanji, s pečenjem ter kuhanjem v kmečki peči ter s samostojnejšim življenjem si paraplegiki pridobivajo nove izkušnje in samozavest. Za izvajanje vseh aktivnosti pa je bistveno izvajanje osebne asistencije. Namen programa ohranjanje zdravja je paraplegiku in tetraplegiku zagotoviti možnost izboljšanja njegovega fizičnega in psihofizičnega zdravja, pridobivanje socialnih izkušenj in novih znanj ter učenje socialnih veščin para- in tetraplegikov, pa tudi njihovih svojcev.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 izvajali športno-rekreativno vadbo, ko je bilo to dovoljeno, in ki se je prekinila s prepovedjo izvajanja skupinske športne vadbe. Zato so kasneje uvedli telovadbo preko spleta.

V Združenju multiple skleroze Slovenije, podružnici Maribor, so za svoje člane organizirali redno tedensko vadbo. S tem so svoje člane spodbudili, da se preko celega leta aktivno ukvarjajo z vajami, ki so najbolj primerne za invalide z MS. Vadbo vodi diplomirana fizioterapevtka Mateja Kranjc. Rezultat vadbe je redno izvajanje vaj, ki so zelo pomembne za ohranitev in izboljšanje kvalitete življenja z MS. Vadbe se je redno udeležilo 8 do 13 članov. Uredili so dva prevoza v zdravilišče na obnovitveno rehabilitacijo, ker so potrebovali prilagojeno prevozno sredstvo.

V okviru občnega zbora, ki je bil na kmečkem turizmu Černe v Razvanju, so izvedli tri strokovna predavanja, da so lahko vsi zainteresirani prišli do prvih informacij za izboljšanje zdravstvenih težav. V letu 2020 je bilo namreč težko najti ustrezn termin za izvedbo predavanj. Nevrolog dr. Jožef Magdič jih je seznanil z novostmi s področja zdravljenja MS. Govoril je o novih zdravilih in novih načinih zdravljenja, ter o tem, kako vpliva oboletost s COVIDOM 19

na bolnike z MS. Poudaril je pomembnost upoštevanja navodil NIJZ za preprečevanje obolevnosti!

V odsotnosti dr. Uroša Beleta je članica Metka Škofič spregovorila o težavah s sečnim mehurjem, pogostem uriniranju in uhajanju vode. Povedala je, da za člane mariborske podružnice dr. Bele pripravlja predavanje na to temo.

Predstavnici švicarskega podjetja Zepter pa sta spregovorili o napravi Bioptron, ki s pomočjo svetlobne terapije pomaga lajšati težave bolnikom, tudi tistim z MS.

KD REPS uresničujejo svoje poslanstvo: "iskati-pomagati-rešiti" pogrešane osebe s pomočjo reševalnih psov. Ponosni so na dejstvo, da imajo v svojih vrstah članico, ki je uspešno s svojim reševalnim psom naredila najvišji mednarodni izpit iz reševanje iz vode in tako postala prva in trenutno edina vodnica reševalnega psa, ki se ponaša s tako pomembnim izpitom v Sloveniji.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor so v letu 2020 organizirali koriščenje kapacitet za ohranjanje zdravja v lasti ZDCIV Slovenije in pri napotitvah članov društva na zdravstvene terapije v zdravilišča. Članom društva so omogočili kopanje z vodeno telovadbo v termah Ptuj in v medicinsko termalnem centru Fontana. Žal letos člani zaradi epidemije s COVID 19 niso mogli uporabljati teh storitev skozi celo leto.

V hotelu Delfin v Izoli so imeli tri kopalne dneve z vodeno telovadbo v bazenu hotela (23 oseb). Socialno ogroženim članom so pomagali v obliki posebnih socialnih pomoči (pri nakupu prehrane, kurjave, tehničnih in ortopedskih pripomočkov, zdravil...)

Distrofiki so tista skupina najtežjih invalidov, ki ne more preživljati vsakdanjika brez manjše ali večje fizične pomoči druge osebe. Napredujoča invalidnost nastaja zaradi ene od oblik kroničnega obolenja, najznačilnejši tehnični pripomoček je invalidski voziček, še posebne težave pa se pojavljajo, ker invalidnost začne nastajati že v otroštvu in le redko v odrasli dobi. Kljub občutnemu upadanju mišične moči ostajajo neprizadete umske sposobnosti in praviloma se ohranjuje drobna motorika prstov, kar vse omogoča upravljanje sodobnih delovnih in drugih tehničnih pripomočkov.

Leto 2020 je bilo, milo rečeno, nenavadno. Naenkrat so se znašli v primežu novega koronavirusa in vse druge teme so postale obstranske. Novi koronavirus je močno posegel v njihov vsakdan. Enako je veljalo tudi za delovanje društva, saj so morali predvidene programe in aktivnosti prilagoditi oziroma jih preložiti na kasnejše obdobje ali odpovedati. Najprej so vso pozornost usmerili k izvajanju najnujnejših storitev, predvsem pa iskanju zaščitne opreme za uporabnike osebne asistencije in njihove asistente, voznike ter ostale zaposlene. Posvetili so se tudi zbiranju relevantnih informacij, kako naj ravnaajo distrofiki, ki spadajo v rizično skupino, da se prepreči okužba oziroma v primeru okužbe. Zagotovili so nemoteno izvajanje osebne asistencije, prevozov, fizične pomoči in obnovitvene rehabilitacije ter ohranjanja zdravja v največjem možnem obsegu ob upoštevanju priporočenih in obveznih ukrepov.

Nekaj izobraževanj so izvedli preko spletnih platform, nekaj pa so jih morali prestaviti za nedoločen čas.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je uspešno prijavilo na javni razpis Mestne občine Maribor za sofinanciranje preventivnih programov varovanja zdravja. Program so tudi v letu 2020 v celoti izvajali.

V Sončku – MDCP sodi program obnovitvene rehabilitacije v enega zahtevnejših, predvsem zaradi kompleksnosti in vključenosti velikega števila strokovnjakov in spremljevalcev. V januarju 2020 so izpeljali **zimsko zdravstveno-terapevtsko kolonijo** na Pohorju za 9 družin s predšolskimi otroki s cerebralno paralizo in sorodnimi invalidnostmi. Avgusta so izvedli **tri zdravstveno-terapevtske kolonije** na Debelem rtiču in v Elerjih pri Ankaranu za težje in težke gibalno ovirane otroke in mladostnike in za mladostnike z intelektualnimi ovirami. Posamezna kolonija je trajala sedem dni. Skupaj s nevrofizioterapevti, hipoterapevti, delovnimi terapevti, logopedi, specialnimi pedagogi in drugimi strokovnimi sodelavci, prostovoljci, starši in sorojenci se je letošnjih Sončkovih kolonij udeležilo okoli 180 udeležencev.

Za starše otrok organizirajo tudi delavnice s temami, vezanimi na psihosociološko podporo. Pred izvedbo kolonij organizirajo sestanke, kjer starše seznanijo z vsemi potrebnimi informacijami. Po potrebi organizirajo tudi več sestankov ali individualnih posvetov, saj si želijo, da se starši, otroci in spremljevalci ter ostali strokovnjaki srečajo osebno pred pričetkom izvedbe programa, posebej, če gre za zahtevnejšo nego in skrb za otroka/udeleženca v času kolonij.

2.2. SODELOVANJE Z VARUHOM BOLNIKOVIH PRAVIC

Institut varuha bolnikovih pravic je leta 2002 ustanovil Mestni svet MOM za potrebe občanov mesta Maribor in občanov statistične regije Podravja. Podlago za delovanje predstavlja Sklep o ustanovitvi varuha bolnikovih pravic in njegovih pristojnosti (MUV, št. 18/01) ter Poslovnik o delu varuha bolnikovih pravic. MS MOM je 24. 2. 2002 za opravljanje funkcije varuha bolnikovih pravic s šestletnim mandatom, imenoval upokojeno profesorico industrijske pedagogike, Magdo Žezlino. Sklep je začel veljati 3. 3. 2002. V letu 2010 je na pobudo varuhinje prišlo do zamenjave in MS je po razpisu za novega varuha izbral Franceta Prosnika, upokojenega magistra klinične psihologije. Varuh je začel svoj mandat s 1. oktobrom 2010. Dne 18. junija 2019 je delo prevzela Lidija Breznik, magistrica socialne gerontologije.

Pisarna varuha bolnikovih pravic se nahaja na naslovu Ulica heroja Tomšiča 2 v Mariboru. Pogoje za delovanje instituta varuha bolnikovih pravic zagotavlja MOM in nekatere občine statistične regije Podravja, v skladu s sprejetim sporazumom o sodelovanju.

Pobudo za začetek postopka pri varuhu bolnikovih pravic lahko da vsak, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo javnega zdravstvenega zavoda ali koncesionarja kršene pravice.

Varuh bolnikovih pravic lahko javnim zdravstvenim zavodom ali koncesionarjem naslovi: predloge, mnenja, kritike ali priporočila, ki jih ti obravnavajo in nanje odgovarjajo. Delovno področje varuha bolnikovih pravic zajema obravnavanje pritožb bolnikov zoper potek in posledice zdravljenja ter zaradi neprimernega ali nevljudnega odnosa zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih ali pri koncesionarjih. Pri svojem delu je neodvisen in samostojen.

Postopek obravnave je za bolnike zaupen in neformalen ter za stranke brezplačen.

Institut varuha bolnikovih pravic je s svojim delovanjem in opozarjanji na potrebo po enotni pravni ureditvi s področja varstva pacientovih pravic, pomembno vplival na sprejetje Zakona o pacientovih pravicah (Uradni list RS št. 15/2008, 55/2017) in s tem imenovanje zastopnikov pacientovih pravic. Varuh bolnikovih pravic ostaja samostojna lokalna institucija, ki z neformalnim, izvensodnim postopkom zagotavlja učinkovito pomoč bolnikom pri uveljavljanju pravic na področju zdravstvenega in pokojninsko invalidskega zavarovanja.

Varuh bolnikovih pravic na področju varstva invalidov, zagotavlja pomoč za lažje uveljavljanje pravic iz področja zdravstvenega ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja (pravic do telesne okvare in invalidnine, dodatka za pomoč in postrežbo, invalidske pokojnine,..) V ta namen sodeluje s predstavniki in strokovnimi sodelavci Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, člani invalidskih komisij oz. izvedenskimi organi, zdravniki, predstavniki delodajalcev (uveljavljanje pravice do preместitve in dela s krajšim delovnim časom), društvi invalidov in številnimi drugimi institucijami.

V postopku uveljavljanja pravic s področja invalidnosti pri ZPIZ-u, zagotavlja varuh bolnikovih pravic pomoč v obliki svetovanja, informiranja in sestavljanja pritožb zoper izdane odločbe na prvi stopnji, pri čemer ugotavlja, da bolniki slabo poznajo pravne predpise in s tem pravice iz tega področja.

Pri svojem delu varuh spremlja in opozarja širšo javnost ter pristojne inštitucije na težave, s katerimi se srečujejo invalidne osebe.

V letu 2020 je varuhinja bolnikovih pravic na povabilo društev invalidov oziroma združenj bolnikov izvedla predavanja, na katerih je predstavila področje dela pisarne varuha bolnikovih pravic in zainteresirane člane seznanila z zakonsko predpisanimi pravicami in pritožbenimi postopki na področju zdravstva. Povezovanje z društvi invalidov je potekalo tudi preko sodelovanja na sejah Sveta invalidov in njegovih delovnih skupinah.

3. REHABILITACIJSKI PROGRAMI

V akcijskem načrtu smo si kot trajno nalogo zastavili:

- 3.1. Zagotovitev dostopnosti rehabilitacijskih programov
- 3.2.. Ureditev in izvajanje zakonodaje
- 3.3. Osebna asistenca

3.1. ZAGOTOVITEV DOSTOPNOSTI REHABILITACIJSKIH PROGRAMOV

Zaposlitvena rehabilitacija je namenjena brezposelnim osebam s težavami na področju dela in zaposlovanja in/ ali brezposelnim osebam, ki se želijo usposobiti za ustrezen poklic ali delo.

3.2. UREDITEV IN IZVAJANJE ZAKONODAJE

Vključeni v programe zaposlitvene rehabilitacije ugotavljajo, da ureditev zaposlitvene rehabilitacije in kvot ne ustrezajo potrebam invalidov, postopki so predolgi in največkrat ne vodijo v zaposlitev. Treba bi bilo urediti zakonodajo, ki omogoča nediskriminatorno, učinkovito in kvalitetno zaposlitveno rehabilitacijo, ki poteka v obliki zaposlitve vključene osebe. Invalidi lahko ministrstvo, žal, le opozarjajo in dajejo pobude.

3.3. OSEBNA ASISTENCA

V Društvu študentov invalidov so tudi v letu 2020 izvajali osebno asistenco za študente invalide in druge upravičence do osebne asistencе po Zakonu o osebni asistenci, ki se je

izvajala nemoteno, ob upoštevanju varnostnih in zdravstvenih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužb s Covid 19.

Izvajanje prilagojenih prevozov za študente invalide je potekalo skladno z ukrepi za preprečevanje širjenja okužb s Covid 19 in je bilo v času uvedbe popolne ali delne karantene prekinjeno.

V letu 2020 so pri Društvu paraplegikov Podravja veliko storili glede asistence na domu za svoje člane. Asistenco opravljata dva zaposlena preko ZPS. Odziv koristnikov teh uslug je zelo pozitiven. Člani so za manjša dnevna hišna opravila, ki jih starejši paraplegiki ali tetraplegiki več ne zmorejo sami opraviti, prisiljeni iskati pomoč pri svojcih, sosedih ali sedaj tudi pri društvu.

V tem programu zelo uspešno zaposlujejo voznika kombija, ki dnevno opravlja prevoze invalidov v bolnico, zdravilišča, na športno rekreativne preizkuse, na delovno mesto in drugam. Enako uspešno in koristno zaposlujejo osebo v pisarni društva, kjer je vedno več administrativnega in operativnega dela. V društvu izvajajo »Osebno asistenco za težje in težko gibalne ovirane ljudi«, ki po vsebini zajema osebno nego in pomoč pri vseh življenjskih aktivnostih uporabnikov, gospodinjsko pomoč, pomoč pri ohranjanju socialnih stikov in družabništvo, asistenco na delovnem mestu in prevoz invalidov s prilagojenim vozilom za prevoz invalidov.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor je potekal prevoz invalidov, spremstvo in prevoz starejših ter gibalno oviranih invalidov k zdravniku ali po drugih opravkih oziroma aktivnostih po sistemu član – članu, s kombijem je bil opravljen prevoz na športna srečanja, z avtobusom pa na ostala srečanja, ekskurzije in kopalne dneve.

1.1.2019 je stopil v veljavo Zakon o osebni asistenci. Sonček – Mariborsko društvo za cerebralno paralizo je vpisano v register izvajalcev pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Trenutno ima društvo zaposlenih 140 osebnih asistentov, ki nudijo pomoč in podporo 73 uporabnikom. Storitve osebne asistence so v prvi vrsti namenjene neodvisnemu življenju, vključevanju v družbo in socializaciji. Zajemajo storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravih; spremstvo; pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu in pomoč pri komunikaciji.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor je za gluhe in naglušne starejše ljudi ključnega pomena izvajanje šestih posebnih socialnih programov. Pri tem izpostavljajo posebni socialni program »Pomoč ostarelim gluhih in naglušnim na domu«, ki ga izvajajo v Društvu s pomočjo treh sodelavcev že od leta 2000 v okviru katerega je trenutno vključeno 30 ostarelih invalidov sluha s širšega območja delovanja našega društva. Sofinancer MOM. Storitve obsega: osebna in laična pomoč in pomoč pri vzpostavljanju socialnih stikov ter družabništvo. S pomočjo doniranega (od Elektro Maribor d.d.) vozila pa so tudi v letu 2020 nadaljevali s spremstvi in prevozi članov v društvo z namenom, da jim zagotovijo vključevanje v številne aktivnosti, ki jih organizirajo v društvu.

4. STROKOVNO-PODPORNE SLUŽBE

V Akcijskem načrtu smo na tem področju kot najpomembnejše prepoznali naslednje naloge:

- 4.1. Ozaveščanje zaposlenih strokovnih delavcev o invalidih
- 4.2. Ozaveščanje potencialnih sponzorjev za različne usluge in pomoč pri delu
- 4.3. Informacijska dostopnost strokovno podpornih služb
- 4.4. Strokovno podporni programi po področjih
- 4.5. Izgradnja strokovnih kapacitet društev

4.1. OZAVEŠČANJE ZAPOSLENIH STROKOVNIH DELAVCEV O INVALIDIH

Zaradi korona virusa so v letu 2020 odpadla vse načrtovane aktivnosti osveščanja strokovnega kadra, razen obvestil preko e-pošte.

4.2. OZAVEŠČANJE POTENCIALNIH SPONZORJEV ZA RAZLIČNE USLUGE IN POMOČ PRI DELU

Mestne službe so po potrebi v pomoč in podporo pri iskanju dodatnih sredstev za izvajanje programov društev v obliki pomoči pri prošnjah za sponzorska ali donatorska sredstva za invalidska društva. To zajema predvsem pomoč pri pridobivanju ustreznih kontaktov, vsebinska in administrativna pomoč. Pomoč MO Maribor in Sveta invalidov pri ozaveščanju sponzorjev je nujno potrebna ob akcijah ozaveščanja in se nudi predvsem pri delu skupin Sveta invalidov, v katere so strokovni delavci občine vključeni. V letu 2020 smo tovrstno pomoč zagotovili pri izvedbi Športno – rekreativnega srečanja invalidov.

4.3. INFORMACIJSKA DOSTOPNOST STROKOVNO PODPORNH SLUŽB

Mestna občina Maribor nudi na [občinski spletni strani](#) vse informacije tako za občane, kot za strokovne službe v MO Maribor. Objavljeni so tudi obrazci potrebnih vlog za posamezne službe. Dodatna pojasnila in pomoč so na voljo pri informatorju, v informacijski pisarni za invalide ali pri pristojnem uradniku. V letu 2021 se bo spletna stran obnovila in bo ob sodelovanju invalidov bolj dostopna tudi za invalide.

4.4. STROKOVNO PODPORNH PROGRAMI PO PODROČJIH

MOM je tudi v letu 2020 sofinancirala in vsebinsko podprla neobvezne socialne, zdravstvene, športne in druge programe lokalnega pomena (gl. tč. 14.2.). Financira tudi delovanje Sveta invalidov, ki je bil ustanovljen v okviru projekta »Občina po meri invalidov« in skrbi za izvajanje Akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti invalidov v MO Maribor. V letu 2020 je bilo za delovanje Sveta invalidov namenjenih 10.200 evrov, od tega 1.000 EUR za strokovna izobraževanja, seminarje in konference, ki pa se žal zaradi korona virusa niso izvedle.

4.5. IZGRADNJA STROKOVNIH KAPACITET DRUŠTEV

V invalidskih društvih zaradi pomanjkanja sredstev praviloma delujejo prostovoljci invalidi ali svojci vključenih invalidov. MOM podpira izobraževanje kadra v invalidskih društvih tako, da nudi potrebne informacije, prostore za izvajanje in finančno podporo s sofinanciranjem programov društev.

5. ARHITEKTURNA IN KOMUNIKACIJSKA DOSTOPNOST

V letu 2020 smo si v akcijskem načrtu zadali naloge na področjih:

- 5.1. Dostopnost javnih površin
- 5.2. Javne sanitarije
- 5.3. Javna parkirna mesta
- 5.4. Javni transport
- 5.5. Taksi služba
- 5.6. Kultura
- 5.7. Javni sektor
- 5.8. Javne prireditve
- 5.9. Zasebni sektor
- 5.10. Razno

5.1. DOSTOPNOST JAVNIH POVRŠIN

V letu 2020 je bila izvedena ureditev klančin in parkirnih prostorov za invalide na naslednjih lokacijah:

Sanacija asfaltne površine na pločnikih in sicer:

- Gorkega ulice od Jezdarske do železniškega podvoza (vzhod)
- Vrbanska cesta od KK proti Kamnici
- Koroška cesta v križišču s Turnerjevo
- Kersnikova od Maistrove do Aškerčeve (vzhod)
- Cesta k Sidru

Obnova dveh avtobusnih postaj na Betnavski cesti (v bližini št. 118)

Ob sanaciji asfaltne površine smo uredili tudi klančine na pločnikih na naslednjih lokacijah:

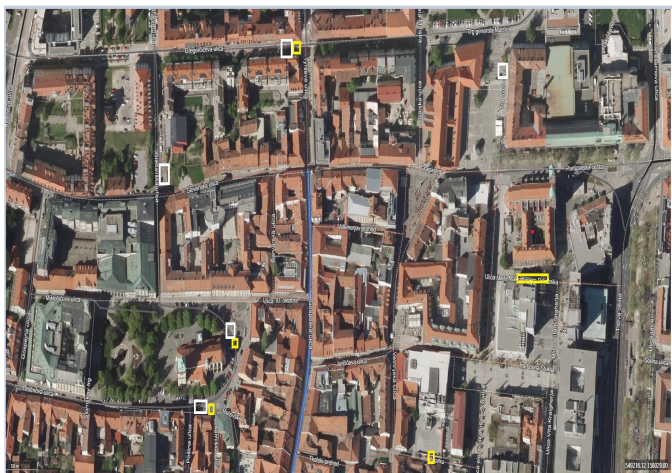
- Šentiljska cesta od Na prehodu do Tomšičevega drevoreda
- Tržaška cesta od bivše carinarnice do ceste proti Semenarni
- Ob železnici
- Ureditev pločnika na cesti proti Račkemu dolu od Vrbanske do križišča proti škofijski gimnaziji.

Mestna občina Maribor je v letu 2020 sprejela Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskih cestah v MOM. Ta prinaša tudi za invalide precej sprememb, med drugim omejuje vstop v peš cono tudi za invalide. V sodelovanju s Svetom invalidov se bodo določile izjeme, ki jim bo omogočen kratkotrajen vstop. Bo pa parkiranje invalidom s parkirno karto omogočeno

za dve uri ob peš coni, znotraj cone pa bo vozil brezplačen avtobus Maister, ki je dosegljiv tudi na klic.

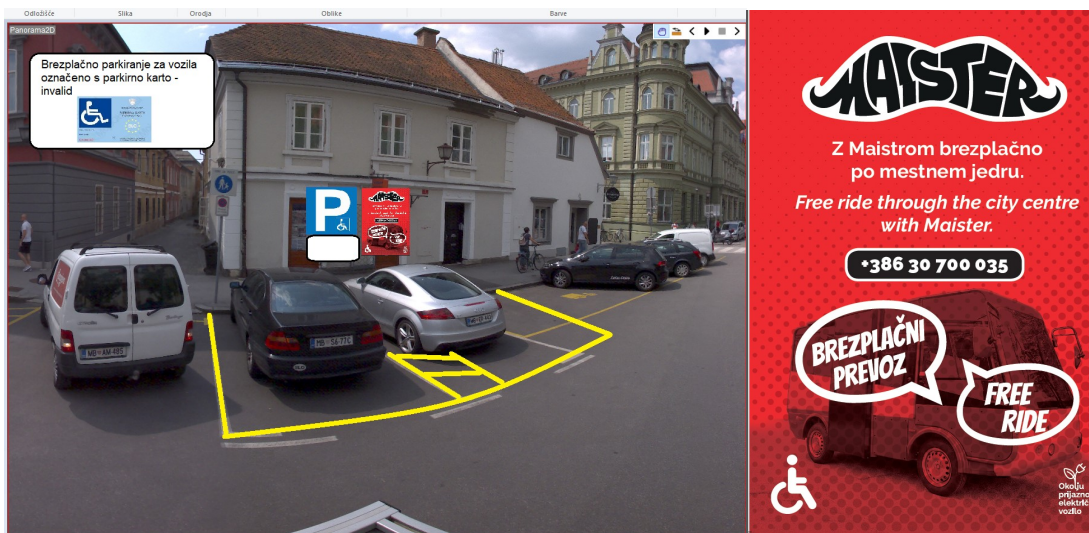
Poleg postavitve prometne signalizacije, ki je skladna s Pravilnikom o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah, je bila postavljena še dodatna tabla, s katero invalidom sporočajo, da je znotraj območja za pešce možno brezplačno uporabljati prevoz z Maistrom.

V sklopu ureditve peš cone v mestu so bila zarisana nova parkirna mesta za invalide neposredno pred vstopom v območje za pešce.

Na pregledni situaciji so z rumeno barvo označena obstoječa parkirna mesta za invalide, z belo barvo lokacije, kjer so se uredila dodatna parkirna mesta in sicer:

- Slomškov trg pri Lekarniški ulici eno obstoječe parkirno mesto, urejeni 2 dodatni
- Slomškov trg pri vstopu v ulico 10. oktobra eno obstoječe, še dve dodatni
- Ulica Ob jarku eno obstoječe parkirno mesto
- Gregorčičeva ulica neposredno pred križiščem s Tyrševo eno obstoječe parkirno mesto, še dve dodatni
- Gledališka ulica neposredno pred Slovensko ulico obstoječih parkirnih mest ni bilo, dodatno ureditev enega parkirnega mesta
- Trg generala Maistra, dodani dve novi parkirni mesti
- Ulica Maksimiljana Deržečnika obstoječa 4 parkirna mesta

Ureditev parkirnega mesta za invalide z vso signalizacijo

Mestna občina Maribor načrtuje tudi izvedbo projektov, ki vsebujejo tematiko, povezano z univerzalno gradnjo:

1. Ureditev kolesarske poti »Nahod Titova-Europark«, ki bo invalidnim osebam omogočala lažji prehod iz deniveliranega prehoda. Pogodba z izvajalcem je v podpisovanju, pričetek del v začetku leta 2021.
2. Ureditev historičnih prehodov med Koroško cesto in Vojašniškim trgom. Gre za obnovo Žičkega, Minoritskega in Splavarskega prehoda, kjer se ob upoštevanju zahtev Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, parterna ureditev prilagaja vodenju slepih in slabovidnih.

Projektna dokumentacija je bila izdelana v letu 2020.

5.2. JAVNE SANITARIJE

V decembru 2020 so bile predane v uporabo sanitarije za invalide na pokopališču Dobrava v Mariboru. Prilagojene sanitarije se odklepajo na evro-ključ, ki je na voljo tudi v bližnjem kiosku.

5.3. JAVNA PARKIRNA MESTA

V MOM lahko imetniki invalidskih parkirnih kart na označenih javnih parkirnih mestih parkirajo brezplačno.

V Medobčinskem redarstvu Maribor so v sklopu rednega nadzora nad ustavljanjem in parkiranjem vozil poseben poudarek namenili tudi nadzoru nad upravičenostjo parkiranja na mestih, rezerviranih za parkiranje upravičencev do invalidske parkirne karte. V letu 2020 je bilo v Mestni občini Maribor zaznanih 398 tovrstnih kršitev, zoper vse kršitelje pa je bil uveden postopek o prekršku. Za večino tako nepravilno parkiranih vozil je bila odrejena tudi odstranitev vozila (odvoz s kraja prekrška). V primerjavi s preteklimi leti trend ugotovljenih kršitev še vedno upada. Največja težava še vedno predstavlja neupoštevanje pravil parkiranja

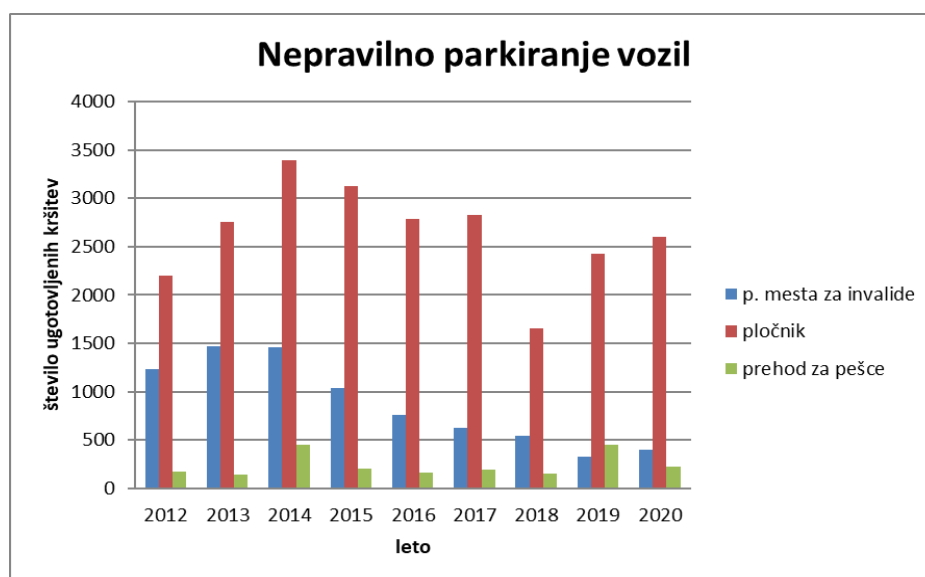
ob trgovskih centrih, saj so skoraj 196 kršitev obravnavali prav na parkiriščih trgovskih centrov. Stanje parkiranja na ostalih javnih parkirnih mestih se izboljšuje.

Občinski redarji Medobčinskega redarstva Maribor so izvedli tudi 2.601 ukrep zoper tiste kršitelje, ki so vozila nepravilno parkirali na pločniku ter 219 ukrepov zoper kršitelje, ki so svoja vozila nepravilno parkirali na prehodih za pešce, s čimer so prav tako ovirali in ogrožali promet invalidov in ostalih pešcev ter najšibkejših udeležencev v cestnem prometu.

Medobčinsko redarstvo je izvedlo tudi več nadzorov nad upravičenostjo parkiranja na mestih za invalide v sodelovanju s Policijo. Kot vsako leto, so tudi 3. 12. 2020, na mednarodni dan invalidov, izvedli poostren nadzor na območju Mestne občine Maribor. V času poostrenega nadzora, ki je trajal med 8.00 in 21.00 uro, so obravnavali 16 kršitev nepravilnega parkiranja, od tega 4 na mestih, rezerviranih za invalidne osebe. Med 30. 11. 2020 in 13.12. 2020 so izvajali poostrene nadzore in obravnavali 404 kršitve, od tega 22 na mestih, rezerviranih za invalidne osebe.

Med delom občinski redarji ugotavljajo tudi posamezne primere zlorab parkirnih kart in tudi posamezne primere domnevno ponarejenih parkirnih kart. V takih primerih redarji ravna v skladu s pooblastili in v skladu z Zakonom o prekrških. V letu 2020 so obravnavali 1 prekršek s področja zlorabe parkirne karte ter 39 prekrškov nepravilne uporabe parkirne karte.

Grafikon števila kršitev:

V grafikonu števila kršitev je prikazano gibanje števila ugotovljenih kršitev od leta 2012 do leta 2020 na območju Mestne občine Maribor. Opažen je splošni upad ugotovljenih kršitev po letu 2014 na mestih rezerviranih za invalidne osebe. Še vedno preveč voznikov neupravičeno zaseda mesta, rezervirana za parkiranje invalidov ob trgovskih centrih, še slabše pa je ugotovljeno stanje nedovoljenega parkiranja na pločnikih. Vsekakor je represivno ukrepanje nujno potrebno, da se bo oviranje vseh udeležencev v prometu, še posebej pa vseh gibalno oviranih, zmanjšalo, zato bomo v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu Maribor s poostrenimi aktivnostmi nadaljevali tudi v letu 2021.

Tudi policija v skladu s svojimi pooblastili izvaja nadzor cestnega prometa. Tako skozi celotno leto izvajajo tudi nadzor nad mirujočim prometom v mestu Maribor. Tako so ob rednih oblikah dela, kot tudi v poostrenih nadzorih s področja mirujočega prometa, svoje delo usmerili v

ugotavljanje spoštovanja cestno prometnih predpisov. V letu 2020 so zaradi kršitev, povezanih z nepravilnim parkiranjem na mestih, določenih za invalide, izvedli 34 ukrepov.

5.4. JAVNI TRANSPORT

Na območju Mestne občine Maribor lahko invalidne osebe, ki izpolnjujejo pogoje, pridobijo pravico do pridobitve brezplačne vozovnice na vseh mestnih avtobusih na območju MOM za invalidne osebe in njihove spremljevalce. Brezplačen prevoz z mestnimi avtobusi in s krožno kabinsko žičnico je omogočen večini invalidov s stalnim prebivališčem na območju MOM. Na ta način je postal invalidom javni prevoz mnogo bolj dostopen, saj se v večini soočajo s težko finančno situacijo.

Mestna občina Maribor je bila tudi uspešna na razpisu programa teritorialnega sodelovanja Interreg Podonavje. Eden izmed projektov, ki so bili uvrščeni v nabor sofinanciranih projektov s strani Evropske unije, je tudi projekt DANOVA. Cilj projekta DANOVA je z razvojem nabora novih storitev in kompetenc izboljšati dostopnost letališč, pristanišč, železniških in avtobusnih postaj za slepe in slabovidne, in sicer v smislu izboljšanja dostopnosti do storitev in informacij. O projektu so poročali tudi na spletni strani [UM](#). Projekt pa je na kratko opisan tudi v 11. št. glasila Svet invalidov (gl. prilogo 2 tega poročila).

5.5. TAKSI SLUŽBA

Žal v Mariboru še nimamo taksi vozila, prilagojenega za invalide. V preteklosti med taksisti ni bilo nobenega interesa za prilagoditev taksi vozila. Vsekakor pa bomo v prihodnosti skušali zagotoviti invalidom enake možnosti tudi na tem področju.

5.6. KULTURA

Leto 2020 je bilo zaradi pandemije žal zelo nenaklonjeno kulturi. Tako je odpadel tudi načrtovan posvet, pa tudi kulturni večer invalidov, ki je bil prestavljen za nedoločen čas. Posledično je bila dostopnost v kulturi odmaknjena na rob.

5.7. JAVNI SEKTOR

Projekt vgradnje dvigala v Narodnem domu, za kar je bila podana pobuda Sveta invalidov leta 2019, je v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja. Ob ugodnem razpletu bo dokončan že v letu 2021.

5.8. JAVNE PRIREDITVE

Svet invalidov MO Maribor je tudi v letu 2020, kljub omejitvam, organiziral več javnih skupnih prireditvev invalidov z namenom spodbujanja socializacije, vključevanja in medsebojnega druženja invalidov. V vseh javnih prireditvah v organizaciji MO Maribor ali Sveta invalidov MO Maribor je bila zagotovljena dostopnost, tolmač slovenskega znakovnega jezika, MOM je tudi finančno in organizacijsko omogočila izvedbo dogodkov. V letu 2020 smo organizirali že 11. Športne igre invalidov Maribora, 7. Športno rekreacijsko srečanje invalidov,

11. Dan mobilnosti invalidov, Kulturni večer invalidov pa je bil žal prestavljen za nedoločen čas.

S ciljem, da se dostopnost zagotovi na vseh javnih prireditvah, Svet invalidov Mestne občine Maribor in mariborska invalidska in humanitarna društva ob podpori MO Maribor izvajajo ozaveščanje javnosti, športnih in kulturnih ustanov in podajajo predloge za odpravo morebitnih ovir. Pogosto je velika ovira za udeležbo odsotnost prilagojenih sanitarij.

Veliko povečanje dostopnosti pomeni tudi zagotavljanje brezplačnega prevoza v mestnem avtobusnem prevozu invalidom in njihovim spremljevalcem. Mnogim invalidom to omogoča lažje in enakopravnejše vključevanje v družbo, ohranjanje psiho-fizične aktivnosti in pomembno izboljšanje kvalitete življenja.

5.9. ZASEBNI SEKTOR

Svet invalidov Mestne občine Maribor dobro sodeluje tudi z zasebnim sektorjem. Pobude članov so večinoma dobro sprejete, zelo dobre izkušnje imamo s kulturnimi ustanovami.

5.10. RAZNO

Za namen udeležbe članov Sveta invalidov in delovnih skupin na seminarjih, konferencah in za ogled dobre prakse bo MO Maribor tudi v letu 2021 namenila 1.000 EUR.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

V akcijskem načrtu smo si zastavili naslednje cilje:

- 6.1. Vseživljenjsko učenje
- 6.2. Dostopnost izobraževanja
- 6.3. Učna pomoč
- 6.4. Usposabljanje prostovoljcev za delo z otroki s posebnimi potrebami
- 6.5. Izobraževanje brezposelnih delovnih invalidov
- 6.6. Ozaveščanje in informiranje

6.1. VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Mestna občina Maribor je tudi v letu 2020 spodbujala vseživljenjsko učenje ranljivih skupin občanov s sofinanciranjem programov invalidskih in humanitarnih organizacij.

Člani društva Sonček - MDCP se redno udeležujejo seminarjev in posvetov. Spletna izobraževanja so v letu 2020 potekala brez večjih težav. Za tiste, ki niso večji informacijsko - računalniške - tehnologije ali pa doma nimajo dobre internetne povezave oziroma opreme, so nudili podporo z usposabljanjem in/ali uporabo računalnika na društvu.

Udeležujejo se tudi seminarjev, okroglih miz in razprav, ki jim dajejo znanje za bolj uspešno delovanje in tudi za prijavljanje na različne razpise in projekte. V letu 2020 je večina seminarjev in dogodkov potekala preko aplikacije ZOOM v obliki webinarjev.

6.2. DOSTOPNOST IZOBRAŽEVANJA

Za dostop invalidov do izobraževanja brez diskriminacije je primarno potrebna arhitekturna dostopnost, materialna in socialna dostopnost, vsebinska dostopnost (po potrebi zagotoviti asistenta, tolmača za gluhe, zagotoviti uporabo IKT tehnologije za nemoteno spremljanje učne snovi za vse kategorije invalidov), informacijska dostopnost. Ugotavljamo, da je izvajanje Zakona o osebni asistenci, ki se je pričelo 1.1.2019, zelo pozitivno vplivalo tudi na dostopnost izobraževanja.

6.3. UČNA POMOČ

V Društvu študentov invalidov so dne 14. 2. 2020 sodelovali na informativnem dnevu Univerze v Mariboru z naslovom »Ustvari si prihodnost – kaj je dobro vedeti pred izbiro študija?«, kjer so bodoče študente informirali o podpori in storitvah društva, jim podali informacije o samem študiju in možnih prilagoditvah zaradi invalidnosti in odgovarjali na njihova vprašanja.

25. 9. 2020 so imeli dan odprtih vrat za bruce in sodelovali na uvajalnem dnevu za bruce, ki je tokrat potekal preko spleta. Bruce so informirali o podpori, ki jo nudi društvo in o pravicah, ki izhajajo iz statusa študenta invalida na Univerzi v Mariboru.

V letu 2020 so s pomočjo donacije Študentske organizacije univerze v Mariboru dvema študentkama omogočili nakup nujno potrebnih tehničnih pripomočkov, ki jih potrebujeta pri ohranjanju zdravja in pri študiju.

6.4. USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV ZA DELO Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI

V letu 2020 so v društvu Sonček – MDCP skupaj z Zvezo Sonček organizirali tri usposabljanja za uporabnike in osebne asistente. Zaradi razmer v letu 2020 so junijsko izobraževanje izvedli v Hotelu City v Mariboru, preostali dve (november in december 2020) pa preko aplikacije ZOOM kot webinar, v več delih za preko sto udeležencev.

6.5. IZOBRAŽEVANJE BREZPOSELNIH IN DELOVNIH INVALIDOV

Mestna občina Maribor je v času od 16. – 20. novembra izvedla Virtualni karierni sejem za osnovnošolce. V času od 23. – 27. novembra 2020 pa je Fundacija Prizma izvedla Virtualni karierni sejem za srednješolce.

Sejem za osnovnošolce in srednješolce je skupaj obiskalo več kot 20.000 obiskovalcev iz vse Slovenije (gl. tudi tč. 1.1.).

6.6. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 izvajali svetovanje študentom glede dostopnosti fakultet, postopkov vpisa in pridobivanja statusa kandidata in študenta invalida, urejanja prilagoditev pri študiju, svetovanje glede nastanitve v študentskih domovih, uveljavljanja pravice do študentskih bonov, štipendiranja in drugih finančnih pomoči študentom invalidom, svetovanje visokošolskim institucijam, študentskim in mladinskim organizacijam za izboljšanja

dostopnosti študija in drugih dejavnosti ter svetovanje glede urejanja študijskih prilagoditev pri študiju na daljavo zaradi epidemije Covid 19.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor so v letu 2020 nadaljevali z osveščanjem javnosti in zagotavljanjem pogojev (brezplačna uporaba društvenih prostorov) za izvedbo izobraževalnih tečajev učenja slovenskega znakovnega jezika, ki se jih letno udeležuje vedno več udeležencev. Člani društva so predstavljali gluhoto in slovenski znakovni jezik na več osnovnih in srednjih šolah na območju Maribora in širše v regiji ter sodelovali v projektu »Gluhi strežejo v planinskih kočah«. Tako so skozi predavanja in z lastnimi izkušnjami gluhih in naglušnih udeležencev prikazali številnim polnočutnim udeležencem problematiko invalidov sluha, komunikacijske ovire ter življenje v svetu tišine. Povratne informacije so bile zelo spodbudne in so potrditev, da so s tovrstnim sodelovanjem in predstavitvami uspešno predstavljali svoj **svet tišine**.

7. DELO, ZAPOSILITEV, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST

V akcijskem načrtu smo si zastavili naslednje cilje:

- 7.1. Povečanje zaposljivosti oseb z invalidnostjo
- 7.2. Spreminjanje neustrezne zakonodajne ureditve,
- 7.3. Osveščanje o problematiki zaposlovanja invalidov ter promocija ergonomije, aktivne politike zaposlovanja in vključevanje invalidov vanje
- 7.4. Promocija duševnega zdravja na delovnem mestu med gospodarskimi subjekti
- 7.5. Socialna vključenost
- 7.6. Osveščanje delodajalcev o potrebah delavcev z invalidnostjo

7.1. POVEČANJE ZAPOSILJIVOSTI OSEB Z INVALIDNOSTJO

Ena najpomembnejših aktivnosti za povečanje zaposljivosti invalidov je poklicna rehabilitacija. V Centru za poklicno rehabilitacijo izvajajo program zaposlitvene rehabilitacije in poklicne rehabilitacije. Od leta 2015 izvajajo v Mariboru tudi program socialne vključenosti, katerega naročnik je MDDSZEM. Vključujejo se tudi v različne projekte, sodelujejo z lokalnim okoljem in se povezujejo z inštitucijami v regiji. V letu 2020 so izvedli različne seminarje na temo invalidnosti in sodelovali na kariernem sejmu.

Od leta 2018 izvajajo **projekt Prehod mladih**, ki je nacionalni projekt in ga izvajajo vsi izvajalci zaposlitvene rehabilitacije v Sloveniji. URI Soča je kot največjemu izvajalcu zaposlitvene rehabilitacije glede na obseg timov, bilo zaupano izvajanje projektnih aktivnosti v največjem obsegu. Namen projekta je vplivati na večjo socialno vključenost mladih s posebnimi potrebami in prispevati k oblikovanju enotnega podpornega okolja kot vmesnika med šolo in trgom dela. Mladim s posebnimi potrebami svetujejo, kakšen poklic je primeren glede na oviranost in mu omogočajo lažji prehod v svet dela. Iz projektnih aktivnosti so možni trije izhodi mlade osebe, ki se tretirajo kot uspešni: nadaljevanje šolanja, zaposlitev ali prijava na ZRSZ kot iskalec zaposlitve. V projekt so vključili že več kot 200 mladih s posebnimi potrebami, ki so vključeni v proces šolanja.

Zaposlitvena rehabilitacija je namenjena brezposelnim osebam s težavami na področju dela in zaposlovanja in/ ali brezposelnim osebam, ki se želijo usposobiti za ustrezen poklic ali delo. Stroške zaposlitvene rehabilitacije za brezposelne krije Zavod za zaposlovanje, oseba pa dobi tudi povrnjene potne stroške ter denarno nadomestilo za čas usposabljanja nad 100 ur mesečno (v višini 40% minimalne plače). Rehabilitacijski svetovalec Zavoda za zaposlovanje brezposelno osebo napoti k izvajalcu zaposlitvene rehabilitacije – Center za poklicno rehabilitacijo (CPR). Brezposelna oseba lahko slednje predlaga tudi sama. Tim CPR, ki je sestavljen iz različnih poklicnih profilov (psiholog, zdravnik, delovni terapevt, socialni delavec, tehnolog) izvede oceno delazmožnosti, preizkusi delovne sposobnosti in zmožnosti, prouči zdravstveno in drugo dokumentacijo ter za rehabilitacijskega svetovalca izdelava mnenje. Rehabilitacijska komisija na Zavodu za zaposlovanje se nato odloči ali brezposelna oseba pridobi status invalida v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov in ali je upravičena do ostalih storitev, vezanih na zaposlitveno rehabilitacijo. V storitve zaposlitvene rehabilitacije smo vključili v letu 2020 195 oseb.

Poklicna rehabilitacija

Cilj poklicne rehabilitacije je omogočiti posamezniku z okvarami, da si zagotovi in obdrži ustrezno zaposlitev, v njej napreduje in se integrira v družbo. Napotnico za rehabilitacijsko oceno na URI- Soča lahko izdajo:

- izbrani zdravniki: specialisti splošne in družinske medicine, pediatri, šolski zdravniki,
- vsi specialisti drugih strok, najpogosteje so to psihiatri, fiziatrji, nevrologi, nevrokirurgi, travmatologi...
- imenovani zdravnik ZZZS.

Pravico do poklicne rehabilitacije ima le aktiven del populacije, se pravi zaposleni, mladostniki zadnjih razredov OŠ, srednješolci, študentje. Nezaposleni, ki so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje, imajo enake pravice do vključitve v rehabilitacijske programe, če je pri njih prišlo v času brezposelnosti zaradi bolezni ali poškodb do bistvenih in težjih sprememb v zdravstvenem stanju.

Ciljna skupina so osebe, pri katerih je prišlo zaradi bolezni ali poškodb do bistvene spremembe oziroma upada telesnega, socialnega in psihosocialnega delovanja, ocenjuje pa se, da so zmožni izboljšanja delovanja ali prilagoditve okvari. V praksi pa so to najpogosteje osebe po poškodbah glave, po težkih politravmah, amputacijah udov, z okvaro funkcijskih sposobnosti zgornjih udov, še posebno če je prizadet dominanten ud, po možganski kapi, subarahnoidalni ali drugi možganski krvavitvi, po vnetnih boleznih CŽS, meningitisu, encefalitisu, s težjimi nevrološkimi obolenji (multipla skleroza, degenerativne bolezni živčevja, ekstrapiramidne bolezni, okvare živčnih korenin, pletežev, mišične distrofije, cerebralna paraliza), s težjimi duševnimi boleznimi (organske motnje, psihoze, težje razpoloženske in vedenjske motnje).

Postopki rehabilitacijske obravnave so: predhodna triaža, ocenjevalno diagnostični program, podaljšana rehabilitacija. Poleg ocenjevanja delovne zmožnosti vsebuje tudi programe za ohranjanje in krepitev delovne zmožnosti. Program je interdisciplinaren, standardiziran, ocenjevalne tehnike so znane, upošteva se posameznikovo osebnostno, vedenjsko, kognitivno, telesno, senzorno in psihosocialno funkcioniranje, tako da je ocenjevanje individualno, tudi rehabilitacijski načrt je individualen. Vloga delodajalca je aktivna in pomembna.

ŽELJENI REZULTATI: potrebe po prilagoditvi delovnega mesta, pridobitev statusa invalidne osebe po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, zaposlitev (zaposlitev v realnem delovnem okolju, podporna zaposlitev, zaščitna zaposlitev, socialna vključenost).

V letu 2020 so pričeli z izvajanjem projekta **Jump to Job!** Financiran je s strani ERASMUS+ programa, v katerem sodeluje Center za poklicno rehabilitacijo URI - Soča skupaj z naslednjimi partnerji: GTB (Belgija), Theotokos Foundation (Grčija), Fundacion INTRAS (Španija), the University of Leuven Limburg, (UCLL, Belgija) and LYK – Z (Norveška). Koordinator projekta je EPR (Evropska platforma za rehabilitacijo).

Raziskave, ki so spodbudile projektno idejo kažejo, da:

1. mladi invalidi niso samozavestni in imajo pasiven pristop pri iskanju zaposlitve
2. imajo tudi strokovnjaki, ki delajo z mladimi, težave z vzpostavljanjem dobrega in produktivnega delovnega odnosa
3. strokovnjaki pogosto delajo samo z mladimi invalidi, ne pa tudi z delovnim okoljem, v katero bo oseba vključena. Na ta način se delovno okolje ne uči sposobnosti prilagajanja in prepoznavanja najboljšega položaja za novo zaposlenega, s čimer se zvišajo možnosti trajne zaposlitve
4. so strokovnjaki (job coach oz. delovni inštruktorji) usposobljeni brez sodelovanja oz. povratnih informacij mladih oseb s posebnimi potrebami pri snovanju učnih načrtov oz. programov usposabljanja.

CILJI PROJEKTA

Glavni cilj projekta je povečati zaposlitvene možnosti mladih s posebnimi potrebami. Ostali cilji projekta so:

- Mlade osebe s posebnimi potrebami bodo bolj opolnomočene in bodo imele bolj proaktiven pristop pri iskanju službe.
- Delovni inštruktorji oz. trenerji in mlade osebe s posebnimi potrebami bodo imele močnejši, bolj ploden in na zaupanju temelječ odnos, kar bo imelo pozitiven vpliv pri vključevanju mladih oseb s posebnimi potrebami v delovne sredine.
- Podjetja bodo svoja okolja in delovni proces prilagodila ustvarjanju trajnostnih delovnih mest za mlade s posebnimi potrebami.
- Trening trenerjev oz. delovnih inštruktorjev bo učinkovit in bo upošteval potrebe mladih oseb s posebnimi potrebami. Program usposabljanja bo oblikovan v sodelovanju z mladimi osebami s posebnimi potrebami.

Jump to Job! AKTIVNOSTI

- Izdelana bo analiza potreb programa usposabljanja za trenerje oz. delovne inštruktorje za usposabljanje mladih s posebnimi potrebami.
- V prvi program usposabljanja bo vključenih 16 oseb.
- Na nacionalni ravni bo testiran pilotni projekt.
- Narejena bo analiza prvega programa usposabljanja.
- Izveden bo drugi program usposabljanja.
- Drugi pilotni projekt bo testiran na nacionalni ravni.
- Narejena bo analiza drugega programa usposabljanja.

- Izdelan bo model usposabljanja za mentorje-vrstnike in trenerje oz delovne inštruktorje za mlade osebe s posebnimi potrebami.

Končni rezultat projekta Jump to Job!

- Izdelan učni načrt (kurikulum) za vrstnike-mentorje in delovne inštruktorje za namen usposabljanja mladih s posebnimi potrebami
- Oblikovan in testiran program usposabljanja za povečanje praktičnega znanja in kot podpora mladim osebam s posebnimi potrebami pri vključevanju v delovne sredine

Zbirka dobrih praks

Med aktivnostmi, ki jih predvideva projekt, je tudi zbiranje dobrih praks na področju vključevanja mladih s posebnimi potrebami v delo. Cilj zbirke je zagotoviti koristne ideje, orodja in metodologije za strokovnjake in zagotoviti izhodišče za projektne partnerje pri razvoju učnega načrta za vrstnike-mentorje in delovne inštruktorje.

Leto 2020 je bilo turbulentno, kljub omejitvam in razglašeni epidemiji so uspešno zaključili leto in realizirali postavljene cilje.

7.2. SPREMINJANJE NEUSTREZNE ZAKONODAJNE UREDITVE

V okviru delovne skupine za zaposlovanje in na seji Sveta invalidov je potekala razprava o problematiki sprejemanja ustrezne zakonodaje in nepravočasni obveščenosti o aktih v pripravi. Invalidi predvsem pogrešajo pomoč pri obveščanju glede novosti, ki se pripravljajo na področju invalidske problematike. Največkrat o načrtovanih spremembah niso obveščeni, zato tudi ne morejo pravočasno podati predlogov za dopolnitev. Zato bodo še naprej sami spremljali novice na tem področju kot doslej. Pri tem je v veliko pomoč tudi spletna stran [Predlogi predpisov](#).

7.3. OZAVEŠČANJE O PROBLEMATIKI ZAPOSLOVANJA INVALIDOV TER PROMOCIJA ERGONOMIJE, AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA IN VKLJUČEVANJE INVALIDOV VANJE

Strokovni delavci CPR se na vseh ravneh in v različnih institucijah prizadevajo za promocijo programa zaposlitvene rehabilitacije, katerega razvoj in uspeh je v veliki meri odvisen od vseh deležnikov, posebej od delodajalcev. V ta namen sta posebej uspešni enoti v Mariboru in Murski Soboti, ki letno organizirata tudi različne oblike izobraževanj za delodajalce in strokovne delavce v njihovih podjetjih. Z namenom širjenja znanja so zelo aktivni tudi v Združenju izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije, svoje programe pa predstavljajo tudi širši strokovni javnosti (šole, zdravniški posveti...).

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani svoje člane obveščali o prostih delovnih mestih, o možnostih opravljanja praks ali pripravništev doma in v mednarodnih organizacijah.

Od 16. do 20. 11. 2020 so sodelovali na virtualnem Kariernem sejmu za mlade v Mariboru, ki je bil namenjen osnovnošolcem.

Od 23 do 27. 11. 2020 so sodelovali na virtualnem Kariernem sejmu za mlade, ki je bil namenjen srednješolcem.

V Mariborski knjižnici sta bili v letu 2020 zaposleni 2 invalidni osebi.

Mestna občina Maribor je v letu 2020 zaposlovala 15 invalidnih oseb, kar je 6 nad kvoto.

Tudi Društvo Dom invalidskih društev Maribor zaposluje invalidno osebo. Tako še naprej izpolnjujejo zadani cilj zaposlovanja invalidov.

Na društvu Sonček je zaposlenih 5 oseb z invalidnostjo, od tega je ena oseba zaposlena v podporni zaposlitvi.

7.4. PROMOCIJA DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU MED GOSPODARSKIMI SUBJEKTI

Promocija duševnega zdravja vključuje vse ukrepe, ki prispevajo k dobremu duševnemu zdravju. Slovenija je bila prva evropska država, ki je uzakonila izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu. Na Ministrstvu za zdravje so izšle tudi [smernice za promocijo zdravja na delovnem mestu](#), ki podajajo temeljna načela za načrtovanje promocije zdravja na delovnem mestu in so pripravljene kot orodje oziroma pripomoček za delodajalca pri načrtovanju in izvajanju programov promocije zdravja na delovnem mestu, ki jih določa Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

7.5. SOCIALNA VKLJUČENOST

Program socialne vključenosti v CPR Maribor uspešno vodijo od leta 2015. Ciljno skupino predstavljajo invalidi/uporabniki, ki so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje, so nezaposleni in imajo v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov veljavno odločbo o nezaposljivosti ali so invalidi 1. kategorije v skladu z določili ZPIZ brez pravice do invalidske pokojnine po zakonu in osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju, ki nimajo možnosti vključitve v ustrezne socialno varstvene programe. Vključitev v program je prostovoljna. Pravice in obveznosti izhajajo iz medsebojnega dogovora uporabnika in izvajalca o vključitvi v program socialne vključenosti, uporabnik pa je pripravljen v programu sodelovati najmanj 6 ur dnevno. Trenutno je vključenih v program socialne vključenosti 15 uporabnikov. Cilji programa so podpora, ohranjanje in razvijanje delovnih sposobnosti invalida (na področju delovnih vsebin) ter spodbujanje socialne vključenosti (socialne vsebine).

Tudi v invalidskih društvih so izvajali socialne programe za blažitev posledic invalidnosti in vključevanje invalidov.

V Društvu Dom invalidskih društev Maribor so tudi v letu 2020 uspešno izvajali vse organizacijske, finančne in svetovalne aktivnosti, zagotovili so pogoje za izvajanje posebnih socialnih programov, ki jih izvaja 10 invalidskih društev in Društvo Dom invalidskih društev Maribor. Izvedli so vse ukrepe za nemoteno delovanje vseh sistemov v stavbi.

V Združenju multiple skleroze Slovenije, podružnica Maribor, s pomočjo poverjenikov dosegajo večjo kvaliteto življenja invalidnih oseb z MS. Program je namenjen preprečevanju izoliranosti in izboljšanju kvalitete življenja težkih invalidov z MS. Poskrbijo pa tudi za tiste težke invalide z MS, ki so nastanjeni v domovih za ostarele. Teritorialno pokrivajo občine Maribor, Ruše, Podvelka, Ribnica na Pohorju, Šentilj, Pesnica, Duplek, Starše, Rače-Fram, Slovenska Bistrica, Selnica ob Dravi, Lovrenc na Pohorju, Oplotnica, Slivnica-Hoče, Kungota in Miklavž na Dravskem polju. Preko celega leta naj bi bili poverjeniki v stalnem kontaktu z vsemi tistimi težkimi invalidi in njihovimi svojci, ki potrebujejo pomoč.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor so v teh turbulentnih časih, ki jih je povzročila epidemija, vseeno ujeli nekaj ugodnih trenutkov. Na poletni ekskurziji so bili v Prekmurju. Podali so se v središče goriškega vulkana, v park Vulkanija. Povzpeli so se tudi na razgledni stolp Vinarium. Pogled na barvito pokrajino je segal od Lendavskih goric do porečja Mure, zajel je prekrasen pogled na ravnice in gričevja Slovenije, Madžarske, Hrvaške in Avstrije. V prvih dneh oktobra so si na ekskurziji v Izoli ogledali muzej Parenzana in se sprehodili do Izolane, hiše morja. Na Vačah, ki so s svojo bližnjo okolico območje s številnimi kulturnimi, etnološkimi, zgodovinskimi in naravnimi znamenitostmi, so si v cerkvi Sv. Andreja poleg čudovitih slikarskih umetnin ogledali enega najlepših božjih grobov v Evropi, sestavljenega iz čudovitih raznobarnih kristalnih mozaikov, ki ob osvetlitvi ozadja zablestijo v vsej svoji lepoti. Sledil je ogled Geoss-a, geometričnega središča Slovenije, ki ga je oplemenitila predstavitev situle z Vač, ene najpomembnejših arheoloških najdb na Slovenskem. Najbolj viden element iz vaške situle, lik neoboroženega konjenika, se nahaja na naših osebnih izkaznicah in v potnih listih. Seznanili so se tudi s simboliko Geoss-a, z njegovim poslanstvom, ki pogloblja zavedanje narodnosti, državljanstva, kulture in jezika. V Mariboru so na družabnem srečanju obeležili Dan civilnih invalidov vojn Slovenije, jesensko družabno srečanje članov pa so septembra imeli na dvorišču DOM-a.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor so za uresničevanje tega dela programa porabili veliko energije, a je bila v letu 2020 večina programa zaradi COVID 19 neizvedljivega. Organizirali so samo plavalni dan v Radencih in pustovanje v Voličini pri Kmetiču. Udeležili so se delavnic za usposabljanje invalidov, ki jih je organizirala ZDIS in to ob različnih temah, ki so jih predavali izkušeni strokovnjaki na področju blaženja socialnih in psihičnih posledic invalidnosti.

Ena izmed prioritet na področju delovanja društva v okviru socialnega programa je bila pomoč posameznim članom društva z enkratnimi denarnimi socialnimi pomočmi. V društvu je mnogo članov, ki živijo na robu preživetja in jim društvo ob omejenih finančnih sredstvih ne more pomagati z izdatnimi finančnimi pomočmi. Še nadalje jim zelo pomaga vodstvo RK Maribor z dostavo paketov, ki jih dobijo predvsem tisti člani, ki dejansko živijo v težkih socialnih razmerah.

V društvu skrbijo tudi za najstarejše člane, teh je trenutno 159 starejših nad 85 let. Od tega jih okrog 19 živi v domovih starostnikov. Obisk v letošnjem letu ne bo možen zaradi COVID 19, bodo pa to opravili takoj ko bo mogoče. V društvu sicer narašča število omenjenih starostnikov, ki pa nekateri živijo popolnoma sami, zapuščeni od sosedov, pa tudi širše družbene skupnosti.

Ker je teh pojavov v našem mestu vse več in več, predlagajo, da se tudi Svet invalidov MOM opredeli do te socialne situacije in se bolj poglobi v zagotavljanje boljših možnosti življenja starejše generacije v našem mestu.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 na področju vključenosti invalidov v oblikovanje politike in načrtovanja invalidskega varstva sodelovali v delovni skupini Zavoda MOVIT za področje socialnega vključevanja ranljivih skupin.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor izvajajo program pomoči na domu – osebno asistenco že od leta 2000. S programom so nadaljevali tudi v letu 2020. Gluhe, naglušne in gluhoslepe ostarele osebe doživljajo predvsem zaradi komunikacijske oviranosti v starosti še večjo osamljenost in s tem še dodatno psihosocialno stisko. Zato so že leta 2000 prvič sodelovali z Zavodom za zaposlovanje in dogovorili vsebino programa javnih del. V letu 2001 so preko javnih del zaposlili prvo gluho osebo, ki nudi pomoč družinam oziroma posameznim ostarelim, bolnim ali drugače obnemoglim gluhim, naglušnim in gluhoslepim uporabnikom pri oskrbi na domu: gospodinjska opravila, osebna nega in higiena, spremstvo k zdravniku ali po drugih opravkih, priprava in uživanje hrane, občasen prevoz uporabnikov v Društvo, ko si zaželi sodelovati v organiziranih oblikah dela in življenja v invalidski organizaciji, klepet in družabništvo na domu uporabnika v komunikaciji, ki jo glede na svojo senzorno okvaro razume. Zaradi vedno večjega števila starejših uporabnikov programa so ob pomoči Zavoda RS za zaposlovanje zaposlovali invalidne/gluhe osebe. Svojo pomoč so razširili tudi na starejše gluhe in naglušne prebivalce Doma za starejše občane Nova vas, kar vsekakor nakazuje tudi širšo prepoznavnost in potrebnost tega programa. V program je vključenih 15 uporabnikov. V programu dosegajo namen, da z izvajanjem pomoči v primeru bolezni, osamljenosti, onemoglosti, ostarelosti, zadovoljujejo osnovne potrebe gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe ter oseb s polžkovim vsadkom ter drugimi invalidnostmi po boljši kvaliteti življenja in odpravljanje socialne izključenosti. Zadane cilje so dosegli z izvajanjem programa predvsem v smislu, da so omogočili tem osebam, da kvalitetno živijo v domačem okolju, saj v okviru obstoječih služb tega programa za njihove uporabnike v njim razumljivi komunikaciji, ne izvaja nihče na območju delovanja društva. Sofinancer je tudi MOM.

V društvu Sonček Maribor so po vzoru nekaterih evropskih držav, zlasti Velike Britanije, 03. decembra 2012, odprli **Dobrodelno trgovino »Sonček«** v Vetrinjski ulici v centru Maribora. Prostore jim je pod ugodnimi pogoji dala v najem Mestna občina Maribor. Trgovina ponuja izdelke Varstveno delovnih centrov Sonček in prodajo rabljenih oblačil, obutve, igrač in izdelkov za dom, ki jim jih podarijo posamezniki in se prodajajo po nižjih cenah. Izkupiček v manjšem delu porabijo za kritje obratovalnih stroškov, večino pa za financiranje društvenih socialnih in terapevtskih programov. V trgovini delajo ljudje s cerebralno paralizo in sorodnimi invalidnostmi kot prodajalci in se na ta način socializirajo, družijo in pridobivajo delovne izkušnje. Eden prvotnih ciljev trgovine je socializacija, pridobivanje prodajnih veščin, vseživljenjsko učenje, pridobivanje prijateljev in ozaveščanje širše javnosti o življenju ljudi z ovirami. Zaradi razmer v letu 2020 so morali začasno zapreti prostore v Vetrinjski ulici, po navodilu Mestne občine Maribor in trenutnih ukrepov. Dnevni center ni izvajal programa v mesecu marcu, aprilu, novembru in decembru 2020.

Trgovina članom društva veliko pomeni. Je stičišče medsebojnih druženj in zatočišče varnega počutja. V tem letu so v trgovino vključili tri odrasle člane s cerebralno paralizo na novo, ki so po končanem šolanju ostali doma oziroma niso nikamor vključeni. Ti uporabniki so zelo zadovoljni in radi obiskujejo Dobrodelno trgovino Sonček oziroma Center druženja. S pomočjo društva se tudi organizirajo rojstni dnevi, zaključki in manjša praznovanja.

V Center druženja je vključeno ca 15 članov s cerebralno paralizo, večino od teh prihaja v dnevni prostor vsakodnevno. Z vključitvijo dosegajo izkušnjo rednega delovnega okolja ter na ta način skušajo vzbujati iniciativnost za delo pod posebnimi pogoji. Želijo pa ustanoviti dodaten dnevni center, podprt s koncesijo države in podporo občine za vse čakajoče. Nekateri uporabniki se v dnevni prostor Vetrinjska vključujejo skupaj z osebnimi asistenti. Za pomoč ostalim uporabnikom v trgovini vključujejo prostovoljce. V trgovini vsakodnevno pomagajo in nudijo podporo udeleženske javnih del.

Obeležili so osmo obletnico delovanja Dobrodelne trgovine, letos zaradi novega koronavirusa samo z objavo na družbenem omrežju. V tem letu so preuredili kotiček za druženje in osrednji prostor.

V letu 2020 se je pričel izvajati pilotni projekt z naslovom »S teboj lahko« v okviru novega Zakona o socialnem vključevanju. Pilotni projekt organizira nudenje pomoči za posameznike, ki niso upravičeni do storitev po Zakonu o osebni asistenci oziroma potrebujejo pomoč pri samostojnem bivanju. Nosilec projekta sta VDC Polž Maribor in VDC Zagorje ob Savi. S posredovanjem društva Sonček so v program vključeni tudi trije člani Sončka.

7.6. OZAVEŠČANJE DELODAJALCEV O POTREBAH DELAVCEV Z INVALIDNOSTJO

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojih posebnih socialnih programov intenzivno sodeluje z Racio Social - svetovalni rehabilitacijski center iz Celja, Zavodom RS za zaposlovanje ter delodajalci na področju Mestne občine Maribor. Tako še naprej izpolnjujejo zadani cilj; informiranje delodajalcev o zakonodaji s področja zaposlovanja invalidov, o možnostih strokovne podpore in finančnih spodbudah pri usposabljanju in zaposlovanju invalidov, vse z namenom večjega zaposlovanja invalidov sluha. V letu 2020 so poleg redno zaposlenega gluhega strokovnega delavca-sekretarja in strokovne sodelavke za polovični delovni čas, zaposlovali v programu javnih del tri brezposelne osebe s statusom invalida. Sofinancer je MOM. Za polovični delovni čas so iz lastnih sredstev zaposlovali eno osebo/invalida sluha za pomoč na domu.

8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE

Invalidi imajo pri ustvarjanju ali ohranjanju družine, navezovanje prvih stikov itd, največkrat velike težave. Mnogi niso mobilni brez pomoči drugih, večkrat pa se počutijo tudi manjvredni, nimajo samozavesti in ostajajo raje doma. Težave so različne. So pa zelo podobne težavam vseh ljudi, le da morajo invalidi premagati dodatno oviro – svojo invalidnost.

V akcijskem načrtu smo si zadali:

8.1. Ozaveščanje

8.2. Spodbujanje osebne asistence

8.1. OZAVEŠČANJE

Mestna občina Maribor je v letu 2020 s sofinanciranjem programov društev pomagala pri izvajanju socialnih programov društev.

V Društvu paraplegikov Podravja so v letu 2020 organizirali družinski sprehod v naravi in praznovanje dneva žena.

Pri novonastalih paraplegikih se izvaja informiranje o razpoložljivih programih organizacije, pomoč paraplegikom, da znajo sami poiskati svoje cilje in interese, spodbujanje paraplegikov, da najdejo oporo pri družini in v okolju, nudenje pomoči pri ponovni vključitvi v nadaljevanju izobraževanja, nudenje pomoči pri premagovanju in odpravi arhitekturnih ovir na domu, v domačem kraju. Pri paraplegikih, ki prehajajo iz zavodskega varstva v domače okolje, društvo svetuje in pomaga pri iskanju zaposlitve, opravljanju vozniškega izpita, prehodu v nadaljnji študij, opozarjanju na njihove pravočasne reakcije na reševanje težav, spodbujanje v skrbi za nego telesa, primerno oblačenje in vzdrževanju čistoče v stanovanju in v okolju, kjer živi. Pri paraplegikih, ki se ne morejo ali se ne znajdejo v življenju, ima društvo vlogo informatorja in svetovalca preko svojih socialnih poverjenikov. Ti jih redno obiskujejo in sproti motivirajo za reševanje osebnih stisk in problemov. Predvsem pa je potrebno v zadnjem času budno spremljati materialni položaj posameznikov članov, saj se v času krize naglo slabša njihov materialni položaj. Pri vseh treh navedenih ciljih, pomenijo te aktivnosti spodbujanje k aktivnem iskanju zaposlitve predvsem pa k iskanju mobilizacijskega dela ali vsaj razvijanje hobijev.

Tudi v letu 2020 je Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor pomagalo posameznim članom pri razreševanju številnih problemov na področju pravne zaščite in predvsem zaščite invalidnosti, premoženjskega stanja in drugih podobnih razmer. V letu 2020 so zabeležili 26 primerov, ki so potrebovali to pomoč. Začetne pogovore je opravil član društva Mirko Čubrič, ki je tudi s pravnega stališča pomagal pri razrešitvi posameznih problemov.

Za krepitev fizične in duševne kondicije svojih članov organizirajo tudi različne pohode v okviru pohodne sekcije. V letu 2020 so izvedli pet pohodov. Za pohode ne določajo napornih poti, in s tem omogočijo udeležbo tudi šibkejšim članom društva.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor so tudi v letu 2020 organizirali koriščenje kapacitet za ohranjanje zdravja v lasti ZDCIV Slovenije in pri napotitvah članov društva na zdravstvene terapije v zdravilišča. Članom društva so omogočili kopanje z vodenno telovadbo v termah Ptuj in v medicinsko termalnem centru Fontana. Žal letos člani zaradi epidemije s COVID 19 niso mogli uporabljati teh storitev skozi celo leto.

8.2. SPODBUJANJE OSEBNE ASISTENCE

Mestna občina Maribor je tudi v letu 2020 spodbujala izvajanje osebne asistence s sofinanciranjem programa osebne asistence.

V Društvu paraplegikov Podravja je cilj izvajanja programa Prevozi predvsem zagotavljanje mobilnosti gibalno oviranih oseb, predvsem članov društva in s tem vključitev v vse oblike

družbenega življenja. Predvsem so se prevozi izvajali za izobraževalne tečaje, kulturno umetniške aktivnosti, prevoz na obnovitveno rehabilitacijo-zdravilišča (Zreče, Laško, Čatež, Terme 3000), na delovno mesto, na športne dejavnosti in športna srečanja, na kulturne dogodke v organizaciji društva, na predstave in koncerte, po opravkih (zdravnik, občinski uradi, ..), na druženja, torej za socialno vključevanje.

Društvo Dom invalidskih društev Maribor je za izvajanje svojega posebnega socialnega programa na javnem razpisu za sofinanciranje programov socialno humanitarnih društev za leto 2020 pridobilo sredstva s strani Mestne občine Maribor.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor so v letu 2020 pomagali socialno najbolj ogroženim članom v sodelovanju z RK Maribor s paketi hrane (letno več kot 120 paketov), ki so jih razdelili ob pomoči prostovoljcev.

V društvu Sonček so 6. oktobra 2020 organizirali odmeven dogodek ob Svetovnem dnevu cerebralne paralize, tokrat pod vsesplošnim mednarodnim sloganom »Pusti svoj pečat« (angl. Make your mark). V ta namen se je nova fontana na Glavnem trgu v Mariboru obarvala v zeleno barvo, prav tako se je v večernem času v zeleno osvetlil mariborski grad.

Člani društva so se v zelenih majicah ob zeleno obarvani fontani udeležili srečanja v centru mesta upoštevajoč vse varnostne ukrepe v času koronavirusa. Na dogodek so prišli tudi njihovi podporniki, ambasadorji, pevec 6 PackČukur, režiser in avtor Rok Vilčnik, podžupanja Helena Kujundžić Lukaček in bivša poslanka dr. Jasna Murgel. Dogodek je ovekovečil fotograf za objavo v nekaterih medijih in na spletnih omrežjih.

Zaradi ukrepov za preprečevanje širjenje okužbe koronavirusa v jesenskem času niso izvedli tradicionalnega jesenskega piknika in tudi ne novoletnega srečanja.

V Društvu študentov invalidov Slovenije, enota Maribor, so izvajali mesečna srečanja članov z zanimivimi gosti, ki so v času karantene potekala na daljavo, ter bralna srečanja, ki so prav tako potekala kot osebna srečanja, ko je bilo to možno, drugače pa na daljavo preko spleta. Družabna srečanja so se izvedla v živo ob upoštevanju priporočil NIJZ, ko pa je veljala prepoved stikov, pa preko spleta na daljavo

V ZMSS, Podružnica Maribor so izvajali redna tedenska druženja v prostorih društva, dokler ni bila razglašena epidemija. Odpadle so tudi nekatere prireditve oz. zadane aktivnosti društva.

ZMSS – Podružnica Maribor izvaja pomoč za člane društva preko poverjenikov za doseganje večje kvalitete življenja invalidnih oseb z MS. Program je namenjen preprečevanju izoliranosti in izboljšanju kvalitete življenja težkih invalidov z MS. Poskrbijo pa tudi za tiste težke invalide z MS, ki so nastanjeni v domovih za ostarele.

Teritorialno pokrivajo naslednje občine Maribor, Ruše, Podvelka, Ribnica na Pohorju, Šentilj, Pesnica, Duplek, Starše, Rače-Fram, Slovenska Bistrica, Selnica ob Dravi, Lovrenc na Pohorju, Oplotnica, Slivnica-Hoče, Kungota in Miklavž na Dravskem polju. Preko celega leta naj bi bili poverjeniki v stalnem kontaktu z vsemi tistimi težkimi invalidi in njihovimi svojci, ki potrebujejo pomoč.

V letu 2020 so šestnajstim socialno šibkim članom, ki so potrebovali finančno pomoč, dodelili enkratno denarno pomoč, ob koncu leta so 20 socialno šibkih članov in članic, nameščenih v domu starejših občanov, obdarili s 60 € božičnice.

1. septembra 2020 je v društvu začela delovati delavnica za samopomoč, katere se je udeleževalo 8 do 10 članov. Zainteresirani člani se dobivajo vsak drugi torek na sedežu podružnice. Skupino za samopomoč vodi članica Marta Grobovšek.

9. KULTURA

Zasledovali smo cilje, ki smo jih opredelili v akcijskem načrtu:

- 9.1. Vključevanje oseb z invalidnostjo v kulturne dogodke, prireditve
- 9.2. Sistematično vključevanje uporabnikov s posebnimi potrebami v knjižnične storitve
- 9.3. Ozaveščanje kadra o potrebah invalidov
- 9.4. Informacije o dostopnosti kulturnih dogodkov
- 9.5. Podpora MOM in Sveta invalidov pri kulturnih programih invalidskih društev

9.1. VKLJUČEVANJE OSEB Z INVALIDNOSTJO V KULTURNE DOGODKE, PRIREDITVE

Mestna občina Maribor v sodelovanju z invalidskimi društvi spodbuja in podpira vključevanje invalidov v kulturne dogodke. Ker so umetniki invalidi vse premalo izpostavljeni in spoznani, smo že leta 2010 pričeli z organizacijo Kulturnega večera invalidov, kjer nastopajo predvsem invalidi, ki so tudi umetniki, kasneje pa so se invalidi vključili še v program Čarobnega decembra, kjer so nastopili s kulturnim programom. Letos je to seveda odpadlo.

KULTURNI VEČER INVALIDOV

Zaradi ukrepov za zajezitev korona virusa je bil kulturni večer invalidov prestavljen za nedoločen čas.

DOGODKI V MARIBORSKI KNJIŽNICI

Ob prilagojenem izvajanju rednih dejavnosti so v Mariborski knjižnici uspeli izpeljati programe oz. aktivnosti:

- Obisk otrok z avtizmom v knjižnici: Pionirska knjižnica Rotovž, 6.1.2020
- Program vključevanja priseljencev in albansko govorečih žena v knjižnico - 8 srečanj.
- Program zmanjševanja socialne izključenosti za osebe s težavami v duševnem zdravju za člane Zavoda Franko: od januarja do marca: 5 bralnih srečanj in skupna izdelava video posnetka s predstavitvijo knjižnice.
- Pisateljski dvoboj v Knjižnici Pobrežje, 6.3.: predstavitev pisateljice dr. Vesne Novak in pisatelja Stana Dirdenja: skupinski obisk varovancev **VDC Sonček Maribor**.
- Priprava osnutka vodiča po knjižnici v različici lahkega branja za odrasle z motnjo v duševnem razvoj (za člane VDC Sožitje).

9.2. SISTEMATIČNO VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V KNJIŽNIČNE STORITVE

V Mariborski knjižnici so v letu 2020 osebam s posebnimi potrebami in drugim ranljivim skupinam, kolikor so razmere dopuščale, omogočili dostopnost do njihovih storitev, prireditvev in dejavnosti. Sodelovali so z invalidskimi in drugimi organizacijami in na ta način skušali vplivati na zmanjševanje socialne izključenosti.

Na področju fizične dostopnosti, žal tudi v letu 2020 ne beležijo pozitivnih premikov. Tako je gibalno oviranim še vedno težko dostopna ali ne morejo dostopati do osrednje Rotovške knjižnice in do nekaterih enot v naši knjižnični mreži: do Knjižnice Studenci, Knjižnice Bistrica ob Dravi, Knjižnice Pesnica in Knjižnice Duplek.

V knjižnici so ob upoštevanju veljavnih ukrepov izvajali redne dejavnosti:

- Izposoja gradiva na dom - za osebe, ki zaradi invalidnosti, starosti ali bolezni same ne morejo do knjižnice.
- Izposoja v bolnišnico - za paciente na zdravljenju v UKC Maribor. Servis je namenjen tudi uporabnikom s posebnimi potrebami. Izvajali so ga od januarja do razglasitve epidemije v marcu.
- Postajališče bibliobusa v VDC Polž – za osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju. Bibliobus 1 x mesečno obišče varovance VDC Polž v Rapočevi ulici 13 in Parku mladih 4.
- Sodelovanje z VDC Sožitje in VDC Polž.
- Premične zbirke (kolekcije) v domovih/zavodih/ustanovah za posebne skupine prebivalcev, ki nimajo dostopa do knjižničnega gradiva in informacij: VDC Sožitje, Dom starejših občanov Tezno, Sončni dom, Dom starejših Idila, UKC Maribor-Bolnišnična šola, Oddelek za psihiatrijo.
- Nabava in obdelava gradiva za slepe in slabovidne (povečani tisk, zvočne knjige, igre in igrače), za gluhe in naglušne, za osebe z disleksijo in ljudi z bralnimi težavami.
- Priprava signalnih informacij in obveščanje članov invalidskih društev o prireditvah (tudi v formatu, primernem za slepe in slabovidne): preko portala Svet invalidov in domače strani.
- Distribucija glasila Svet invalidov: širjenje dostopnosti do informacij o delovanju invalidskih organizacij na območju Mestne občine Maribor in okoliških občin.
- Od aprila 2009 deluje v Mariborski knjižnici delovna skupina za uporabnike s posebnimi potrebami, ki vključuje odrasle osebe z različnimi oblikami oviranosti na osnovi sodelovanja z invalidskimi in drugimi društvi. Področje vključevanja je knjižnična mreža 19 enot z bibliobusom, s 45 postajališči, z možnostjo skupnih projektov Mariborske knjižnice kot osrednje območne knjižnice.

9.3. OZAVEŠČANJE KADRA O POTREBAH INVALIDOV

Ozaveščenost strokovnega kadra o potrebah invalidov v kulturnih in drugih ustanovah je kljub velikemu izboljšanju še vedno pomanjkljiva. Zato nekatere invalidske organizacije tesno sodelujejo s kulturnimi ustanovami v Mariboru, na primer v **Mariborski knjižnici**. V Mariborski knjižnici že 9 let deluje delovna skupina za uporabnike s posebnimi potrebami, ki

koordinira vključevanje invalidov in predstavnikov drugih ranljivih skupin prebivalstva v knjižnične storitve. Prav tako UGM, muzeji in ostale galerije pogosto pripravljajo prilagojene dogodke za ciljno publiko.

9.4. INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOGODKOV

Svet invalidov MOM je tudi v letu 2020 obveščal invalide o možnosti pridobitve evropske kartice ugodnosti za invalide, na osnovi katere mnoge kulturne ustanove odobravajo popuste.

V Mariborski knjižnici zagotavljajo dostopnost informacij z obveščanjem na svoji [spletni strani](#), stran je prilagojena tudi za slepe in slabovidne (e-sova). Invalide pa o dogodkih v knjižnici redno obvešča tudi preko skupne liste sveta invalidov. Prav tako sodelujejo s posameznimi invalidskimi društvi, kjer za posebne ciljne skupine organizirano pripravljajo kulturne dogodke in obveščanja.

9.5. PODPORA MO MARIBOR IN SVETA INVALIDOV PRI KULTURNIH PROGRAMIH INVALIDSKIH DRUŠTEV

Večina društev ima v svojih programih izvajanje določenih kulturnih aktivnosti kot so likovno ustvarjanje, ročna dela, pevski zbor, prav tako pa organizirajo udeležbo oz. ogled različnih kulturnih prireditev.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor deluje dramska skupina. V letu 2020 je pripravila igro »Trgovina«, s katero se zaradi COVID 19 žal niso uspeli predstaviti članom društva. V okviru zveze kulturnih društev Maribor s tovrstnimi aktivnostmi ne morejo sodelovati, čeprav bi lahko pokazali tudi uspešne predstave dramske skupine, češ da niso kulturno društvo in da nimajo ustreznega statusa na tem področju.

Sekcija ustvarjalnih delavnic oz. sekcija izdelkov ročnih spretnosti združuje 4 članice društva, ki svoje izdelke predvsem razstavljajo na internih društvenih prireditvah kot je dan žena, dan odprtih vrat in mednarodni dan invalidov. Ampak letos to ni bilo mogoče zaradi COVID 19. Izdelovali so voščilnice za potrebe društva. Tudi v letu 2020 se je sekcija predstavila s svojimi izdelki na Trgu Leona Štuklja ob "Dnevu mobilnosti invalidov" in seznanila širšo mariborsko javnost s svojo uspešno dejavnostjo.

V društvu deluje tudi pevski zbor, ki je v zadnjem obdobju dosegel zavidljivo raven kakovosti svojega delovanja in je središče kulturne dejavnosti društva. Zbor ima vsak ponedeljek pevske vaje, a to v letošnje letu ni bilo možno zaradi COVID 19. Prav tako so bili vsi nastopi preklicani. V septembru je bilo snemanje pevskega zbora za 22. revijo ZDIS.

V okviru kulturne dejavnosti so imeli v letu 2020 tudi abonma v Narodnem domu v okviru predstav komedija, žal si vseh predstav ni bilo možno ogledati zaradi COVID 19.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani vabili člane in obveščali o različnih kulturnih prireditvah in dogodkih, ki so omogočali dostopnost in enakopravno udeležbo tudi za invalide.

V Društvu paraplegikov Podravja so v sklopu programa kulture organizirali 3-dnevno likovno in rezbarsko kolonijo, ki je potekala v delovno bivalnih prostorih v Paracentru Osek 104, za

slikarje, ki slikajo z usti, nogami ali rokami. Promocija likovne in rezbarske kolonije je potekala v sklopu informiranja na spletni strani. Delavnice so potekale po vodstvom mentorja Jožeta Potokarja.

Cilj programa je, da se omogoči čim večjemu številu članov, da se udeležujejo v različnih kulturnih dejavnostih. Da imajo tudi paraplegiki možnost kulturnega življenja in ustvarjanja. Program omogoča vključitev paraplegikov v različne aktivnosti glede na želje in možnosti, jim tako omogočiti bolj polno življenje in udeleževanje ter preprečiti izključenosti iz družbe. Člani so seznanjeni z vsebino dela društva, in hkrati osveščajo javnost, da med njimi živijo tudi paraplegiki, ki imajo svoje specifične potrebe.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor tudi leto 2020 ni minilo brez kulture. V UGM so si ogledali razstavi Galerija za mir in Zbirka UGM 100+, v Narodni galeriji v Ljubljani razstavo Mojstrovine pinakoteke Praškega gradu in njihovo stalno zbirko ter razstavo v Moderni galeriji. V Izoli so bili v muzeju Parenzana in Izolani, na Vačah so imeli gledališko interaktivno vodenje po kulturnih znamenitostih kraja.

Predstavniki društva so bili na občinski in državni proslavi.

Program je financiran s sredstvi FIHO in ZDCIVS.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojega posebnega socialnega programa izvaja program kulture, v katerem sodeluje 12 gluhih, naglušnih članic in članov. V letu 2020 so s svojimi izvirnimi plesnimi točkami in pantomimo večkrat nastopali na prireditvah v društvu. Intenzivno spodbujanje gluhih in naglušnih oseb k vključevanju na kulturnem področju je tudi zagotovilo, da so enakovredno sodelovali in predstavili »**Kulturo gluhih**« tudi v številnih kulturno umetniških prireditvah in delavnicah. Še posebej so ponosni na sodelovanje ArtKamp-korenine srca v Mestnem parku v okviru Festivala Lent, kjer so organizirali več delavnic in predstavili delo društva širši javnosti.

V Društvu Sonček – MDCP deluje plesna skupina SONČEK. Vaje potekajo pod strokovnim mentorstvom in vodenjem Andreja Novotnjaja, večkratnega državnega prvaka v latinsko ameriških plesih in usposobljenega vaditelja za ples na vozičkih. Plesno skupino Sonček sestavlja osem plesnih parov, katerih večina skupaj pleše že peto leto. Par sestavlja oseba na vozičku in hodeči soplesalec.

V letu 2020 žal niso izvedli vsakoletne produkcije plesne skupine Sonček, skupaj z gosti, zaradi situacije z novim koronavirusom. Plesna skupina je redno vadila, s premori zaradi razglašene epidemije in z začasnim zaprtjem športno-rekreativnih objektov.

V Centru druženja Vetrinjska potekajo bralni večeri s sodelovanjem z Inner Wheel klubom. Bralni večeri potekajo enkrat mesečno, v jesenskem času so se preselili v društvene prostore na Trubarjevi ulici 15. V klubu se redno srečuje do 10 članov, ljubiteljev literature in branja. Jeseni so vsem članom omogočili sofinanciranje nakupa **filmskih kartic v Cinemaxxu in gledaliških abonmajev SNG Maribor**. Namen tega programa je predvsem socializacija in vključevanje članov in njihovih svojcev v naravno okolje, predvsem pa doseči, da posameznik v prostem času ne ostaja doma, za štirimi stenami.

10. ŠPORT IN REKREACIJA

Šport invalidov je zelo pomemben del Akcijskega načrta za izboljšanje možnosti invalidov v MOM.

V akcijskem načrtu smo si zastavili naslednje cilje:

- 10.1. Spodbujanje aktivnega načina življenja med invalidno populacijo
- 10.2. Organiziranje skupnih športnih in športno rekreativnih dogodkov
- 10.3. Zagotavljanje dostopnosti športnih vsebin in objektov
- 10.4. Izvedba izobraževanja za trenerje invalidskih športov

10.1. SPODBUJANJE AKTIVNEGA NAČINA ŽIVLJENJA MED INVALIDNO POPULACIJO

Svet invalidov podpira spodbujanje aktivnega načina življenja med invalidi z organizacijo skupnih športnih dogodkov kot so Športne igre invalidov, športno rekreativno srečanje invalidov in drugi (gl. tč. 10.2.). Pomembno vlogo pri vključevanju invalidov v športno rekreativne dejavnosti imajo invalidska društva.

10.2. ORGANIZIRANJE SKUPNIH ŠPORTNIH IN ŠPORTNO REKREATIVNIH DOGODKOV

ŠPORTNE IGRE INVALIDOV

Svet invalidov Mestne občine Maribor je organiziral Športne igre invalidov 2020 v okviru Športne pomladi 2020 na prizoriščih Športnega parka Tabor Maribor. Športne igre invalidov Maribora smo v luči korona ukrepov organizirali v 3 dneh, 23., 24. in 25.9.2020. Športna pomlad je bila namreč prestavljena na september. Letos se je v treh dneh iger udeležilo 390 udeležencev. Prireditev je povezoval Robert Herga, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Anja Kotnik. Vsi tekmovalci in prostovoljci so prejeli spominske majice.

Uvodoma je prvi dan, 23.9.2020, navzoče pozdravil podpredsednik Športne pomladi Aleš Antolinc, nagovorila sta nas še predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor Milan Kotnik in podpredsednik ŠIS-PKS Gregor Gračner. Ta dan sta bili na sporedu disciplini namizni tenis in pikado, ki je potekal v dvorani ŽŠD za badminton. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka. Medalje je podelila ga. Lilijana Zorko.

Drugi dan iger, 24.9.2020 sta bili odigrani disciplini šah in stezno kegljanje. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka, v šahu je bila v ženski konkurenci podeljena le zlata medalja. Medalje je podelila podžupanja Helena Kujundžič Lukaček.

Zadnji dan iger, 25.9.2020, so bile odigrane discipline met na koš, met na koš na vozičku, košarka na vozičku in vrtno kegljanje. Medalje je podelil g. Aleksander Trnjar.

Najuspešnejšim posameznikom smo podelili 18 kompletov medalj, najboljše ekipe so prejele pokale, člani ekip pa tudi medalje.

Športne igre invalidov 2020 so bile kljub omejitvam uspešno izvedene. Tekmovalcev je bilo v vseh treh dneh 270, gledalcev, ki so spodbujali tekmovalce, pa je bilo 120.

Športne igre invalidov 2020, foto: Branko Mavrin

Priloga 6: Poročilo o športnih igrah invalidov 2020

ŠPORTNO – REKREATIVNO SREČANJE INVALIDOV MARIBORA

Svet invalidov Mestne občine Maribor, DS za šport in rekreacijo, je v sodelovanje z Zvezo društev ŠMIRIS 28. 8. 2020 v ŠRC Fontana Maribor organiziral že sedmo Športno-rekreativno srečanje invalidov Maribora. Zaradi ukrepov za varovanje zdravja je sodelovalo »zgolj« 70 članov iz 8 mariborskih invalidskih društev. Udeleženci so bili razdeljeni v dve skupini, predpisani ukrepi so se spoštovali v celoti.

Nameni srečanja so bili športno in zabavno druženje invalidov, medsebojno spoznavanje in krepitev medsebojnega sodelovanja. Lepo vreme je dogajanje še polepšalo.

Člani invalidskih društev iz Maribora so se pomerili v pikadu, taroku in balinanju. Na voljo je bilo tudi igrišče za tenis, odbojko na mivki in badminton. Najuspešnejši so prejeli praktične nagrade, ki so jih prispevali naši donatorji. Priredili smo tudi tombolo in srečelov z bogatimi dobitki.

Športno-rekreativno srečanje invalidov 2020, Foto: Branko Mavrin

10.3. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI ŠPORTNIH VSEBIN IN OBJEKTOV

SOFINANCIRANJE PROGRAMOV

Šport invalidov ima v vseh svojih raznovrstnih oblikah pomembne psihosocialne učinke (možnost rehabilitacije s pomočjo gibanja, vključevanje v družbo), lahko pa tudi športne učinke (možnost doseganja vrhunskih rezultatov in ukvarjanje s športno rekreacijo). Tako pri nekaterih oblikah zmanjšanih zmoglosti človekove telesne dejavnosti prevladuje izrazito doseganje vrhunskih dosežkov (paraolimpijski športi, olimpijada gluhih), drugje pa so v ospredju bolj psihosocialni vidiki (igre specialne olimpijade). Obstajajo pa tudi druge oblike športa invalidov (ne paraolimpijski športi). Raznolikost športnih dejavnosti na področju športa invalidov kaže

tudi sestava osrednje panožne zveze na področju športa invalidov v Republiki Sloveniji, Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja Slovenije, ki združuje največje nacionalne invalidske organizacije.

Zaradi interdisciplinarnosti je šport invalidov prepleten z različnimi družbenimi področji, med katerimi sta najpomembnejša zdravstvo ter vzgoja in izobraževanje. Pri njegovem razvoju so poleg športnih društev in drugih športnih organizacij zato udeleženi tudi subjekti iz omenjenih družbenih področij.

Na področju prostočasne športne vzgoje je trenutno zelo malo programov za to populacijo, tako s tekmovalnega kot tudi rekreativnega vidika. Dvig kakovosti programov in število invalidov, ki se bodo ukvarjali s športno rekreativno dejavnostjo, bo mogoč zlasti v sodelovanju z ZŠIS-POK kot trenutno edinim reprezentativnim predstavnikom športa invalidov v Republiki Sloveniji, z občinskimi športnimi zvezami, nacionalnimi panožnimi zvezami, državnimi organi in drugimi nosilci športnih dejavnosti.

V Mariboru se že vrsto let trudimo in posvečamo še posebno pozornost izboljšanju povezav med športnimi društvi in dobrodelnimi društvi, ki izvajajo programe za invalide.

Invalidskemu športu se trudimo dati na lokalni ravni poseben pomen, želimo povečati število športno dejavnih invalidov ter pomagati pri vključevanju v športne programe tako na področju športne rekreacije kot tekmovalnega športa

Sofinanciranje invalidskega športa v Mariboru poteka že vrsto let skladno s Odlokom o sofinanciranju letnega programa športa v MOM, katerega je sprejel mestni svet. Tako sofinanciramo delo strokovnega kadra, uporabo objekta in izvedbo športnih prireditev. Prav tako sofinanciramo športne programe otrok in mladine s posebnimi potrebami.

Invalidska športna društva in ostale organizacije, ki se ukvarjajo z invalidskim športom, se vsako leto sofinancirajo na podlagi prijave na javni razpis. V letu 2020 je MOM sofinancirala športne programe (strokovni kader in uporaba objekta) sedmim izvajalcem letnega programa športa. Dejavnost je bila sofinancirana v skupni vrednosti 21.870,00 EUR, od tega 11.270,00 EUR za uporabo prostora ter 10.600,00 EUR za program.

Pri športnih programih športno rekreativne prireditve in druga mednarodna tekmovanja in prireditve, evropska, ligaška tekmovanja in svetovni pokali je MOM sofinancirala Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor za organizacijo Mednarodnega turnirja gluhih v pikadu, ekipno v višini 1.200,00 EUR.

Pri razvojni dejavnosti v športu - Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev v športu je MOM sofinancirala Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor za usposabljanje - šport invalidov I. stopnje v višini 1.000,00 EUR.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2020 izvajali rekreacijski program plavanja, ki je potekal 1 krat tedensko v kopališču Pristan ter rekreacijsko fitnes vadbo, ki se je izvajala 2 krat

tedensko v sodelovanju z UŠC Leona Štuklja Maribor, ko so razmere za preprečevanje širjenja okužb s Covid 19 to dopuščale.

Preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani so člane obveščali in vabili na različne rekreativne in športne dogodke, v katere se lahko vključujejo tudi invalidi.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor sta rekreacija in šport osrednji dejavnosti. Na tem področju deluje kar 9 različnih sekcij, ki omogočajo cca 100 članom tedensko rekreacijo ob organizaciji različnih treningov na področju namiznega tenisa, pikada, balinanja, kegljanj itd. Ob tem se redno udeležujejo na območnih in državnih tekmovanjih. Vsa državna tekmovanja organizira ZDIS, ampak v 2020 zaradi COVID 19 niso bila vsa državna tekmovanja izvedljiva. Območna tekmovanja pa posamezna društva delovnih invalidov organizirajo po skupno sprejetem programu. Velik uspeh v kegljanju – posamezno so naši člani dosegli na državnem tekmovanju 2. mesto, prav tako balinisti – ekipno so dosegli 4. mesto, ostale sekcije so dosegale rezultate med 4. in 5. mestom. Prav tako se udeležujejo športnih prireditev, ki so namenjena invalidnim osebam v Mestni občini Maribor. To so športne igre invalidov na območju dvorane Tabor. So tudi člani Športne zveze Maribor in z njo tudi ves čas aktivno sodelujejo.

V Združenju multiple skleroze Slovenije, podružnici Maribor, so se dne 28. 8.2020 udeležili Športno-rekreativnega srečanja invalidov Maribora v organizaciji Sveta invalidov MOM. Dne 23.9.2020 pa so se udeležili 11. Športnih iger invalidov Maribora, ki so potekale na prizoriščih Športnega parka Tabor Maribor.

Že v začetku leta so njihovi tarokisti začeli s pripravami na tekmovanje v taroku, ki je potekalo v mesecu februarju v Topolšici.

Prav tako so se začele priprave na tekmovanje v pikadu in streljanju. Trening pikada je potekal na sedežu podružnice vsak torek. Trening streljanja pa vsak četrtek na srednji prometni šoli v Mariboru.

Čez poletje so potekali treningi balinanja za izbirno tekmovanje, ki je potekalo septembra na balinišču Angel Besednjak v Mariboru.

V Društvu paraplegikov Podravja rekreacijo pojmujejo kot zdravstveni preventivni ukrep. To je borba proti preleženinam in za psihofizično kondicijo, ki jo paraplegik potrebuje za uspešno opravljanje dnevnih obveznosti. V okviru društva so bila v letu 2020 izvedena razna športna srečanja in tekmovanja, kakor tudi tradicionalni mednarodni turnir PARABASKET, vsa ligaška tekmovanja (šah, strelska liga v Ptujju, ribarjenje, atletika). Uspešno so se udeležili tudi Športnih iger invalidov, ki jih je že 11. leto organiziral Svet invalidov MO Maribor.

Člani Inkont – humanitarne organizacije Maribor so se udeležili Športnih iger invalidov, na katerih so nastopili v pikadu, steznem kegljanju in ruskem kegljanju. Zelo uspešni so bili v steznem in ruskem kegljanju s srebrno oz. bronasto medaljo. Udeležili so se tudi športno-rekreativnega srečanja invalidov na Fontani.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor so imeli v letu 2020 v okviru športnega programa meddruštvena srečanja v vrtnem kegljanju z društvu upokojencev, MDSS MARIBOR in MDCIV Celje in hitropotezni turnir v šahu s člani društev CIV.

V vrtnem kegljanju so sodelovali na športnih igrah invalidov MOM.

Udeležili so se športnih tekmovanj v okviru ZDCIVS.

Redni treningi v vrtnem kegljanju, šahu in pikadu so v času, ko ni bilo epidemije, potekali v Domu invalidskih organizacij na Trubarjevi 15.

Program je financiran s sredstvi FIHO in ZDCIVS.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v programu rekreacije in športa zagotavlja pogoje za razvoj športne rekreacije invalidov sluha, ohranjanja psihofizičnega zdravja in integracije. Pri tem so člani izrazili pohvalno mnenje in so zelo zadovoljni s sodelovanjem med društvu invalidov in si želijo še naprej skupne izvedbe športnih aktivnosti (npr. Športne igre invalidov Maribora, športno rekreativno srečanje invalidov v Fontani) in tako še naprej zagotavljati ter omogočiti boljše pogoje za enakopravnejšo udeležbo na športnih prireditvah s strani invalidov. V posebnem socialnem programu rekreacije in športa aktivno sodelujejo gluhe in naglušne športnice in športniki, ki dosegajo odlične rezultate. Sofinancer MOM. Za športnike se v Društvu trudimo zagotavljati vse potrebne pogoje (materialni, kadrovski in organizacijski, tehnični) za delovanje in izvajanje številnih aktivnosti od organiziranja tekmovanj, tako na državni kot mednarodni ravni, kot treninge za gluhe, naglušne člane (futsal, odbojka na mivki, odbojka, orientacijski tek, smučanje, bowling, kolesarjenje, šah, balinanje, pikado, telovadba in rekreacija, badminton). V letu 2020 so organizirali 2 tekmovanji ter osvojili 15 medalj in pokalov na državnih prvenstvih in meddruštvenih turnirjih.

Društvo SONČEK-Mariborsko društvo za cerebralno paralizo program terapije s pomočjo konj uspešno izvajajo že več let. Za njihove člane, zlasti otroke in mladostnike, ki imajo zaradi gibalne in drugih oviranosti manj priložnosti v življenju, je jahanje priložnost, da se ukvarjajo z njim primerno izvenšolsko dejavnostjo. Sicer terapevtsko jahanje izvajajo predvsem zaradi zdravstveno terapevtskih učinkov in ga lahko izvajajo samo za to usposobljeni strokovnjaki, hipoterapevti in specialni pedagogi. V aktivnost jahanja se vsakotedensko vključuje 15 otrok in mladostnikov ter 9 odraslih članov s cerebralno paralizo.

Tudi v obdobju drugega vala epidemije (oktober, november, december) so se jahanja kot individualnega terapevtskega programa udeleževali mladostniki in odrasle osebe s cerebralno paralizo. Ker imajo v bližini Maribora najeto ustrezno jahalno dvorano in niso odvisni od vremenskih razmer, lahko program redno kvalitetno izvajajo vse leto in tako dosegajo najbolj optimalne učinke.

Izvajajo tudi terapevtsko plavanje po metodi Halliwick in rekreativno plavanje (MTC Fontana). Plavanje ima izreden pomen za ljudi s posebnimi potrebami, posebej za tiste, ki so na vozičkih, ker mnogim omogoči izkušnjo samostojnosti, razen tega pa ima pomemben zdravstveno rehabilitacijski učinek. Program se deli na zdravstveno terapevtski del, podprt s strokovnim vodenjem fizioterapevta s Halliwick tečajem in na rekreativni del. Program se večkrat tedensko izvaja v bazenu Medicinsko termalnega centra Fontana. Aktivnosti plavanja se udeležujejo otroci s starši in odrasli člani. Aktivnost plavanja se odvija redno in kontinuirano vsak teden (torek, sredo). Zaradi začasnega zaprtja medicinsko termalnega centra (bazena) se program ni izvajal v času marec, april, november in december 2020.

Ekipa mariborskega društva Sonček je bila vse leto 2020 uspešna in je sodelovala na vseh tekmovanjih boccie, ki so se odvijala v CIRIUS Kamnik. Nekatera tekmovanja so bila prestavljena, nekatera odpovedana. Tako so se odvila tekmovanja 29. februarja 2020, 4. julija

2020 – tekmovanje posameznikov in 19. septembra – tekmovanje parov. Kljub skrajšani sezoni so se njihove tekmovalke in tekmovalca solidno odrezali.

O ponedeljkih dopoldan poteka aktivnost pikada za gibalno ovirane uporabnike, ki obiskujejo Varstveno delovni center Sonček Maribor. Namen aktivnosti je rekreacija in druženje.

Vsakoletno se posamezniki predstavijo na Športnih igrah invalidov, tokrat 25.9.2020.

Tekmovanje pikada v organizaciji Zveze Sonček je potekalo 19. septembra 2020. V času začasnega zaprtja vadbenih prostorov v lasti občine, rekreacija pikada ne poteka.

Tudi v letu 2020 so nadaljevali z izvajanjem plesnega tečaja za osebe na invalidskih vozičkih v spremstvu hodečega soplesalca. Trenutno se tečaja udeležuje 9 parov, ki poteka pod strokovnim vodstvom Andreja Novothyja.

Zaradi začasnega omejevanja rekreacije in zaprtja šolskih prostorov, se program ni izvajal meseca marca, aprila in del maja 2020 ter v jesenskem in zimskem času 2020.

10.4. IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA ZA TRENERJE INVALIDSKIH ŠPORTOV

V invalidskih društvih se soočajo z velikim pomanjkanjem trenerjev za posamezne invalidske športe z licenco. V decembru 2019 se je preko ZŠIS-POK pričelo izobraževanje za vaditelje, ki se ga udeležujejo tudi nekateri invalidi iz Maribora, in se je zaključilo v letu 2020.

V letu 2020 si v Sončku – MDCP želijo športne in rekreacijske programe še razširiti in okrepiti, vključiti še več uporabnikov. V ta namen se za vaditeljico usposablja 1 zaposlena oseba društva.

11. VERA

V Akcijskem načrtu smo si zastavili cilj:

11.1. Zagotavljanje dostopnosti in spodbujanje enakih pravic do veroizpovedi

11.1. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI IN SPODBUJANJE ENAKIH PRAVIC DO VEROIZPOVEDI

Zavzemanje za nediskriminacijo in s tem tudi za zagotavljanje dostopnosti in enakih pravic do veroizpovedi je opredeljeno že z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov. Glede na veliko raznolikost verstev se pogosteje pojavlja verska nestrpnost. Zato Svet invalidov MOM spodbuja versko strpnost in ozavešča o pravici do svobodne veroizpovedi.

Za enakopraven dostop do verskih vsebin so največkrat prikrajšane gluhe in naglušne osebe ter bolne in nepokretne osebe v trajni oskrbi. Nekatero versko ustanovo se tega že dobro zavedajo in že občasno izvajajo obrede s tolmačem, tudi po zaslugi ozaveščanja članov Sveta invalidov. Frančiškanska cerkev pa je pri vhodu v cerkev namestila klančino. Cerkveni možje pa omogočajo versko oskrbo z obiski na domu in v ustanovah.

12. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

V letu 2020 smo si zadali:

- 12.1. Vključitev društev v procese oblikovanja politike invalidskega varstva s strani MOM
- 12.2. Podpora MOM pri vplivanju društev na oblikovanje politike invalidskega varstva
- 12.3. Zagotavljanje obveščanja o političnih temah
- 12.4. Posredovanje informacij o volitvah in omogočiti svobodno oddajo volilnega glasu

12.1. VKLJUČITEV DRUŠTEV V PROCESE OBLIKOVANJA POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA S STRANI MOM

Invalidi imajo ponovno svojega zastopnika v Mestnem svetu MO Maribor, invalidi so vključeni tudi v odbore Mestnega sveta in v organe mestnih četrti. Člani društev dajejo pobude tudi neposredno pristojnim uradnikom. Invalidi so v letu 2020 na ta način sodelovali v velikem številu in podali 3 pobude.

Tudi predstavniki vodstva Sveta invalidov in predstavniki delovnih skupin sveta invalidov dobro sodelujejo s strokovnimi službami MOM. V letu 2020 so se sestali kar na 5 skupnih delovnih sestankih.

Preko Sveta invalidov se predstavniki društev, ki so vanj vključeni, vključujejo tudi v oblikovanje politike invalidskega varstva. Tako so invalidi v letu 2020 ustanovili skupino, ki bo določila izjeme za vhod v peš cono. Sprejet je bil namreč Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskih cestah v MOM, ki omejuje vstop v peš cono tudi invalidom (gl. tč. 5.1.).

12.2. PODPORA MOM PRI VPLIVANJU DRUŠTEV NA OBLIKOVANJE POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA

Invalidi nimajo neposrednega vpliva na oblikovanje politike invalidskega varstva. Pomemben organ, ki invalidom omogoča vplivanje na oblikovanje politike, je v Mariboru Svet invalidov MO Maribor, saj lahko vključeni predstavniki invalidov dajejo pobude, izražajo mnenja in hitreje in bolj učinkovito rešujejo nastale težave. MO Maribor podpira delovanje Sveta invalidov, v letu 2020 je MOM za delovanje Sveta invalidov zagotovila 10.200 EUR. Preko Sveta invalidov so občinske službe obveščale invalide o aktualnem dogajanju (posvet o izvajanju razpisov v MOM in drugo). Pomembno podporo in ažurno obveščanje imajo invalidi tudi v Mestnem svetu, saj je član Mestnega sveta tudi podpredsednik Društva paraplegikov Podravja Alfred Lasetzky.

12.3. ZAGOTAVLJANJE OBVEŠČANJA O POLITIČNIH TEMAH

Invalidi so o dogajanju na lokalni politični sceni dobro obveščeni. Za redno informiranje invalidov o obravnavanih gradivih prek spletne pošte redno skrbi Služba za delovanje Mestnega sveta MO Maribor. Vsa gradiva, vabila in zapisniki sej so javno dostopni na [uradni spletni strani MO Maribor](#). V Svetu invalidov in med strokovnimi službami MOM poteka izmenjava informacij o aktualnih tematici, ki zadeva tudi invalide.

Predstavniki invalidskih in humanitarnih društev sodelujejo tudi v oblikovanju politike na državni ravni, s članstvom v Svetu invalidov Slovenije, v Svetu FIHO, kot člani raznih komisij ali preko predstavnikov zvez društev.

12.4. POSREDOVANJE INFORMACIJ O VOLITVAH IN OMOGOČANJE SVOBODNE ODDAJE VOLILNEGA GLASU

V letu 2020 ni bilo volitev. Pri vsakih volitvah pa se javno objavijo vse informacije o volitvah, tako glede možnosti volitev kot informacije o dostopnih voliščih. Omogočeno je tudi glasovanje na volišču, opremljenim z glasovalno napravo. Vsa volišča v Mestni občini Maribor so dostopna invalidom.

13. OBČINSKI AKTI

Z akcijskim načrtom smo si zadali naslednje naloge:

- 13.1. Posnetek dejanskega stanja izdanih zakonov in pravilnikov v uporabi
- 13.2. Pobude za sprejemanje in izvajanje občinskih aktov
- 13.3. Podpora MOM pri vplivanju na ustrezno urejanje zakonov in aktov na nacionalni ravni
- 13.4. Dostopnost občinskih aktov v pripravi

13.1. POSNETEK DEJANSKEGA STANJA IZDANIH ZAKONOV IN PRAVILNIKOV V UPORABI

Člani delovne skupine Sveta invalidov za področje zakonodaje in ostalih skupin Sveta invalidov so mnenja, da občinski akti, zahvaljujoč dobremu sodelovanju z invalidi v preteklih letih, večinoma ustrezno urejajo invalidska vprašanja in se dobro izvajajo. Po potrebi pa Svet invalidov poda pobudo za spremembo posameznega akta. Občinske službe z invalidi dobro sodelujejo in so tudi pobude Sveta invalidov pozitivno sprejete.

13.2. POBUDE ZA SPREJEMANJE IN IZVAJANJE OBČINSKIH AKTOV

V letu 2020 ni bilo podane nobene pobude za spremembo občinskih aktov. Pač pa je Svet invalidov podal 2 pobudi v drugih zadevah, in sicer Ugovor in predlogi na predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o osebni asistenci na MDDSZEM in Pobuda proti ukinitvi možnosti doplačila in proti zmanjševanju standardov medicinskih pripomočkov za inkontinenco na ZZZS.

13.3. PODPORA MOM PRI VPLIVANJU NA USTREZNO UREJANJE ZAKONOV IN AKTOV NA NACIONALNI RAVNI

MOM sofinancira programe invalidskih društev in tako posredno podpira prizadevanje invalidov za izboljšanje enakih možnosti. MOM financira delovanje Sveta invalidov MOM, ki je posvetovalno telo župana in spodbuja aktivno vlogo invalidov pri kreiranju invalidske politike. Svet invalidov MOM v sodelovanju z invalidi tudi daje pobude ministrstvu in javnim ustanovam za spremembo zakonskih aktov na državni ravni. V pobudah za spremembe pomembnih aktov pa se pobudi priloži pisna podpora župana v imenu MOM.

13.4. DOSTOPNOST OBČINSKIH AKTOV V PRIPRAVI

Občinski akti v pripravi so dostopni javnosti kot gradivo sej Mestnega sveta. Služba za delovanje Mestnega sveta MOM skrbi za redno informiranje invalidov o obravnavanih gradivih prek spletne pošte. Gradiva so objavljena na [spletni strani MOM/gradiva](#) 7 dni pred obravnavo na seji. MOM zaposluje tudi administrativno-tehnično pomoč, ki deluje tudi v informacijski pisarni za invalide.

14. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA

Z akcijskim načrtom smo si zadali naslednje cilje:

- 14.1. Brezplačna uporaba prostorov MOM
- 14.2. Sofinanciranje programov in projektov invalidskega varstva
- 14.3. Sofinanciranje programov športa invalidov
- 14.4. Sofinanciranje zaposlitev invalidov v programih javnih del
- 14.5. Vsebinska in finančna podpora osveščanju javnosti
- 14.6. Finančna in vsebinska podpora Svetu invalidov

14.1. BREZPLAČNA UPORABA OBČINSKIH PROSTOROV

Mestna občina Maribor nudi invalidom svoje prostore v brezplačno uporabo za seje, predavanja in ostale prireditve, ki jih organizira Svet invalidov MOM ali invalidska društva. Tudi organizacije in zavodi v večinski občinski lasti po potrebi zagotovijo brezplačno uporabo svojih prostorov. Mestna občina Maribor pa oddaja invalidskim društvom v brezplačen najem celotno stavbo Doma invalidskih društev Maribor, v katerem je svoje prostore našlo 10 društev. Na ta način podpira njihova prizadevanja za izboljšanje enakih možnosti za invalide v MOM.

14.2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV INVALIDSKEGA VARSTVA

SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV INVALIDSKIH DRUŠTEV

Socialno varstvo

Temeljna izhodišča politike socialnega varstva lokalne skupnosti in zastavljenega finančnega načrta, na področju socialnega varstva v letu 2020 so enaka, kot v predhodnih letih. Sledijo osnovnim ciljem, da se v mestu zagotovijo take razmere in pogoji, ki bodo posameznikom v povezavi z drugimi osebami v družinskem, delovnem in bivalnem okolju omogočali dosežati raven kakovosti življenja, ki bo primerljiva z drugimi v okolju in bo ustrezala merilom človeškega dostojanstva s predpostavko, da je za socialno varnost in svojo blaginjo ter blaginjo družine najprej odgovoren vsak sam. Cilju se bomo približali, ko bomo s programi, projekti in celotnim upravnim delovanjem zagotovili vključenost vseh skupin prebivalstva in posameznikov, ki to potrebujejo, tudi invalidov.

Zakonsko opredeljeni programi:

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi daje pomoč in ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek največ v višini minimalne plače. Pravico do izbire družinskega pomočnika so upravičenci na podlagi Zakona o socialnem varstvu uveljavljali pri Centru za socialno delo, ki je vodil postopek in odloči o izbiri določene osebe za družinskega pomočnika na podlagi mnenja komisije (imenuje minister, pristojen za socialno varstvo) ter vodi nadzor nad izvajanjem pravice do družinskega pomočnika. V letu 2020 je bilo konec leta vključenih 30 družinskih pomočnikov.

Pomoč družini na domu je socialno varstvena pravica do storitve, namenjene starim, bolnim in invalidnim osebam, ki lahko s pomočjo varno in dostojno živijo v svojem domačem okolju, tako da se odloži potreba po institucionalnem varstvu. Način financiranja storitve pomoč na domu določa Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev, oprostitev plačil pa Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačevanju socialno varstvenih storitev.

V Mariboru od leta 2001 deluje Javni zavod Center za pomoč na domu Maribor. Ta socialno varstveni zavod, katerega ustanoviteljica je Mestna občina Maribor, v okviru svoje dejavnosti izvaja storitev pomoč na domu kot javno službo in Družabništvo in spremstvo za starejše, bolne in invalidne osebe ter socialni servis. Izvajali so tudi zelo uspešen EU projekt CrossCare, ki je vključenim ponujal delovno terapijo in fizioterapijo. Vključenih je okoli 445 občanov povprečno na mesec.

Finančno najboljše socialnovarstvena pravica v občinskem programu je institucionalno varstvo. Realizacija znaša okoli polovice celotnega področja proračunske porabe – socialno varstvo. Pravica je opredeljena v Zakonu o socialnem varstvu, Pravilniku o standardih in normativih za opravljanje socialnovarstvenih storitev, Pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev in Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev in je namenjena starejšim od 65 let in mlajšim invalidnim osebam, ki so se zaradi zdravstvenih, socialnih ali drugih razlogov odločili, da se preselijo v institucijo, stanovanjsko skupino ali drugo družino, ki uporabnikom nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcijo doma ali lastne družine. Institucionalno varstvo obsega osnovno oskrbo, socialno oskrbo in zdravstveno varstvo v skladu z veljavno zakonodajo.

Do plačila oz. doplačila oskrbnih stroškov je bilo v zadnjih letih upravičenih okoli 500 oseb mesečno v 35 splošnih socialnih zavodih, kombiniranih zavodih, posebnih socialnih zavodih in stanovanjskih skupinah v okviru javne službe v Polžu, Zvezi sonček, v Medobčinskem društvu Sožitje in izven mreže javne službe v skladu z zakonsko možnostjo systemskega reševanja institucionalnega varstva na osnovi pogodb, v sodelovanju s Centrom za socialno delo Maribor, v Ozari, Šentu, Vezi in Zavod Franko.

Občinski programi:

Kot ostale ranljive skupine se invalidi vključujejo v občinske socialnovarstvene programe: Javna kuhinja, Zavetišče za brezdomce, Materinski dom, Varna hiša, Center za preprečevanje odvisnosti, ZRNO, TOTI DCA, ter denarne socialne pomoči in občinske socialnovarstvene subvencije – letovanja otrok, Karitas in Rdeči križ.

S samostojnimi pogodbami smo dodatno še sofinancirali prevoze invalidnih oseb Sončku – mariborsko društvo za cerebralno paralizo, Društvu paraplegikov Podravja, MD Sožitje Maribor in Društvu študentov invalidov.

Sofinanciranje programov invalidskih društev ter drugih organizacij, ki izvajajo programe za invalide je bilo izvedeno na osnovi dveh javnih razpisov v letu 2020 in sicer »programi za krepitev zdravja« in »socialnovarstveni programi«.

14.3. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA INVALIDOV

Posebno pomembna podpora MOM invalidom je sofinanciranje programov športa. Šport je namreč za invalide skupaj s socialnim vključevanjem najpomembnejše področje delovanja. S pomočjo športa invalidi ohranjajo psihofizično stanje ali izboljšujejo zdravje in kondicijo. Prav tako pa je ukvarjanje s športom priložnost za vzdrževanje socialnih stikov in za družabništvo. (gl. tudi tč. 10.4.)

14.4. SOFINANCIRANJE ZAPOSILITEV INVALIDOV V PROGRAMU JAVNIH DEL

Tudi programe javnih del na področju socialnega varstva so izvajala invalidska društva ali so bili namenjeni populaciji invalidov in jih je v sofinanciranje in naročništvo v letu 2020 prevzela Mestna občina Maribor.

14.5. VSEBINSKA IN FINANČNA PODPORA OZAVEŠČANJU JAVNOSTI

Svet invalidov in mariborska invalidska društva so zelo aktivna v ozaveščanju javnosti. MOM podpira ozaveščanje javnosti s sofinanciranjem programov invalidskih in humanitarnih organizacij. MOM finančno podpira tudi programe in skupne akcije ozaveščanja v organizaciji Sveta invalidov, ki potekajo v sodelovanju z invalidskimi organizacijami. Podporo nudi tudi občinska služba za stike z javnostjo in tajništvo Sveta invalidov MOM. V letu 2020 je Svet invalidov na tem področju realiziral naslednje skupne aktivnosti:

- Sodelovanje z ozaveščanjem na Art kampu v okviru festivala Lent
- 6 društev je sodelovalo v ozaveščanju na Dnevu mobilnosti invalidov v okviru Evropskega tedna mobilnosti
- Izdaja 11. številke glasila Svet invalidov
- Sodelovanje na Virtualnem kariernem sejmu v letu 2020
- Izvedba slavnostne seje Sveta invalidov s posredovanim sporočilom za javnost

Predstavniki medijev so redno poročali o vseh aktivnostih naših srečanj in prireditvev v svojih dnevno informativnih rubrikah in v časopisih.

14.6. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA DELOVANJU SVETA INVALIDOV

Mestna občina Maribor je v letu 2020 za delovanje Sveta invalidov namenila 10.200 €. S strani MOM je posebej financirana še administrativno-tehnična pomoč Sveta invalidov, ki hkrati deluje v informacijski pisarni za invalide. Večina projektov za realizacijo Akcijskega načrta je financiranih preko služb in uradov MOM, ki te projekte izvajajo. Iz sredstev za delovanje Sveta invalidov se financirajo skupne prireditve (športne igre invalidov, kulturni večer invalidov), akcije ozaveščanja (časopis Svet invalidov, dan mobilnosti invalidov), razne promocijske dejavnosti in tolmač slovenskega znakovnega jezika, ki se zagotovi ob prisotnosti gluhih uporabnikov na seja Sveta in na dogodkih v organizaciji Sveta invalidov ali MO Maribor.

15. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA

V Društvu študentov invalidov so se v letu 2020 njihovi zaposleni izobraževali na področjih: Dostopnost in vključevanje na področju visokega šolstva; Digitalno mladinsko delo; Digitalna dostopnost; Družabna omrežja; Zbiranje sredstev; Vodenje projektov Erasmus+; Koordiniranje prostovoljskega dela.

Na javnem razpisu za sofinanciranje programov socialno humanitarnih društev in organizacij v Mestni občini Maribor so od Mestne občine Maribor za leto 2020 prejeli finančna sredstva za izvajanje programa Služba za pomoč v višini 2.500 € in za izvajanje programa Osebna asistenca in prevozi za osebe z invalidnostjo v višini 7.660 €.

16. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV

V Akcijskem načrtu smo si zadali naloge:

16.1. Oblikovanje sistema spremljanja učinkov izvedenih ukrepov

16.2. Periodično spremljanje sprejetih učinkov

16.1. OBLIKOVANJE SISTEMA SPREMLJANJA UČINKOV IZVEDENIH UKREPOV

Učinkovito izvajanje Akcijskega načrta za izboljšanje možnosti invalidov v MOM je za invalide izredno pomembno. Tega se dobro zavedamo tako na MOM kot v Svetu invalidov. Svet invalidov ima pomembno nalogo skrbeti za izvajanje akcijskega načrta, prav tako pa za spremljanje in ugotavljanje učinkov sprejetih ukrepov. Svet invalidov in tudi skupine Sveta invalidov svoje delo opravljajo na sejah, o čemer se vodijo zapisniki. Zapisniki in gradiva so poslani vsem članom, objavljeni pa so tudi na spletni strani MOM/invalidi. Člani Sveta na vsaki seji preverjajo realizacijo sklepov prejšnjih sej. O realizaciji Akcijskega načrta se do 31.1. pripravi poročilo za preteklo leto, ki ga potrdi Mestni svet, pošlje se projektnemu svetu ZDIS in v vednost vsem članom Sveta in strokovnim sodelavcem in simpatizerjem. Objavljen je tudi na spletni strani MOM/invalidi. O izvedenih ukrepih je javnost obveščena tudi v medijih.

16.2. PERIODIČNO SPREMLJANJE SPREJETIH UČINKOV

Svet invalidov na sejah sprejema sklepe in spremlja njihovo realizacijo ter učinke izvedenih ukrepov, jih primerno ovrednoti in po potrebi spremeni ali doda nove ukrepe. Pri tem aktivno sodelujejo invalidska društva, strokovne službe in institucije MOM. Pomemben pokazatelj učinkovitosti izvedenih ukrepov je tudi odziv občanov, ki vse pogosteje želijo sodelovati in nam posredujejo svoje predloge in mnenja.

Periodično se s pomočjo pr službe MOM spremlja in evidentira tudi pojavnost v medijih. Povezave na prispevke v medijih in fotogalerijo se običajno vključi v poročila o dogodkih.

17. MEDNARODNO SODELOVANJE

V Društvu CANIS-SLO so tudi v letu 2020 aktivno sodelovali z 28 evropskimi državami - pri evropski standardizaciji na področju psov pomočnikov. Vse letošnje konference so potekale virtualno preko ZOOM. Slovenija se s svojima, resornim ministrstvom – MDSSZ, MZ ter Zavodom za zdravstveno zavarovanje, še vedno NE vključuje v tako pomemben projekt za invalide, kot je prav evropska standardizacija za pse pomočnike. CANIS se preko Slovenskega inštituta za standardizacijo SIST (preko katerega je Slovenija aktivno vključena v oblikovanje evropskega standarda CEN TC 452 – Psi pomočniki) redno udeležuje vseh konferenc, dva člana sta tudi eksperta v šestih delovnih skupinah CEN TC 452. Pripravili so tudi **izvedbeni EU standard za terapevtske pse**, kot inovativen doprinos na področju tovrstne kinologije. Zelo podrobno spremljajo tudi nov Evropski dokument UNI 11790:2020, ki je povezan s pripravo »Standard on the Dog Educator and Dog Behaviour Expert«. Še enkrat so dokazali, da znajo sodelovati s sorodnimi organizacijami tako v svetu kot tudi doma.

Predstavniki društva Sonček Maribor se redno udeležujejo konferenc združenja EASPD (Evropsko združenje izvajalcev storitev za ljudi z invalidnostjo), skupaj z Zvezo Sonček. Vseskozi se pri svojem delu poslužujejo smernic združenja ter so pozorni na primere dobrih praks v razvitejših državah Evrope.

III. SKLEPNE MISLI

MNENJA INVALIDSKIH DRUŠTEV O URESNIČEVANJU AKCIJSKEGA NAČRTA

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV PODRAVJA

V Mestni občini Maribor ugotavljamo, da je priključitev občine k projektu »Občina po meri invalidov« zelo pospešila izboljšanje enakih možnosti za vse. S posameznimi projekti, z akcijami osveščanja, s prostovoljnim delom in potrpežljivostjo smo skupaj izboljšali veliko stvari. Čeprav še vedno ostajajo mnoge ovire, ki jih je potrebno premostiti, pa nas razveseljuje

dejstvo, da se tudi meščani vse bolj zavedajo, da smo skupnost ljudi, ki imamo vsak svoje potrebe. In uresničevali jih bomo z medsebojno strpnostjo in spoštovanjem.

Menimo, da je ustanovitev delovnih skupin, ki pokrivajo različna področja akcijskega načrta, pomembna pridobitev za uresničevanje že zadanih ciljev in iskanja novih možnosti za izboljšanje položaja invalidov. V društvu si prizadevamo, da bi naši strokovni sodelavci, kot tudi člani, še naprej aktivno sodelovali pri različnih pobudah, akcijah in aktivnostih, ki se izvajajo v okviru Sveta invalidov Mestne občine Maribor. Izpolnjuje se tudi konkreten namen ustanovitve Sveta invalidov. Izboljšal naj bi se pretok informacij in idej med mestnimi službami in invalidskimi organizacijami. Vsebina in oblika sodelovanja nedvomno deluje, kar dokazujejo tudi številne urejene izboljšave v mestu.

V mestni občini se odpravlja številne arhitektonske ovire; urejevanje pločnikov, vgrajujejo se potrebne klančine, večja se število parkirnih prostorov za gibalno ovirane osebe itd. Za red in preprečevanje zlorab na teh mestih, pa gre tudi pohvala mestni redarski službi.

Lahko smo zadovoljni z doseženo letno realizacijo programov, ki so bili dobro načrtani. Ugotavljamo lahko, da so nujno potrebni za nenehno približevanje vključenosti v družbeno skupnost naših članic in članov.

Predsednik društva:
Boris Klep

DRUŠTVO DISTROFIKOV SLOVENIJE, ŠTAJERSKO-PREKMURSKO POVERJENIŠTVO

Koronska kriza je povečala število invalidov v stiski. Mnogi so se na pragu revščine znašli tudi zaradi različnih protikoronskih ukrepov in si bodo težko opomogli. Premalo govorimo o tem, da se družine z invalidnimi člani srečujejo z mnogo težjimi situacijami, kot drugi!

Brezposelnost, težave na delovnem mestu, premalo obveščanja in osveščanja o pravicah invalidov, to je le nekaj ključnih zadev, ki bistveno vplivajo na kvalitetno življenje.

Arhitektonske oz. fizične ovire se počasi uspešno odpravljajo. Veliko več truda je pa potrebnega pri odpravi ovir v glavah, v nas samih, v dojetanju realnosti skupnega življenja, v katerem naj ne bo nihče prezrt, nerazumljen, socialno izključen ali celo diskriminiran, da bo spoštovan kot osebnost. Če pogledamo realizacijo projekta »Občina po meri invalidov« v Mestni občini Maribor, lahko ugotovimo, da je bilo v preteklem letu veliko narejenega, a zavedati se moramo, da bomo le s skupnim sodelovanjem invalidskih organizacij, ustanov in občine lahko naredili v prihodnje še več za boljši položaj invalidov ter občanov.

Dejan Šamperl
koordinatorski
štajersko-prekmurskega poverjenišтва

SONČEK – MARIBORSKO DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO

V društvu smo zelo zadovoljni, da so v letu 2019 začeli veljati nekateri zelo pomembni in napredni zakoni kot je Zakon o osebni asistenci, Zakon o socialnem vključevanju in Zakon o zgodnji obravnavi predšolskih otrok. Tako se življenje ljudi z oviranostmi bistveno izboljšuje v skladu z Mednarodno konvencijo o pravicah ljudi z invalidnostjo sprejeto v Združenih narodih leta 2006.

V letu 2020 se je začel pilotni projekt S teboj lahko, s pomočjo katerega se preizkušajo storitve po Zakonu o socialnem vključevanju. Nosilec projekta na našem območju je VDC Polž Maribor. V projekt so vključeni tudi naši člani.

Še naprej pa si kot društvo Sonček, vključeno v Zvezo Sonček, prizadevamo za izboljšanje položaja gibalno oviranih ljudi na vseh področjih socialne varnosti kot tudi na drugih področjih (zdravstvo, ekonomija, šolstvo, šport ipd.), predvsem pa si želimo enakopraven položaj v družbi.

Predsednica Društva
Lidija Šestak Zorič

MEDOBČINSKO DRUŠTVO CIVILNIH INVALIDOV VOJN MARIBOR

Člani Medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Maribor ocenjujemo projekt »Občina po meri invalidov« pozitivno, saj pripomore k enakopravni udeležbi invalidov na številnih dogodkih in aktivnostih v mestu oz. lokalni skupnosti, pa tudi k prepoznavnosti invalidskih organizacij.

Tudi v bodoče si želimo nadaljnjega sodelovanja z MOM kot nosilko aktivnosti preko Sveta invalidov, saj je to pot, ki pelje k zagotovitvi kvalitetnejšega življenja nas invalidov, kakor tudi drugih prebivalcev v lokalnem okolju.

predsednik MDCIV MB
Leon Pilinger

DRUŠTVO GLUHIH IN NAGLUŠNIH PODRAVJA MARIBOR

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor bomo še naprej aktivno sodelovali z Mestno občino Maribor v projektu »Občina po meri invalidov«, saj se zavedamo pomena osveščanja širše javnosti o življenju invalidov sluha v svetu tišine in hkratnega medsebojnega sodelovanja z vsemi invalidskimi in humanitarnimi organizacijami in javnimi institucijami. Ob tem moramo izpostaviti vodstvo Mestne občine Maribor, ki s svojim delovanjem strokovnih služb občine

podpira naša skupna prizadevanja za zagotavljanje boljših pogojev za vključevanje v življenje in družbo vseh prebivalcev in še posebej invalidov sluha.

Ernestina Savski
predsednica

ZDRUŽENJE MULTIPLE SKLEROZE SLOVENJE, PODRUŽNICA MARIBOR

Združenje multiple skleroze Slovenije združuje že 2106 invalidnih oseb, obolelih za neozdravljivo boleznijo multipla skleroza. V Mariborski podružnici je po naših podatkih 219 oseb z multiplo sklerozo, od tega jih je 45 nepokretnih ali težko pokretnih, ostali pa imajo večje ali manjše težave s koordinacijo hoje. Invalidsko upokojenih je 133 članov, ostali pa delajo poln ali polovični delovni čas, nekaj pa jih je tudi na ZPIZ, od koder prejemajo denarno nadomestilo. Sedem naših članov pa je nameščenih v domu starejših občanov.

Zaradi vedno hitrejšega diagnosticiranja se članstvo v Združenju in podružnici skokovito povečuje, saj je vseh obolelih v Sloveniji po mnenju stroke preko 3000. V letošnjem letu so se v našo podružnico na novo včlanili 3 člani, dva člana sta umrla in 3 člani so se iz osebnih razlogov iz podružnice izpisali.

Združenje izvaja posebne socialno zdravstvene programe z namenom preprečevanja izoliranosti težkih invalidov in ohranjanja, oziroma izboljšanja kvalitete vsakdanjega življenja oseb obolelih za MS.

Zato nas še posebej veseli, da je Mestna občina Maribor pristopila k projektu »Občina po meri invalidov« in da podpira delovanje invalidskih društev in da se izvajajo številni ukrepi za izboljšanje enakih možnosti za vse.

Slavica Jaušovec
članica Sveta invalidov MOM

SEZNAM PRILOG

Priloga 1: Clipping: Objava na Radiu Maribor ob mednarodnem dnevu invalidov

Priloga 2: Glasilo Svet invalidov, 11. številka

Priloga 3: Poročilo o sprehodu za evidentiranje arhitektonskih oz. grajenih ovir za invalide ob Dnevu mobilnosti invalidov

Priloga 4: Sporočilo za javnost o Virtualnem kariernem sejmu 2020

Priloga 5: Sporočilo za javnost ob mednarodnem dnevu invalidov 2020

Priloga 6: Poročilo o športnih igrah invalidov 2020

03.12.2020

Radio Maribor MM1

STRAN,TERMIN:

14:30

RUBRIKA,ODDAJA:DO POPOLDNEVA

POVRŠINA,TRAJANJE:00:02:12

AVTOR:

Katarina Klep Černejšek

Danes zaznamujemo mednarodni dan invalidov

Danes zaznamujemo mednarodni dan invalidov, letos poteka pod geslom Za boljšo ponovno izgradnjo za invalide, inkluzija, dostopnost in trajnost po covid19. Na svetu živi okoli milijarda ljudi z eno od oblik invalidnosti. V Sloveniji je takih približno 170 000. njihovo sprejemanje se je v zadnjih desetletjih sicer izboljšalo, a se mnogi invalidi še vedno soočajo z izzivi, kot so visoka stopnja brezposelnosti, revščina in težave z dostopnostjo.

ZORAN TURK: Danes zaznamujemo mednarodni dan invalidov, letos poteka pod geslom Za boljšo ponovno izgradnjo za invalide, inkluzija, dostopnost in trajnost po covid19. Na svetu živi okoli milijarda ljudi z eno od oblik invalidnosti. V Sloveniji je takih približno 170 000. njihovo sprejemanje se je v zadnjih desetletjih sicer izboljšalo, a se mnogi invalidi še vedno soočajo z izzivi, kot so visoka stopnja brezposelnosti, revščina in težave z dostopnostjo. Katarina Klep Černejšek.

KATARINA KLEP ČERNEJŠEK: Ob današnjem mednarodnem dnevu invalidi poudarjajo, da so v času pandemije različne ovire zanje postale še izrazitejše. Ena takih, kot izpostavlja predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor Milan Kotnik, je uporaba zaščitnih mask.

MILAN KOTNIK (predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor): Saj vemo, da tudi gluhi in naglušni so tudi med invalidi in je lahko komunikacija otežena, ker so uporabljali zaščitne maske.

KATARINA KLEP ČERNEJŠEK: Stalnica težav ostajajo zasedeni parkirni prostori namenjeni invalidom, kot ugotavlja inšpektor Gabrijel Sternad s Policijske uprave Maribor.

GABRIJEL STERNAD (inšpektor, PU Maribor): So kar velikokrat takšna parkirna mesta zapakirana z vozili voznikov, ki za to ne izpolnjujejo predpisanih pogojev.

KATARINA KLEP ČERNEJŠEK: Zato bo policija ob rednem delu še naprej pogosteje nadzirala tovrstne kršitve, a vse v mestu ob Dravi, kjer živi okoli 10 000 invalidov, vendarle ni slabo, dodaja predsednik mariborskega Sveta invalidov. V 11 letih, odkar ima Maribor naziv Invalidom prijazna občina, je bilo marsikaj narejenega, zlasti na prometnih površinah.

MILAN KOTNIK (predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor): Lahko rečemo, da se je ogromno spremenilo. Številne arhitektonske ovire, tako v prometu, na sprehajalnih površinah, v križiščih. Smo v tem času preko 500 različnih klančin uspešno sanirali.

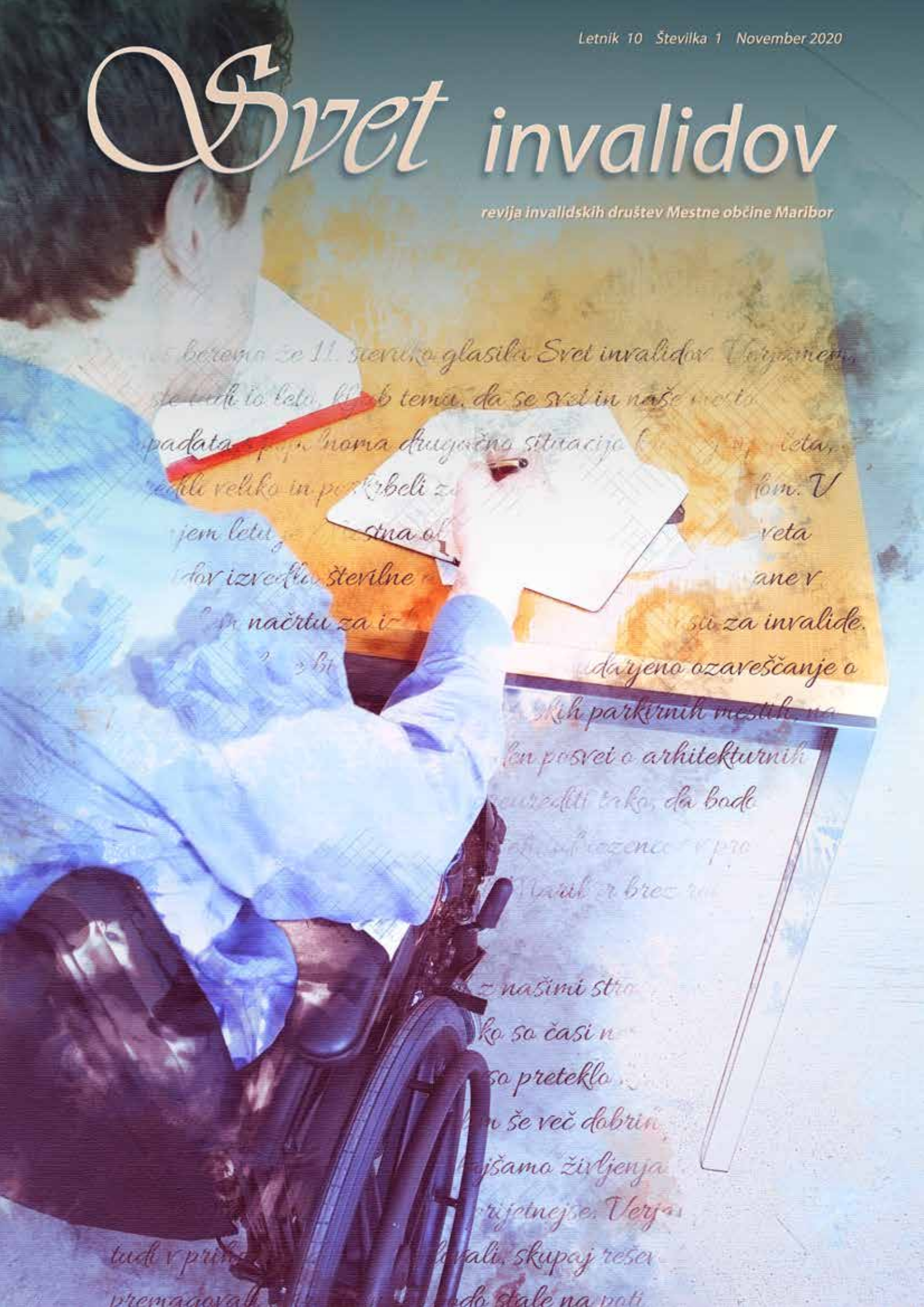
KATARINA KLEP ČERNEJŠEK: V okviru evropskega projekta Danova so ob sodelovanju občine in univerze v teku

Priloga 1

aktivnosti za izboljšanje dostopnosti do avtobusne postaje za slepe in slabovidne in dostopnosti do javnega potniškega prometa nasploh. Ena večjih težav v mestu pa ostajajo javna stranišča za invalide.

Svet invalidov

revija invalidskih društev Mestne občine Maribor

beremo že 11. številko glasila Svet invalidov. Vsega nam
se vrh lo. leto. Kljub temu, da se svet in naše mesto
padata v popolnoma drugačno situacijo leta, leta,
vedli veliko in poskrbeli za... lom. V
jem letu... veta
dov izvedli številne... ane v
načrtu za i... su za invalide.
udaryeno ozaveščanje o
skih parkirnih mestih, na
len posveti o arhitekturnih
ureddti tako, da bode
obsozence v pro
Varil, r brez ru
z našimi stro
ko so časi n
so preteklo
in še več dobrin
pajšamo življenja
rijetnejše. Verja
livali, skupaj resei
edo stale na poti

Glasiło Sveta invalidov Mestne občine Maribor

Izdajatelj: Svet invalidov MOM
Spletna stran: www.maribor.si

Naslov:
Svet invalidov Mestne občine Maribor
Mestna občina Maribor, Ul. Heroja Staneta 1
2000 Maribor

Telefon: 02/2201-202
Telefaks: 02/2201-244
e-naslov: invalidi@maribor.si

Lektoriranje: DigitPEN d.o.o.

Uredniški odbor:
Slavica Jaušovec, Milan Kotnik

Posamezni avtorji prispevkov in fotografij so objavljeni na straneh društev, ki v glasilu predstavljajo svoje poslanstvo in aktivnosti.

Tisk: Dravski tisk d.o.o.
Oblikovanje: Jure Mlakar s.p.

Naklada: 1.100 izvodov

Obvestilo!

Informacijska pisarna za invalide posluje v prostorih Mestne občine Maribor, Ulica heroja Staneta 1, soba 237/II. nadstropje.

Za osebe na invalidskih vozičkih in druge gibalno ovirane osebe je dostop urejen z dvigalom, vhod z dvoriščne strani občinske stavbe.

Svoja vprašanja lahko pošljete tudi na e-naslov invalidi@maribor.si ali nas pokličete na tel. številko 02/2201 202.

Uradne ure: od pon. do pet. od 10.00 - 12.00.

INFORMACIJSKA PISARNA ZA INVALIDE,
Mestna občina Maribor,
Ul. Heroja Staneta 1, 2000 Maribor

Telefon: 02/2201 202

e-naslov: invalidi@maribor.si

Uradne ure:
od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro

1	Naslovnica
2	Kolofon, kazalo, informacije o informacijski pisarni za invalide
3	Uvodnik župana s fotko Uvodnik gl. urednika in predsednika Sveta invalidov MOM Milana Kotnika s fotko
4.	Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor
5.	Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
6	Društvo ledvičnih bolnikov Liliija Maribor
7	Društvo ledvičnih bolnikov Liliija Maribor Društvo diabetikov Maribor
8	Društvo diabetikov Maribor
9	Društvo Dom invalidskih društev Maribor
10	Medobčinsko društvo Sožitje Maribor
11	SONČEK - mariborsko društvo za cerebralno paralizo
12	SONČEK - mariborsko društvo za cerebralno paralizo Združenje multiple skleroze Slovenije, podružnica Maribor
13	Združenje multiple skleroze Slovenije, podružnica Maribor
14	Hortikulturno društvo Maribor
15	Projekt DANOVA
16	Aktivnosti Sveta invalidov Mestne občine Maribor v letu 2020
17	Aktivnosti Sveta invalidov Mestne občine Maribor v letu 2020
18	Aktivnosti Sveta invalidov Mestne občine Maribor v letu 2020
19	Aktivnosti Sveta invalidov Mestne občine Maribor v letu 2020
20	Zadnja stran

Invalidom nudimo:

- » osnovne informacije za urejanje osebnih dokumentov in drugih osebnih opravkov na Upravni enoti Maribor in Mestni občini Maribor;
- » informacije o lokacijah in delovanju invalidskih društev v Mariboru;
- » pomoč pri reševanju problemov, napotitve na ustrezne institucije, posredovanje kontaktov in informiranje o strokovnih službah MOM.

SVET INVALIDOV MOM,

sekretarka: Ana Mandl,
Kontakt med uradnimi urami:
od pon. do pet.
od 10.00 - 12.00

Telefon:
02/22 01 202,
e-naslov:
ana.mandl@maribor.si

Spoštovani!

Letos beremo že 11. številko glasila Svet invalidov. Verjamem, da ste tudi to leto, kljub temu, da se svet in naše mesto spopadata s popolnoma drugačno situacijo kot prejšnja leta, naredili veliko in poskrbeli za nemoteno pomoč invalidom. V letošnjem letu je Mestna občina Maribor v okviru Sveta invalidov izvedla številne aktivnosti, ki so bile načrtovane v Akcijskem načrtu za izboljšanje enakih možnosti za invalide. Vesel sem, da je bilo letos še posebej poudarjeno ozaveščanje o problematiki parkiranja na invalidskih parkirnih mestih, na prehodu po mestu pa je bil izveden posvet o arhitekturnih ovirah, ki jih vsekakor želimo preurediti tako, da bodo primerne za nemotene prehode vseh udeležencev v prometu. Pravzaprav si želimo, da bi bil Maribor brez robnika vse od Drave do Mestnega parka.

Izredno vesel sem, da invalidi z našimi strokovnimi službami sodelujete nemoteno tudi zdaj, ko so časi nepredvidljivi in še posebej naporni. Hvala za vso preteklo konstruktivno sodelovanje, v bodoče pa si želim še več dobrih predlogov, kako lahko vsaj za odtenek olajšamo življenje in bivanje v našem lepem mestu naredimo prijetnejše. Verjamem, da bomo tudi v prihodnje dobro sodelovali, skupaj reševali izzive in premagovali ovire, ki nam bodo stale na poti.

Do prihodnjic vam želim predvsem zdravja in oblilo dobre volje.

Prijetno branje!

Saša Arsenovič,
župan MO Maribor

Spoštovani,

ob izidu našega skupnega časopisa Sveta invalidov Mestne občine Maribor se vam iskreno zahvaljujem za aktivno sodelovanje in trud pri pripravi glasila, v katerem se predstavljajo različna invalidska društva.

Letos je že sedmo leto, kar ste mi zaupali vodenje Sveta invalidov MOM. Skupaj smo prehodili zanimivo in z različnimi izkušnjami tlakovano pot. Skupaj smo izvedli številne aktivnosti, s katerimi realiziramo svoje osnovno poslanstvo - pomagati in zagotavljati boljše pogoje za enakopravnejše vključevanje invalidov v življenje in delo v družbi v našem prelepem Mariboru. Na dosežanje dobro opravljeno delo, ki je prepoznano in cenjeno v naši ožji lokalni skupnosti, pa tudi širše v Sloveniji, smo lahko vsi skupaj ponosni.

Skupne aktivnosti, med katerimi so Dan mobilnosti invalidov, posveti, športne in rekreativne aktivnosti, Kulturni večer invalidov, Korenine srca - Festival Lent, informiranje javnosti in mnoge druge dejavnosti tako Sveta invalidov MOM kot različnih invalidskih ter humanitarnih društev, omogočajo pogoje, ki nudijo številnim invalidom enakopravnejše vključevanje v družbo in osveščajo širšo javnost o življenju in delu invalidov.

Prepričan sem, da bomo skupaj, z roko v roki, s pobudami in predlogi ter svojim sodelovanjem in delom še naprej uspešno izvajali naše skupne aktivnosti.

Ob tem se vam iskreno zahvaljujem za izkazano zaupanje in podporo.

Hvala članom delovnih skupin in vodstvu Mestne občine Maribor, strokovnim službam MOM ter drugim sodelavcem za doseganje uspešno opravljeno delo. Še naprej vam želim vse dobro.

Hvala tudi medijem, ki so s svojim pozitivnim poročanjem vsekakor pripomogli k osveščanju širše javnosti o delu in aktivnostih Sveta invalidov Mestne občine Maribor.

Milan Kotnik
predsednik Sveta invalidov
Mestne občine Maribor,
predsednik Društva Dom invalidskih organizacij Maribor,
strokovni delavec-sekretar
v Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Foto:
Milan Kotnik, predsednik SIMOM
Avtor fotografij: Arhiv društva

PREDAVANJE O POMENU MAŠČOB V KRVI

Avtorica: Zvezdana Sužnik

Foto: Arhiv društva DBMKP

V DBMKP Maribor enkrat mesečno za člane in zainteresirano javnost organiziramo predavanje, ki ga izvajajo strokovnjaki z različnih področij.

Dr. Dušan Čelan, specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine iz UKC Maribor, nam je predstavil pomen maščob v prehrani in pomen omega 3 maščobnih kislin, ki dokazano ščitijo telo pred nastankom bolezni srca in ožilja. Včasih je prevladovalo mnenje, da je maščoba slaba za ljudi in da se je moramo v prehrani čim bolj izogibati. Novejše raziskave pa so pokazale, da je maščoba nujno potrebna za naše zdravje. Ne redimo se namreč zaradi maščob, temveč zaradi sladkorja in ogljikovih hidratov, ki se spremenijo v maščobe. Pomembno je, da uživamo zdrave nenasičene maščobe, ki jih zaužijemo s hladno stiskanim olivnim oljem, oreščki in ribami, omejimo vnos manj zdravih nasičenih maščob, ki jih najdemo v maslu in mlečnih izdelkih, ter izločimo iz prehrane nezdrave transmaščobe - margarine. Zelo pomembne za zdravje so omega 3 maščobne kisline. Vplivajo na preprečevanje upada miselnih funkcij (demence), zmanjšanje simptomov anksioznosti in depresije, izboljšajo spanec, vplivajo na pravičen srčni ritem, znižujejo krvni tlak, hitrost bitja srca, zmanjšajo nastajanje krvnih strdkov, uravnavajo raven holesterola v krvi in delujejo protivnetno. Omega 3 maščobne kisline so potrebne za popravilo celic in kot gradniki novih celic. Telo jih ne more proizvajati samo, zato jih moramo zaužiti s hrano ali s prehranskimi dopolnili. Zanimivo predavanje je spodbudilo živahno debato in številna vprašanja.

Zanimivo predavanje dr. Dušana Čelana, dr. med.

NORČAVI PUST

Avtorica: Darinka Peršin

Foto: Arhiv DBMKP Maribor

Na pustni torek, 25. februarja, se nas je zbralo 36 članov društva in kluba CVB Maribor v naših prostorih na Šubičevi ulici. Preživeti dan v maskah je bil vesel, zabaven in poln slastnih krofov, saj »če ne daš enega krofa v usta, ni pravega pusta«. Bogat pustni obrok nas je okrepčal, tako da ni manjkalo pregrešnih misli, pustnih norčij in likov, ki smo jih komaj prepoznali.

Igralec v popolni opremi za »ragbi« je hitro raztegnil harmoniko in maske so se zavrtele na plesišču. Za vse je bila poučna zaščita proti koronavirusu, pleskarja pa sta pridno zbirala ponudbe za svoj »biznis«. Le za slovenskega in hrvaškega ribiča nismo vedeli, kako drago sta prodala ulovljene

ribe, nekatere celo že v konzervah. Vse nas pa je varovala slovenska vojska. Na koncu nas je nasmejela »molčeča dama«, ki je ponujala prepovedano ... mislite si kaj.

Maske so se predstavile in Jelka je prinesla polno košaro nagrad. Vsi smo bili najboljši, zato ni bilo pomembno, kakšno nagrado je kdo prejel. Na primer, ciganka je takoj odprla čokolado in nam jo do zadnjega koščka razdelila.

Naše druženje je bilo čudovito in domov smo odšli veseli, nasmejani ter polni lepih vtisov.

Hvala vsem, ki ste po svojih močeh pomagali pri pripravi in izvedbi tega veselega in norčavega pustovanja.

Nagajivo pustno rajanje

MERITVE V EUROPARKU

Avtorica: Zvezdana Sužnik

Foto: Arhiv DBMKP Maribor

Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor in klub CVB Maribor v novembru že tradicionalno izvajata akcijo osveščanja o možganski kapi. Širši javnosti želimo predstaviti vzroke za možgansko kap in preventivne ukrepe. Ker pa je za uspešno zdravljenje zelo pomemben čas od nastanka kapi do začetka zdravljenja, želimo, da čim več ljudi prepozna znake: G - govor, R - roka, O - obraz, M - minuta in pravilno ukrepa. Tej problematiki se je 13. 11. 2019 v svojem predavanju za člane in zainteresirano javnost posvetil nevrolog iz UKC Maribor Aleš Kodela, dr. med. 16. 11. 2019 smo s pomočjo strokovnih sodelavcev iz UKC Maribor v nakupovalnem centru Europark izvajali brezplačne meritve krvnega pritiska ter sladkorja in holesterola v krvi. Meritev se je udeležilo 112 obiskovalcev Europarka. Vsi so izkoristili še možnost posveta z zdravnikom.

Uspešna akcija je bila dodaten kamenček v mozaiku prizadevanj, da bi ljudje spoznali in ozavestili dejavnike tveganja, ki so lahko vzrok za možgansko kap, s tem pa tudi prevzeli odgovornost za zdrav način življenja.

Veliko zanimanje za brezplačne meritve

SPREHODI PO MARIBORU

Avtorji: Metka Oset, Ivan – Ladi Lužnik, Zvezdana Sužnik

Foto: Arhiv DBMKP Maribor

Gibanje je zelo pomembno za zdravje in dobro počutje. Redna in zmerna telesna aktivnost ima številne pozitivne učinke tako na telesno kot na duševno zdravje:

- » krepi kosti in mišice,
- » spodbuja metabolizem, prebavo in imunski sistem,
- » znižuje krvni tlak in maščobe v krvi,
- » uravnava vrednost krvnega sladkorja,
- » izboljša kognitivne sposobnosti in stimulira nastajanje novih možganskih celic,
- » zmanjšuje možnost za razvoj kardiovaskularnih bolezni in možganske kapi, sladkorne bolezni, bolezni gibalnega sistema ...,
- » pripomore k zmanjšanju stresa in deluje antidepresivno,
- » poskrbi za boljši spanec,
- » pomaga pri vzdrževanju telesne teže,
- » krepi samozavest.

Priporoča se vsaj 30 minut zmerne vadbe na dan, ki jo lahko razdelimo tudi na trikrat po deset minut.

Priljubljena oblika gibanja in druženja »kapnikov« v Mariboru so skupinski sprehodi. Izbiramo poti, ki so prilagojene fizičnim sposobnostim udeležencev. Tako nas je pot že vodila okoli Treh ribnikov, po Betnavskem gozdu, ob reki Dravi, po mestnih ulicah, ob vznožju Pohorja, po mariborskem Mestnem parku ... Sprehod pa ni samo fizična aktivnost. Na vsakem sprehodu se tudi kaj novega naučimo,

spoznamo kakšno znamenitost Maribora, vidimo hiše in detajle na njih, ki jih sami nismo še nikoli opazili, slišimo zanimivo zgodbo, ujamemo kulturni utrinek in – kar nas še posebej napolni s pozitivno energijo – preživimo čas v prijetni družbi in ob medsebojnih pogovorih.

Veselo vzdušje na obronkih Pohorja

DRUŠTVO GLUHIH IN NAGLUŠNIH PODRAVJA MARIBOR

AKTIVNI V ČASU KORONA VIRUSA

Avtor: Mira Meš Pivec

Avtor fotografij: Arhiv Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Tudi v času razglašene epidemije koronavirusa je Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor nemoteno delovalo in izvajalo svoje posebne socialne programe ter številne aktivnosti na različnih področjih – od športno-rekreativnih in informativnih do predavanj o ohranjanju zdravja in kulturnih ter družabnih aktivnosti. Vse delovanje in vse aktivnosti so potekale v skladu z navodili, napotki in usmeritvami Nacionalnega inštituta za zdravje.

Informiranje članov je potekalo preko društvene spletne strani, Facebook omrežja in info-okroglih miz na dvorišču društva, kjer so člani dobili vse pomembne informacije ob pomoči tolmača za slovenski znakovni jezik. V tem času smo pripravili 111. številko glasila Naš glas, v katerem smo še dodatno predstavili potrebne informacije o koronavirusu, navodila in ukrepe ter priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Naši športniki so bili zelo uspešni na državnih prvenstvih, saj so v spomladanskem času skupno osvojili kar 8 medalj in pokalov v smučanju, badmintonu in šahu, na kar smo zelo ponosni.

Prav tako smo poskrbeli za socialno najbolj ogrožene člane društva in ob pomoči Rdečega križa Maribor s prostovoljci razdelili in dostavili na dom šestdeset paketov hrane. Vodstvo društva je skupaj s prostovoljci poskrbelo tudi za razdelitev dva tisoč zaščitnih obraznih mask, ki jih je doniral Lions Klub Maribor Piramida. S prostovoljci smo v dveh tranšah maske spakirali skupaj z glasilom Naš glas in jih poslali vsakemu članu na dom.

Še posebej pa je vodstvo društva aktivno na področju spremljanja aktualne in nove zakonodaje, saj smo pripravili več pobud in dopisov za zagotavljanje informativne dostopnosti v slovenskem znakovnem jeziku, Zakon o osebni asistenci ter predlog zakona o dolgotrajni oskrbi.

Gluhi telovadimo v naravi

ART KAMP – PREDSTAVITEV DRUŠTVA GNP MARIBOR

Avtor: Mira Meš Pivec

Avtor fotografij: Arhiv Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Poletni konec avgusta so Korenine srca ponovno napolnile mariborski Mestni park, enega najlepših parkov v Sloveniji, z vsebinami za sproščeno ustvarjanje in kulturno obogati-

tev poletja v okviru Festivala Lent in programa Art kamp.

Narodni dom je kot organizator pripravil bogat program in skupaj z društvi in drugimi izvajalci omogočil številne ustvarjalne delavnice in predstavitev ustanov, organizacij in posameznikov s področja kulturne dediščine, različnih kultur sveta, likovnih umetnosti, naravoslovja, športne in igralne aktivnosti ter bralno-knjižne aktivnosti.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je s kar šestimi prostovoljci tako kot vsako leto predstavilo na Art Kampu, kjer so ozaveščali obiskovalce o svojem delovanju, dejavnosti in skupnosti gluhih ter o slovenskem znakovnem jeziku. Mimoidoče so z govorico rok - slovenskim znakovnim jezikom - prijazno vabili k stojnici. Predstavili so enoročno znakovno abecedo, skupaj z najmlajšimi obiskovalci prebirali pravljice, opremljene z znakovnim jezikom, risali po pobarvanki s črkami v znakovnem jeziku in se skupaj učili o življenju v svetu tišine.

Predstavitve slovenskega znakovnega jezika

DRUŠTVO LEDVIČNIH BOLNIKOV LILIJA MARIBOR

BOŽIČKOVANJE DLB LILIJA

Tekst: Zdenka Rožmarin

Foto: Andrej Mihelič

Spet je prišel tisti čas v letu, ki mu pravimo veseli december. Društvo LILIJA vsako leto organizira Božičkovanje, tokrat je le-to potekalo tretjo nedeljo v mesecu. Zbrali smo se v velikem številu v hotelu Mercure City v centru mesta. Sprejem udeležencev se je pričel okoli dvanajste ure. Prihajali so z nasmehom na obrazu. Pridne gospodinje so imele v rokah pladnje in polne škatle piškotov, raznega peciva, celo potice ni manjkalo. Tako so te dobrote krasile mize in nam sladkale naše brbončice. Osebe hotela je pripravilo svečano kosilo, tako da nihče ni ostal s praznim trebuškom. Po dobri in obilni hrani smo se morali malo razgibati, za to sta poskrbela muzikanta. Da dvignemo malo adrenalina, je bil organiziran srečelov. Vsaka srečka je bila dobitna, če pa si imel še posebno srečo, te je popeljala na potovanje v tujino.

Največje pričakovanje je bilo namenjeno prihodu Božička. Moral bi priti okrog tretje ure. In res ni zamudil, saj so ga otroci na ves glas klicali. Zaslišalo se je: »HO, HO, HO,« na otroških obrazkih se je pojavil nasmeh, v očeh pa iskricе veselja. Tako nestrpni so bili in polni pričakovanja. Vedeli so namreč, da bo prinesel darila. Celotna imena vseh otrok je poznal, in vsak je bil deležen objema in lepega darila. Ta so hitro prešla v uporabo. Božiček pa tudi nas, malo večjih otrok, ni pustil ravnodušnih, saj nas je z glasom in pripovedovanjem pravljice popeljal v otroštvo. Nato se je poslovil in obljubil, da pride spet čez eno leto, če bomo pridni.

Razigranost in veselje sta se nadaljevala ob zvokih prijetne glasbe, ki je marsikoga zvalila na plesišče.

Najmlajše je obiskal Božiček

PIKNIK DLB LILIJA

Tekst: Andrej Mihelič

Foto: Andrej Mihelič

Od naših zadnjih aktivnosti je minilo kar nekaj časa, zato smo se v društvu DLB Lilija odločili temu narediti konec. Za kakšen konkreten izlet še ni bilo pogojev, piknik pa se nam je zdel ravno pravi za ta čas. Tega se ponavadi vsi veselijo, pa tudi ni potrebno iti ne vem kam, da se imaš fino. Za mesto druženja smo izbrali Dom invalidskih društev na Trubarjevi, zadnjo nedeljo v juniju.

Sprva smo se bali dežja, ta dan pa je bilo vroče za znoret. Seveda nas to ni ustavilo, le senco smo iskali bolj kot ponavadi. Pa meso na žaru, pecivo, pijača po izbiri, razkužilo na vsakem koraku - ni da ni. Dobra družba pa tako ali tako vedno! Pogovor je stekel o vsem lepem in malo manj lepem, predolgo smo pogrešali drug drugega. Loparji za badminton so bolj kot ne samevali, v tej vročini se res nikomur ni dalo igrati. Na koncu so ostali lepi spomini in želja po ponovnem snidenju.

V jeseni računamo še na kostonjev piknik pa izlet ... Načrtov nam ne manjka, volje tudi ne. Upamo, da se bo izšlo.

Prijetno druženje pred Domom

ZADNJE DRUŽENJE NA ANDREJEVEM DOMU – PAJKU NA PO-HORJU

Tekst: Aleksander Trnjar

Foto: Andrej Mihelič

Prebudili smo se v sončno nedeljsko jutro. Hitro smo se oblekli, nekaj malega pojedli, in že smo se odpeljali proti Pohorju. Ta dan smo imeli namreč jesenski piknik na domu Pajk pri našem dolgoletnem prijatelju Andreju. Tudi naši ostali člani so se z osebnimi avtomobili odpravili na Pohorje, za tiste, ki niso imeli svojega prevoza, pa so poskrbeli naš Rado, Andrej in Lojze. Na Pohorju smo bili dogovorjeni med 9. in 10. uro. Ko smo prispeli na cilj, nas je nasmejan pričakal Andrej. Počakali smo, da so prispeli vsi, nato pa smo skupaj odšli na dvorišče doma, kjer nam je Andrej ponudil borovničke in srčno moč. Po tej dobrodošlici je sledila okusna enolončnica. Ko smo si napolnili trebuščke, so se nekateri odpravili na sprehod po Pohorju, drugi pa smo ostali na soncu in prijetno kramljali. Pridružil se nam je tudi Andrej in skupaj smo obujali spomine na dneve, ki smo jih preživeli pri njem. Ta dan smo bili namreč zadnjič na domu Pajk, saj se je z našim odhodom dom zaprl in Andrej je po 50 letih odšel v zasluženi pokoj. Ves čas smo imeli malce čuden občutek, saj smo vedeli, da smo tokrat zadnjič skupaj z Andrejem. Andrej nas je moral žal kmalu zapustiti in se je odpravil pripravljat kosilo. Za kosilo je pripravil pečena piščančja krila, piščančje zrezke, svinjske kotlete in klobase na žaru. Pripravil nam je tudi pečena goveja in svinjska jetra na žaru in kotlovino. Zraven je postregel dušen riž in pečen krompirček ter sezonsko zelenjavo. Ko smo se ob 13. uri vsi zbrali, smo skupaj zaužili vse te dobrote, zraven pa se veselo pomenkovali. Po obil-

nem kosilu sta sledila še Andrejeva turška kavica in pecivo. Seveda smo tudi nazdravili. Andreju smo v spomin predali steklenico posebne vina z željo, da bi še dolga leta v miru užival svoj zasluženi pokoj. Seveda smo tudi pekli kostanje, Andrej pa nam je pripravil bogat srečelov. Pripravil je še prodajo izdelkov, ki so bile na domu Pajk. Tako si lahko kupil kakšno nagačeno žival ali pa katero od slik, še iz časov slikarskih kolonij, ki jih je Andrej gostil na Glažuti in na Pajku. Čas je hitro mineval in žal smo se morali posloviti ter se odpraviti nazaj v dolino. Še zadnjič smo si stisnili roke, si zaželeli vse dobro in se odpravili domov. Tudi po tem dnevu se bomo spominjali dobrega prijatelja, ki je več kot 50 let delal na Pohorju in nam pripravljaval nepozabna druženja. Prav tako pa nam je zmeraj postregel z okusno hrano in dobro kapljico.

Andrej, uživaj v pokoju in spomni se kdaj na nas, kot se bomo mi nate.

Andrej (desno) s člani izvršnega odbora društva

DRUŠTVO DIABETIKOV MARIBOR

SKUPAJ NAM JE LAŽJE

Avtor: Mirko Topolovec, predsednik

Fotografije: Arhiv Društva

Sladkornim bolnikom v društvu nudimo psihično oporo, svetovanja in veliko raznovrstnih aktivnosti.

Sladkorna bolezen je kronična motnja, s katero se spopadamo bolniki vsak dan in vsak na svoj način, imamo pa skupen cilj - čim nižji krvni sladkor. Ob zdravniški oskrbi so najpomembnejši zdrav način življenja, podpora svojcev in preventivno delovanje, ki ga skozi široko razvejan program društva nudimo svojim članom in zainteresirani javnosti. Po številu članov smo še zmeraj najštevilčnejše društvo v Sloveniji, vendar se članstvo stara, zato nenehno iščemo nove oblike in metode dela, s katerimi bi pomagali sladkornim bolnikom v vseh starostnih obdobjih. Želimo si, da bi se v društvo vključili novi člani, bolniki, ki želijo še bolj spoznati sladkorno bolezen, ki želijo spoznati naš program, s katerim nenehno pomagamo, svetujemo, usmerjamo in gradimo dobre odnose. Skupaj nam je lažje, in to spoznanje se je krepilo skozi dolgih 64 let delovanja društva. Pred štirimi leti smo uvedli poseben program preventivnega delovanja, ki ga imenujemo štirje koraki za izboljšanje sladkorne bolezni. O telesni aktivnosti, prehrani, zdravstveni edukaciji in druženju spregovorimo na srečanjih vsak mesec. Veseli smo, da nam pri tem pomagajo Zdravstveni dom Adolfa Drolca in študenti medicine MF Maribor. Preventivno delovanje pri tej bolezni je najpomembnejše, saj vsako znanje o bolezni bolnika nauči za boleznijo živeti. V Mariboru je po oceni več kot 15 tisoč bol-

nikov s sladkorno boleznijo, vendar veliko ljudi ne ve, da bolezen ima, zato so naše aktivnosti še posebej usmerjene v zainteresirano javnost. Brezplačne meritve sladkorja v krvi na raznih prireditvah, meritve v posameznih ustanovah in v domovih upokojencev so aktivnosti, ki pomagajo pri odkrivanju sladkorne bolezni. Šola zdravega življenja je posebna oblika dela, pri katerem se člani s strokovnjaki pogovarjamo o bolezni, saj vemo, da v ambulantah ni dovolj časa, da bi se zdravnik podrobno posvetil vsakemu pacientu.

Učna delavnica

DRUŠTVO DIABETIKOV MARIBOR – EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Tako kot že leta prej smo tudi letos 18. septembra 2019 sodelovali na Dnevu mobilnosti invalidov, ki je potekal na Trgu svobode v Mariboru, kjer smo predstavili delovne društva in izvedli brezplačne meritve sladkorja v krvi in krvnega tlaka ter poskrbeli za laično svetovanje. Potekale so tudi vzporedne aktivnosti v mariborskem Mestnem parku, kjer je potekal organiziran sprehod pod sloganom »Razmigajmo se«, na Slomškovem trgu je potekala akcija osveščanja o težavah s parkiranjem imetnikov parkirne karte za invalide, člani društev pa so se lahko udeležili še 10-kilometrskih kolesarskih krožnih ture.

Dan mobilnosti

GRMOVŠKOV DOM NA KOPAH

Konec septembra 2019 smo se odpravili na Grmovškov dom na Kope. Na njihovi sončni terasi so nam na šaljiv način predstavili bogato zgodovino holcerije. Sledil je prikaz starih holcerskih opravil, ki smo jih lahko tudi sami preizkusili. Po koncu opravil so nam pripravili topel obrok. Ostali prosti čas smo izkoristili za krajši pohod in druženje.

Izlet na Kope

ROGLA – POT MED KROŠNJAMI

Pravo doživetje v osrčju pohorskih gozdov na vrhu Rogle je bilo v oktobru 2019, ko smo prehodili celotno Pot med krošnjami, vključno z razglednim stolpom. Imeli smo čudovit dan, s soncem obsijan. Posebno doživetje narave nam je ponujala 1000 metrov dolga pot, ki nas je popeljala skozi raznolik gozd. Po čudovitem pogledu na Kamniško-Savinjske Alpe smo se povzpeli še na 37 metrov visok razgledni stolp, od koder je pogled na pohorsko naravo edinstven.

Izlet na Roglo

SVETOVNI DAN SLADKORNE BOLEZNI

Tekst: Lidija Salamon, strokovna delavka, sekretarka

14. novembra 2019 smo v sklopu Svetovnega dneva sladkorne bolezni pripravili brezplačne meritve sladkorja v krvi in krvnega tlaka. Za laično svetovanje je skrbel Mirko Topolovec, laični svetovalec. Aktivnosti so bile namenjene vsej zainteresirani javnosti, saj so potekale na različnih lokacijah v Mariboru. Meritve so potekale v trgovskih centrih Europark in Qlandija ter v trgovinah z medicinskimi pripomočki Medica in Diafit. Odzivnost javnosti je bila glede na prejšnja leta večja, naš mariborski grad pa je bil od 13. do 15. novembra osvetljen z modro.

Meritve sladkorja v krvi

UREJANJE OKOLICE DRUŠTVA DOM

Avtorica: Mira Meš Pivec

Avtor fotografij: Arhiv Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Društvo DOM nudi skupno okrilje devetim invalidskim in enemu humanitarnemu društvu in invalidskemu podjetju. Pogled od blizu razkrije vse podrobnosti in neprestano skrb za bivanje v skupnem objektu. Lepo urejena hiša z rožami na oknih in balkonih, kjer je vse na svojem mestu, skrbno urejena zelenica, ki jo krasijo cvetlične gredice s čudovitimi vrtnicami. Okolica hiše namreč prva pozdravi naše obiskovalce. Izvirne ideje za urejanje okolice so zato vedno dobrodošle. Ne nazadnje tudi zaradi dejstva, da se človek pač bolje počuti, če ga obkroža lepo urejena okolica hiše.

Vsako leto v pomladanskem času organiziramo pomladansko akcijo čiščenje okolice, zasaditev balkonskih in okenskih cvetic, ter gredic na dvorišču. Z veseljem se zaposleni in člani društev odzovemo povabilu za ureditev okolice, kjer prostovoljno pomagamo pri urejanju. Skladno urejena okolica bivalnih enot prispeva k sprostitvi in zadovoljstvu. Že naključnega obiskovalca pritegne lepo urejeno dvorišče, ki vodi do vhoda v hišo.

Svetovanje in načrtovanje ureditve vodi oskrbnica hiše. Družno se pogovorimo o željah in potrebah, ki jih imamo, o idejah, ki se porodijo, ter o poti in načinu, kako se lotiti ureditve.

Zasaditve rastlin so barvno usklajene, izbor rastlin je premišljen in skrbno načrtovan. Kljub dokaj obsežnemu vrtu, je povsod zaznati skrb za urejenost in skladnost z okoljem.

Lepo urejena okolica potrebuje vzdrževanje skozi vse leto za kar lahko poskrbimo le skupnim prizadevanjem, da ohranjamo čisto in urejeno okolico.

Lepo urejeno dvorišče društva Dom

Akcija sajenja rož

STROKOVNA EKSURZIJA – IZLET PO PREKMURJU

V mesecu septembru 2019 smo se zaposleni Društva Dom invalidskih društev Maribor v sklopu katerega deluje devet invalidskih in eno humanitarno društvo udeležili strokovne ekskurzije v Prekmurje, ki jo je vodila sodelavka društva Dom Mira Meš Pivec. Za izvedbo ekskurzije je s finančno podporo pomagalo društvo Dom, ki je pokrilo stroške avtobusnega prevoza.

Zjutraj smo se iz pred društva Dom na Trubarjevi ulici 15, Maribor podali na pot proti prekmurskim ravninam. Vožnjo proti Prekmurju smo izkoristili s krajšim predavanjem o znamenitostih prekmurske pokrajine in njenih turističnih znamenitostih. Naš izlet po Prekmurju smo nadaljevali do Dobrovnik v bližini katerega se nahaja Tropski vrt in proizvodnja orhidej. Pričakali so nas prijazni animatorji in nas popeljali na sprehod skozi tropski vrt. Iz vrta smo lahko pokukali v proizvodnjo, kjer vsak dan zacveti okoli 4000 orhidej. V vrtu, ki je visok celih šest metrov smo poleg številnih botaničnih vrst orhidej občudovali zanimive tropske in subtropske rastline iz celega sveta. Ob zaključki ogleda smo si ogledali tudi proizvodnjo, kjer vsak dan zacveti okoli 4000 orhidej. Za nakup njihovih orhidej smo lahko izkoristili dobropis, ki smo ga prejeli ob nabavi kart. Pred samim vrtom se nahaja lep vrt s teraso, kjer smo se po ogledu malce sprostiti, se družili, uživali na soncu in si privoščili pijačo.

Svojo pot smo nadaljevali proti Turnišču, kjer smo se ustavili v podjetju Lušt. Tukaj smo imeli zanimivo strokovno predavanje s predstavitvijo pridelave slovenskega paradižnika. Sledila je degustacija in možnost nakupa paradižnikov, ki zorijo pod toplim prekmurskim soncem. Prejeli smo tudi darilno košarico z lepimi sočnimi paradižniki.

Ker se po dolgem potepanju prileže tudi kosilo, smo se odpravili na tipično prekmursko kosilo v gostilno Aleksander v Moravskih toplicah. Tukaj smo spoznavali kulinarne dobrote prekmurske pokrajine.

S kosilom smo zaokrožili naš enodnevni izlet. Proti domu smo se vračali zadovoljni, saj je bil dan lep in poln novih znanj in pogledov na lepo panonsko nižino.

Udeleženci izleta po Prekmurju

Predavanje v Luštu

PUST NASMEJANIH UST V SOŽITJU MARIBOR

Avtor prispevka: Mojca Poš

Avtor fotografij: Arhiv društva

*Od hiše do hiše, od vrat do vrat,
prinašamo smeh vam in s smehom pomlad.
Zato pa nam dajte, en evrček, dva,
tri bobbe, tri krofe, en košček mesa.*

V teh časih, ko so naši medosebni stiki nekoliko omejeni in prilagojeni trenutnim razmeram preprečevanja koronavirusa, se s toliko večjo radostjo spominjamo časov, ko smo se lahko brezskrbno objemali, se smejali in družili med seboj. Eno izmed takšnih prešernih dogajanj v letošnjem letu iz obdobja, preden nas je vse nekoliko upočasnil koronavirus, je bilo tudi pustovanje MD, VDC in SS Sožitja Maribor.

Pust je čas veselja ob pripravah na pomlad, čas, ko lahko skriti za pustno šemo nagajivo povemo vse tisto, kar si sicer ne bi upali, je čas, ko maske prevzamejo oblast. Naše pisane in vesele maske so imele ob letošnji mili in topli starki zimi malo dela, so pa jo kljub temu glasno preganjale.

Letošnje pustno rajanje smo člani VDC-ja pričeli v Karnevalski dvorani na pustnem druženju invalidskih organizacij v organizaciji Sončka Ptuj-Ormož. Naše buče in mehiški mušketirji so se zabavali ob hudomušnih predstavah moderatorke Urške ter ob veseli glasbi ansambla Opev, predvsem pa ob plesu in norčavem druženju z maskami sorodnih invalidskih društev. Znane prijateljke je vedno lepo videti, zato je rajanje trajalo ves dopoldan, ostalo pa nam je v prijetnem spominu.

Pustovanje VDC-ja v Karnevalski dvorani

Preganjanje zime smo nadaljevali na Ptuj v Gostišču Gastro, kjer smo se zbrali na povabilo Medobčinskega društva Sožitje Ptuj, ki vsako leto omogoči prešerno popoldansko pustno druženje prijateljskih društev. Zbrano družbo so zabavali in šarmirali ansambel Šarmerji, obiskali so jih Hajdinski kurenti, vsako društvo pa se je predstavilo s svojim izvirnim pustnim nastopom. Člani naše stanovaljske skupine Sožitje Maribor so kot razigrane čaravnice in čarodeji ob vročem ognju začarali in očarali vse prisotne udeležence. Kot vsako leto so navdušili s svojim dodelanim nastopom in poželi aplavz. Nagajivi, hudomušni in takrat še nenevarni virusi iz Varstvenodelovnega centra Sožitje Maribor pa so z dobro voljo ter pozitivno energijo okužili vse okoli sebe in upajo, da se vsi prisotni vsega tega še niso

ozdravili in prenašajo atome dobre volje naprej na čim več ljudi. Čas smo ob vsem dogajanju izkoristili še za ples in klepet s prijateljskimi maskami, in prijetno popoldne se je hitro prevesilo v večer, ko smo polni lepih vtisov odšli domov.

Pustovanje na Ptuj – Stanovanjska skupina Sožitje Maribor – čaravnice

Dan pred pustnim torkom so nas obiskali mladi koranti skupine Demoni, ki so nas razveselili s svojo dobro voljo, nam pokazali opremo koranta ter nam popestrili dan.

Glavno tradicionalno pustno rajanje ob dobri glasbi, smehu in igrivem vzdušju pa smo imeli v varstvenodelovnem centru na pustni terek. Letos smo občudovali zajčke, Indijance, tigre, vedeževalke, vampirje, vojake, menihe, čebelice, kače, dojenčke, Pike Nogavičke, klovne, čaravnice in ostale nagajive pustne šeme. Ogledali smo si izvirne pevske in plesne nastope, strokovna žirija pa je izbrala tudi tri najbolj izvirne, aktivne in razigrane maske, ki so bile nagrajene s pustnimi dobrotami. Vsi smo se pa seveda sladkali s slastnimi krofi, ki na pustovanju ne smejo manjkati.

Pika na i veselemu pustnemu dogajanju v VDC-ju je bil še obisk Korant kluba Lasigovci, ki nas je presenetil na naši pustni zabavi v VDC-ju. S svojim bučnim rožljanjem in pozitivno energijo so, upamo, pregnali vse slabo za letošnje leto in prinesli veliko sreče in zadovoljstva med nas. Vsak uporabnik VDC-ja, ki je to želel, je imel možnost pomeriti tudi njihovo kurentijo in z njo veselo zarožljati naokrog. Čas, namenjen rajanju, je hitro minil, nato pa smo se veseli in v prijetnem vzdušju razšli.

Po tako zabavnem pustnem dogajanju lahko le upamo, da bomo v prihodnjih letih enako lepo preživeli najbolj norčav čas v letu, ko so dovoljene vse trparije, ko lahko postanemo vse, kar si želimo, ko pustimo domišljiji prosto pot in ko lahko predstavimo tudi svojo bolj norčavo plat osebnosti.

Pustovanje v VDC-ju Sožitja Maribor z obiskom Korant kluba Lasigovci

LETO 2020 – DRUGAČNO LETO, A VSEENO PESTRO

Avtorji: Lidija Šestak Zorič, Anja Rešeta

Avtor fotografij: Arhiv društva, osebni arhiv

Društvo Sonček - Mariborsko društvo za cerebralno paralizo deluje že 38 let in nudi podporo osebam s cerebralno paralizo - otrokom, mladostnikom in odraslim ter njihovim družinam. V leto 2020 smo vstopili v polnem zagonu in z novimi načrti glede društvenih aktivnosti.

Na začetku leta verjetno nihče izmed nas ni sumil, da se bo zgodila situacija, ki jo doživljamo od 13. marca 2020, ko je bila razglašena epidemija zaradi koronavirusa. Naenkrat se je ustavilo vse, zaprle so se šole in ostale institucije, začelo se je delo od doma. Društvo se je z izvajanjem osebne asistencije znašlo pred novim izzivom - organizirati delo v pisarni (vodje, strokovne vodje in usklajevalke) od doma, hkrati pa uporabnikom zagotoviti nemoteno izvajanje osebne asistencije na njihovem domu. Priznamo, da nas je predvsem v prvem obdobju epidemije obdajal strah pred neznanim, strah pred novim virusom, ki je zares posegel v življenje slehernega posameznika.

Zdravstveno-terapevtska kolonija na Debelem rtiču

V začetku leta smo storitve osebne asistencije izvajali za 60 uporabnikov, ki jim je pomoč nudilo 120 osebnih asistentov. Poudariti je treba, da večjega izpada osebnih asistentov v času epidemije ni bilo, tudi če upoštevamo, da so se otroci zaposlenih šolali od doma. Našim uporabnikom smo tekom razglašene epidemije dostavljali in pošiljali zaščitno opremo (maske, razkužila, rokavice), ki smo jo prejeli od ministrstva. Vsakemu, ki je potreboval pomoč, svetovanje ali le pogovor, smo bili v podporo preko e-pošte in telefona.

Ustavila so se vsa področja družabnega življenja, enako smo bili tudi mi primorani začasno ustaviti izvajanje svojih tedenskih aktivnosti (ples na invalidskih vozičkih, jahanje, plavanje, Dobrodelna trgovina Sonček). Tako so naši člani ostajali doma, v domačem okolju - v tem času nismo izvajali niti prevozov za svoje uporabnike.

Konec maja 2020 smo postopoma začeli zaganjati svoje tedenske aktivnosti, seveda ob upoštevanju ukrepov NIJZ-ja za preprečitev okužbe s koronavirusom. Žal zaradi ukrepov omejevanja zbiranja in druženja večjih skupin v letošnjem letu nismo izpeljali društvenega izleta in letne produkcije Plesne skupine Sonček.

Ne glede na situacijo pa smo uspeli izpeljati programe zdra-

vstveno-terapevtskih kolonij (eno zimsko v februarju in tri poletne v avgustu). Program-zdravstveno terapevtskih kolonij je zelo pomemben, saj je namenjen otrokom in mladostnikom s cerebralno paralizo, ki so v enem tednu deležni nefizioterapij, delovnih terapij, izkušenj z novimi situacijami v drugem okolju ter učenja za življenje. Izvajamo dva termina družinskih kolonij s predšolskimi otroki, kjer so podpore in pomoči s strani strokovnjakov deležni tudi starši v obliki delavnic in šole za starše. Program zdravstveno-terapevtskih kolonij temelji na celostnem pristopu, ki vključuje različne aktivnosti v enotedenskem terminu. Namenjen je izboljšanju psihofizičnega stanja uporabnika, ob tem pa mu želi ponuditi izkušnjo novih in že obstoječih vsakdanjih socialnih veščin.

Tekmovanje v disciplini boccie

V letu 2020 je društvo s pomočjo donacij, ki so se zbirale več let, kupilo nov kombi. Namenjen je predvsem posameznikom na električnih invalidskih vozičkih, ki imajo težjo in težko gibalno oviranost, da se lahko brez ovir udeležujejo tedenskih društvenih aktivnosti.

Velja omeniti, da je trenutno naša Dobrodelna trgovina Sonček odprta od ponedeljka do petka med 9. in 17. uro. Opažamo, da imamo veliko podpornikov in stalnih strank, ki se v trgovino redno vračajo in jim je koncept takšne prodaje zelo blizu. Še posebej nam je pomembno, da se v vsakdan trgovine vključujejo pridni in delovni uporabniki, ki ob podpori prodajajo izdelke.

Prav tako se enkrat mesečno na sedežu društva odvijajo bralna srečanja. V načrtu imamo večjo obeležitev petdesetega srečanja naših bralcev skupaj z gosti pisatelji, seveda, ko bodo razmere to dopuščale.

9. septembra 2020 smo se udeležili prireditve ob 15-letnici ustanovitve zavoda Nazaj na konja. V sredo, 16. septembra 2020, smo se udeležili aktivnosti ob Dnevu mobilnosti 2020, kjer smo člani društva s stojnico predstavili delovanje in aktivnosti društva. Člani so se skupaj s predstavniki Mestne občine Maribor udeležili sprehoda po Mariboru z namenom osveščanja o arhitektonskih ovirah.

Tudi na športnem področju so naši člani zelo dejavni. Ponosni smo na uspehe in dobre rezultate naših tekmovalcev v dvoranskem balinanju (boccie) za gibalno ovirane (letos izvedena že tri tekmovanja posameznikov) ter na udeležbo na tekmovanju v pikadu in namiznem tenisu.

Prireditve in tekmovanja organizira Sonček - Športno društvo cerebralne paralize v CIRIUSU v Kamniku in Izoli. Tako kot vsako leto smo se tudi letos udeležili Športnih iger invalidov v dvorani Tabor, ki jih organizira Svet invalidov Maribor.

V načrtovanju imamo tudi obeležitev svetovnega dneva cerebralne paralize, vendar glede na situacijo in ukrepe, povezane s koronavirusom, v manjšem in drugačnem obsegu, o čemer bomo predhodno obvestili člane in medije.

V načrtu imamo tudi vsakoletne, že tradicionalne dogodke,

Ob Dnevu mobilnosti 2020

ki pa so seveda letos podrejeni situaciji s covidom-19, ki se lahko vsakodnevno spreminja, tako da bomo vsebino sproti prilagajali razpoložljivim razmeram.

ZDRUŽENJE MULTIPLE SKLEROZE SLOVENIJE, PODRUŽNICA MARIBOR

TEDENSKA SKUPINSKA VADBA PODRUŽNICE MARIBOR – ZMSS

Avtorica: Slavica Jaušovec

Fotografije: Arhiv društva in Mateja Krajnc

Kaj je Multipla skleroza (MS)?

Multipla skleroza (MS) je najpogostejša kronična nevrološka bolezen centralnega živčnega sistema. Potek bolezni je lahko različen in se od posameznika do posameznika zelo razlikuje. Pri nekaterih se pojavijo spremembe občutkov (motnje vida, motnje spomina in logičnega mišljenja, odrevenelost, omotičnost, vrtoglavica, impotenca), pri drugih spremembe v delovanju mišic (mišična oslabelost, okornost, težave pri hoji, težave z ravnotežjem, nehoteno premikanje oči, tresenje, nerazločen govor, motnje črevesja in mehurja, neobičajna utrujenost). Nekateri lahko z določenimi simptomi brez poslabšanja živimo mesece in leta, pri drugih pa se simptomi stopnjujejo in pride do hude invalidnosti.

Poslanstvo podružnice Maribor ZMSS

Poslanstvo podružnice Maribor je, da invalidne osebe z MS soustvarjamo pogoje za popolno vključitev v življenjsko in delovno okolje, vključevanje v vse oblike družabnega življenja ob enakih pogojih in z enakimi možnostmi, ki jih imajo ostale osebe, uveljavljanje človekovih pravic, preprečevanje diskriminacije, spodbujanje uporabe lastnih moči in sposobnosti ter zagotavljanje avtonomnosti uporabnikov storitev. Osveščanje širše ter tudi strokovne javnosti o potrebi obnovitvene rehabilitacije ter ohranjanja zdravja je zelo pomembno za izboljšanje kvalitete našega življenja.

Zaradi progresivne narave MS se nam predvsem gibalne sposobnosti nenehno slabšajo, zato je za nas pomembno, da nadaljujemo s telesno aktivnostjo, a brez izjemnih naporov, ker lahko ti poslabšajo naše zdravstveno stanje, zato je prav, da našo tedensko skupinsko vadbo vodi fizioterapevtka.

Koristnost vadbe - Mateja je povedala:

»Vadba je že vrsto let v središču mojega poklicnega zanimanja. Človek ni nikoli prestar za izvajanje starosti primerne telesne dejavnosti. Redno vzdrževanje kondicije ne zmanjšuje le telesnega in bolezenskega staranja, temveč tudi duhovno otroplost, zato so jutranje vaje, hoja, tek, kolesarjenje, plavanje in drugo še pomembnejše ... Vadba mora biti prilagojena vsakemu posamezniku; nenehna vadba je nepogrešljiva za dobro vzdrževanje telesne in duševne kondicije, saj vpliva na človeški imunski sistem, njegove duševne sposobnosti, različne bolezni ...«

in nadaljevala:

»Pomembne so tudi različne raztezne vaje, zlasti za tiste, ki imajo težave z dihanjem, zato se mora fizioterapevt posvetiti vsakemu posebej in oceniti njihove psihofizične sposobnosti. Posebej mora biti previden, da mu ne daje občutka, da zmore manj kot drugi. Pomembna pa je tudi toplina, ki jo izžareva terapevt. Telesna vadba, ki se izvaja, vključuje vaje sproščanja. Gre za vaje, ki skušajo odvrniti človeško zavest od misli, ki so obremenjene z občutki nezadovoljstva in tesnobe. K sprostitvi pomagajo tudi dihalne vaje, sproščujoča in pomirjujoča glasba ter meditacija. Zelo pomembno je, da si vzamemo minuto po vadbi in sproščeno izgovorimo nekaj besed ... Skrb za zdravje je naloga vsakega posameznika in prihaja iz notranjosti, umirjenega uma ter miru v srcu in duši.«

Zaključek:

Naša bolezen MS nas v vsakdanjem življenju večkrat omejuje. Z rednim izvajanjem primernih psihofizičnih vaj pod nadzorom fizioterapevtke Mateje Krajnc si izboljšamo samopodobo, zmanjšamo utrujenost in izboljšamo telesno zmogljivost. Vsakemu izmed nas je zdravje največja dragocenost, zato se moramo potruditi.

Izvajanje tedenske skupinske vadbe

Namena izvajanja tedenske skupinske vadbe sta zmanjševanje izoliranosti in vzdrževanje telesnega in psihičnega zdravja. Zaradi naše bolezni se nam nenehno slabša predvsem gibalna sposobnost, ki je tudi najopaznejša. Da do tega ne bi prihajalo, smo se v podružnici odločili za izvajanje primerne razgibalne vadbe v prostorih na Trubarjevi 15. Izvajali smo jo vsak ponedeljek, razen med karanteno, ob 15. uri pod vodstvom naše fizioterapevtke Mateje Krajnc. V septembru pa smo se preselili v prvo nadstropje večje dvorane na Meljski 37 in se pridružili članom društva Trepetlika.

Pri večini obolelih z multiplo sklerozo pride do problema, kako premagati arhitektonske ovire, ki nam onemogočajo normalno gibanje. V prostorih na Meljski je potrebno usposobiti dvigalo, da lahko pridemo v prvo nadstropje, drugače smo se prisiljeni vrniti na staro lokacijo.

Za nas je tudi značilno, da se hitro utrudimo. Utrudljivost je ena od najbolj motečih težav, ki lahko močno vpliva na naše vsakdanje življenje. Kadar huda utrujenosti in dalj časa prisotna huda bolečina ob prisotnosti ostalih nevroloških izpadov posegajo v naše vsakodnevno življenje, nas to nauči, da si je potrebno vzeti v danem trenutku čas za počitek oziroma je potrebno ustrezno prilagoditi vaje. S tem preprečimo poslabšanje nevroloških težav, zato je za nas zelo pomembno, da naša fizioterapevtka poskrbi za ustrezno prilagojeno vadbo.

EKIPA INOVATORJEV ZVOČNE KNJIGE VODNIK PO IZJEMNIH DREVESIH V MESTNIH PARKIH MARIBORA MED PREJEMNIKI PRIZNANJ NA 18. PODELITVI PRIZNANJ ZA NAJBOLJŠE INOVACIJE PODRAVJA 2020

Avtor: Borut Ambrožič

Avtor fotografij: Arhiv društva

Med prejemniki priznanj na 18. podelitvi priznanj za najboljše inovacije Podravja 2020 tudi ekipa inovatorjev zvočne knjige Vodnik po izjemnih drevesih v mestnih parkih Maribora

V petek, 25. septembra 2020, je na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Maribor ob upoštevanju ukrepov za zajezitev širjenja okužb potekala podelitev priznanj za najboljše inovacije podravske regije za leto 2020. Nosilec razpisa, Štajerska gospodarska zbornica, je prejela, pregledala in ocenila 27 inovacij, v razvoj katerih je bilo vključenih 118 inovatork in inovatorjev. Na svečanem dogodku je bilo podeljenih 5 zlatih, 5 srebrnih in 6 bronastih priznanj ter 11 priznanj za prispevek na področju inovativnosti.

Med prejemniki priznanj za prizadevanja na področju inovativnosti je tudi Hortikulturno društvo Maribor s socialno inovacijo - zvočno knjigo Vodnik po izjemnih drevesih v mestnih parkih Maribora. Knjigo, pod katero so se podpisali Lea Zinauer, Karin Bejo in Borut Ambrožič, je v tiskani obliki izdalo Hortikulturno društvo Maribor v sodelovanju z Mestno občino Maribor že leta 2018. Na pobudo predsednika Hortikulturnega društva Maribor, Boruta Ambrožiča, ki je hkrati tudi predsednik zveze Slovenska unija pacientov, je tiskovina zaživela tudi v zvočni obliki. V sodelovanju z Radiem Maribor, ki je omogočil uporabo snemalnega studia, predstavnico Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Maribor, gospo Darinko Lozinšek, ki je koordinirala komunikacijo med knjižnico Minke Skaberne in Hortikulturnim društvom Maribor, ter dramskim igralcem Bojanom Maroševićem, ki je tekst iz knjige pretvoril v zvokovno obliko, je nastala zvočna knjiga. Le-ta poslušalcem razkriva skrite oz. spregledane zelene zaklade mesta Maribor in jih približuje slepim in slabovidnim, hkrati pa opozarja na pomen vzdrževanja teh zelenih zakladov. Uporaba te inovacije, ki spada v kategorijo t. i. socialnih inovacij, omogoča slepim in slabovidnim uporabnikom nov način samostojnega doživljanja izjemnih dreves. Na voljo je med 5.644 deli slovenskih in tujih avtorjev v digitalnem zapisu mp3 v knjižnici Minke Skaberne v Ljubljani, trenutno kot edini zvočni zapis z naravoslovno oziroma botanično vsebino. Knjižnica Minke Skaberne v Ljubljani je specialna knjižnica, ki slepim in slabovidnim prilagaja knjižno gradivo v dostopnih tehnikah (v zvočnem, brajevem in elektronskem zapisu) ter ga tudi izposoja.

Projekt ZVOČNA KNJIGA - Vodnik po izjemnih drevesih v mestnih parkih Maribora na uspešen način povezuje kulturo, socialo in zdravstvo z namenom integracije ranljivih skupin v družbeno in družabno življenje. V zvezi s slepimi in slabovidnimi ni izključno pomembna samo fizična dostopnost grajenega okolja, pač pa tudi dostopnost do informacij. Pravica do pridobivanja, sprejemanja in sporočanja infor-

macij ter vsebin mora biti invalidom zagotovljena že na podlagi 9. in 21. člena Konvencije OZN o pravicah invalidov in ostalih spremnih dokumentov, je ob podelitvi izpostavil pobudnik in vodja projekta Borut Ambrožič.

Povezavo do radijskega posnetka, kjer je tudi del zvočnega zapisa knjige, najdete na tej povezavi: <https://4d.rtv slo.si/arhiv/aktualno-na-radiu-maribor/174696281>.

Zvezdana Mavrič Vražič (Društvo za boj proti raku Štajerske Maribor) in Borut Ambrožič (Hortikulturno društvo Maribor) ob podelitvi priznanj za najboljše inovacije Podravja 2020

Dobitniki priznanj za prizadevanja na področju inovativnosti Alojz Bezjak, samostojni inovator, Mladinski dom Maribor, Studio TSK oblikovanje krajine, Šolski center Ptuj, Višja strokovna šola, Datainfo.si, Henkel Maribor, IPPS, Pošta Slovenije, Zaposlitveni center AVANTUS ter nevladni organizaciji Društvo za boj proti raku Štajerske Maribor in Hortikulturno društvo Maribor

PROJEKT ZA IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI LETALIŠČ, PRISTANIŠČ, ŽELEZNIŠKIH IN AVTOBUSNIH POSTAJ ZA SLEPE IN SLABOVIDNE

Avtorja: mag. Vesna Avgustinčič in Tadej Kurent

Mestna občina Maribor je bila uspešna na razpisu programa teritorialnega sodelovanja Interreg Podonavje. Eden izmed projektov, ki so bili uvrščeni v nabor sofinanciranih projektov s strani Evropske unije, je tudi projekt DANOVA.

Cilj projekta DANOVA je z razvojem nabora novih storitev in kompetenc izboljšati dostopnost letališč, pristanišč, železniških in avtobusnih postaj za slepe in slabovidne, in sicer v smislu izboljšanja dostopnosti do storitev in informacij.

Projekt traja od 1. julija 2020 do 31. decembra 2022. V projektu sodeluje 14 partnerjev iz devetih držav Podonavja, in sicer Hrvaške, Slovaške, Madžarske, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Avstrije in Slovenije. Konzorcij partnerjev pod vodstvom Letališča Dubrovnik (Hrvaška) je dobro uravnotežen, saj so vključena letališča, pristanišča, raziskovalne ustanove, lokalne oblasti ter združenja slepih in slabovidnih. Iz Slovenije v projektu kot partnerja sodelujeta Mestna občina Maribor in Univerza v Mariboru.

Proračun celotnega projekta je 2.192.000 EUR, od tega je delež Mestne občine Maribor 82.500 EUR (sofinanciranih je 85 % sredstev).

V Evropi, kjer živi 30 milijonov slepih in slabovidnih, več kot 96 % evropskega prometnega sistema, zlasti v Podonavju, še vedno ni popolnoma dostopnega ljudem z okvaro vida. Uporaba letalskega, železniškega in mestnega jav-

nega prevoza predstavlja veliko težavo za številne slepe in slabovidne potnike zaradi:

- » oteženega dostopa slepih in slabovidnih do najnovejših vizualnih ali pisnih informacij;
- » neustrezne usposobljenosti osebja za nudenje podpore in za ustrezno komuniciranje s slepimi in slabovidnimi;
- » nedostopne ali slabo dostopne infrastrukture;
- » precejšnjih razlik med nacionalnimi zakonodajami glede minimalnih zahtev o dostopnosti itd.

Tudi v Podonavju je vse več zahtev po bolj vključujočem in dostopnem prevoznem sistemu, ki omogoča enak nivo storitev, kot je omogočen potnikom brez omejitev, tudi za slepe in slabovidne.

Cilj projekta DANOVA je zadovoljiti tem potrebam s konkretnimi in oprijemljivimi rezultati, ki bodo nastali skozi integrativen in transnacionalen pristop, ki vključuje:

- » identifikacijo in analizo obstoječih rešitev ter praktičnih primerov, ki so splošno sprejemljivi, učinkoviti in jih je možno enostavno implementirati v celotnem Podonavju;
- » izdelavo Strategije prenosa obstoječih rešitev kot podpore odločevalcem za učinkovit prenos identificiranih rešitev;
- » vključevanje deležnikov v postopek oblikovanja novega transnacionalnega koncepta popolnoma dostopnega prevoznega sistema, ki odgovarja potrebam slepih in slabovidnih potnikov v Podonavju;
- » testiranje inovativnih rešitev;
- » izboljšanje kompetenc osebja za uporabo novih storitev in izboljšanje izkušnje slepih in slabovidnih pri uporabi storitev javnega potniškega prometa.

Več informacij o projektu DANOVA - Inovativne prevozne storitve za slepe in slabovidne potnike v Podonavju najdete na povezavi: <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/danova>.

ŠPORTNO-REKREATIVNO SREČANJE INVALIDOV MARIBORA

Avtor: Svet invalidov

Fotografije: arhiv sveta invalidov

Svet invalidov Mestne občine Maribor, DS za šport in rekreacijo, je v sodelovanje z Zvezo društev ŠMIRIS 28. 8. 2020 v ŠRC Fontana Maribor organiziral že sedmo Športno-rekreativno srečanje invalidov Maribora. Zaradi ukrepov za varovanje zdravja je sodelovalo »zgolj« 70 članov iz 8 mariborskih invalidskih društev. Udeleženci so bili razdeljeni v dve skupini, predpisani ukrepi so se spoštovali v celoti.

Nameni srečanja so bili športno in zabavno druženje invalidov, medsebojno spoznavanje in krepitev medsebojnega sodelovanja. Lepo vreme je dogajanje še polepšalo.

Člani invalidskih društev iz Maribora so se pomerili v pikado, taroku in balinanju. Na voljo je bilo tudi igrišče za tenis, odbojko na mivki in badminton. Najuspešnejši so prejeli praktične nagrade, ki so jih prispevali naši donatorji. Priredili smo tudi tombolo in srečelov z bogatimi dobitki. Iskrena hvala vsem donatorjem, ki ste se odzvali na našo prošnjo.

Pikado na Športno-rekreativnem srečanju invalidov

Letošnje srečanje je bilo zaradi korona ukrepov nekoliko okrnjeno. Upamo, da vas bomo naslednje leto lahko povabili na druženje brez omejitev. Ostanite zdravi.

DAN MOBILNOSTI INVALIDOV

16. 9. 2020 je v okviru Evropskega tedna mobilnosti potekal že 12. Dan mobilnosti invalidov. Program je bil kljub korona ukrepom in odsotnosti najranljivejših skupin invalidov zelo zanimiv in pester. Na Trgu svobode v Mariboru je svoja prizadevanja za čim boljšo mobilnost predstavilo šest mariborskih invalidskih in humanitarnih društev.

Prisotne je pozdravil predsednik Sveta invalidov Milan Kotnik, nagovoril jih je tudi podžupan MO Maribor dr. Samo Peter Medved. Dogajanje so s kulturno točko Ribičija popestrili člani Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor.

Organizacijo dogodka je izvedel Factumevent, program sta vodila in povezovala g. Robert Zajšek in RTV SLO - Radio Maribor, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Anja Kotnik.

Vsako društvo je predstavilo svoj način mobilnosti, težave, pripomočke in posebnosti pri premagovanju ovir v vsakdanjem življenju. Predstavili so se: Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor; Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor; SONČEK - Mariborsko društvo za cerebralno paralizo; društvi SLO - CANIS in REPS; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor; Društvo diabetikov Maribor in Humanitarna organizacija INKONT Maribor.

Opozorjanje na problematiko neupravičenega parkiranja na prostorih za invalide

Predstavniki Društva paraplegikov Podravja so predstavili priklopno kolo za invalidski voziček (zastopnik Ormega) ter električni priklop za invalidski voziček.

Sočasno je potekal sprehod z evidentiranjem arhitekturnih ovir. Pot je potekala od Trga svobode po Jurčičevi ulici, Gosposki ulici, čez Glavni trg, preko Glavnega mosta, mimo UKC Maribor do podvoza Ljubljanska in nove železniške postaje, nato po nadvozu Titova po Titovi do Partizanske ceste in do Trga svobode. Invalide sta na sprehodu spremljala podžupan Samo Peter Medved in predstavnik Sektorja za komunalno in promet na MOM. Skupaj so evidentirali kar nekaj ovir in se dogovorili, da bodo težave uredili, v kolikor bo le mogoče.

Hkrati je na Slomškovem trgu potekala akcija osveščanja o težavah parkiranja na invalidskih parkirnih mestih »Pridem takoj«. Z invalidskimi vozički so že zjutraj zasedli 5 parkirišč na Slomškovem trgu, na vozičke pa obesili napise: »Pridem takoj, samo na pošto sem skočil.« in druge najpogostejše izgovore kršiteljev, ki parkirajo na invalidskih parkirnih mestih.

Sprehod z evidentiranjem arhitekturnih ovir – Dan mobilnosti invalidov 2020

Članek o Dnevu mobilnosti invalidov 2020 si lahko preberete v Večeru, več o dogajanju na Trgu svobode pa lahko slišite na Radiu Maribor ali preberete na Mariborinfo.

POBUDA ZA POVEČANJE OBJAV O VOZNIH REDIH V MARIBORSKEM AVTOBUSNEM PROMETU

Avtorica: Alenka Gajšt

Ob evropskem tednu mobilnosti je delovna skupina Sveta invalidov MOM za dostopnost podala pobudo za povečanje velikosti vozniških redov na avtobusnih postajališčih. Tako so ponovno opozorili na težave, ki jih imajo vsi starejši in slabovidni pri dostopanju do informacij o vozniških redih na avtobusnih postajališčih.

Tiskani vozniški redi na postajališčih v Mariboru so natisnjeni s premajhnimi črkami in velikokrat nameščeni za klopjo, kar dodatno otežuje branje, saj se oseba voznemu redu ne more dovolj približati, še posebej ne, kadar na klopci sedijo ljudje.

Zato so predlagali, da se za vozne rede uporabi sans serifna pisava (Arial, Verdana), velikosti vsaj 30 pt, lahko pa tudi več, in v krepkem tisku. Prav tako so predlagali namestitve vozniških redov, kjer ni klopi ali košev za smeti, ki bi osebo ovirali pri tem, da se voznemu redu približa in tako lažje prebere čas odhoda.

Digitalne table z informacijami o prihajajočih avtobusih so namreč za slabovidne nameščene previsoko, pisava na njih je premajhna, kadar na njih direktno sije sonce, so skoraj nečitljive in občasno so informacije na njih netočne. Predlagali so, da se na digitalnih tablah poveča velikost napisa ali se jih namesti nižje, kjer bodo bolj čitljive.

Zavedajo se prostorske stiske postavljenih panojev, vendar so mnenja, da se lahko najde prava rešitev, morda z racionalizacijo ostalih informacij, prav tako pa to ni velik stroškovni zalogaj. Slabovidnim in mnogim starejšim pa bi predlagana rešitev zelo olajšala dostop do informacij, saj postaja prav ta kategorija potnikov vedno številčnejša.

POSVET O POSTAVITVI TALNIH TAKTILNIH OZNAK V MARIBORU

Posvet je potekal 18. 9. 2020 v okviru Evropskega tedna mobilnosti v prostorih Doma slepih Maribor, Gospejna ul. 11, Maribor. Posveta se je udeležil tudi predstavnik UKPP na MOM Aleš Klinc.

Uvodoma je Petra Krištof predstavila projekt uvedbe talnega taktilnega sistema v Mariboru izpred 10 let, v okviru katerega sta se uredila center mesta in del Tezna.

Predstavniki slepih in slabovidnih so povedali, da bi bilo smiselno, če bi bili vsi semaforji ozvočeni. Na primer, križišče Ptujška-Cesta proletarskih brigad kljub pozivom ni ozvočeno. Darja, ki stanuje v bližini, je povedala, da gredo nekako na pamet čez cesto. Več poudarka bi moralo biti na slabovidnih, ki jim sicer pomagajo tudi taktilne oznake, potrebni so zvočni semaforji in pa kontrastne označitve. Tudi kandelabri so sivi. Dobro bi bilo nekaj kontrasta.

Poseben problem je tudi tržnica Nova vas, kjer so pločniki in stopnice tako razbrzdani, da se ne ve, kje so oznake.

Predsednik društva g. Mugerle je poudaril, da bi se moralo vsaj tisto, kar je že urejeno, redno vzdrževati.

Nadalje so povedali, da predstavlja veliko težavo slepim tudi avtobus. Slepim ne vidi, kateri avtobus je prišel na postajo, slabovidni pa imajo velike težave z voznim redom, saj se napovednik preveč blešči, da bi se dalo razbrati, čeprav bi bil točen, vozniki pa so veliko premajhni. Pobudo za namestitve večjih voznih redov smo že podali na Marprom.

Glede uporabe talnih taktilnih oznak so povedali, da jih nekateri uporabljajo in se znajdejo, nekateri pa ne. Sedaj jim pot olajša osebni asistent, do katerega so upravičeni slepi. Za mlade je to zelo uporabno. Petra Krištof je dejala, da bi bilo dobro dobiti od njih povratno informacijo, kje bi se situacija še lahko izboljšala.

Tudi na križišču Ptujška-Ruska bi želeli zvočni semafor. Kritične točke so tudi Meljska pri AP in vzdolž cele Ceste proletarskih brigad, kjer živi kar nekaj slepih in slabovidnih. Morda bi se namestilo nekaj na semafor, kar bi slabovidni pritisnili za vklop zvoka, ne pa da piska ob vsakem prehodu, kar lahko tudi moti stanujoče v bližini.

Taktilne oznake, vir: shorturl.at/sRSU6

Pri novih prehodih so z brizgano plastiko urejene talne vodilne oznake, ki vodijo na prehod. Glede teh vodilnih oznak so v MOM prejeli že pritožbe stanovalcev (hrupno je, ker avto guma »zruži«), zato je go. Krištof zanimalo, koliko te oznake koristijo slepim in slabovidnim.

Slepim in slabovidnim so podali tudi mnenje o »share space« prostoru na Glavnem trgu, kjer je trenutno sicer umirjen promet, a nihče ne ve, kje naj se giblje. Povedali so, da bi bil kontrast tlakovca - granitne kocke dovolj, da bi se slepi orientirali.

Aleš Klinc, MOM, je povedal, da za vzdrževanje redno zmanjka sredstev, da drugi interesi trčijo ob naše. Dogovorili so se, da se najbolj problematične točke obnovi, kajti vsega ne bo možno. Potrebno bo tudi vršiti pritisk na vodilne.

Sklep:

- » Mestna občina Maribor poskrbi za sredstva za obnovo kontrastnih oznak in talnega taktilnega sistema.
- » Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor posreduje potrebe in predloge za popravilo.
- » Vključitev invalidov že v projektiranje in izvajanje del.
- » Aleš Klinc bo težave posredoval koncesionarjem. V petih letih bomo tem stvarim posvetili več pozornosti.

O posvetu je poročala tudi RTV Slovenija, TV Maribor.

Taktilne oznake, vir: shorturl.at/aeHUZ

ŠPORTNE IGRE INVALIDOV MARIBORA

Športne igre invalidov so potekale v okviru Športne pomladi 2020 na prizoriščih Športnega parka Tabor, Maribor. Športne igre invalidov Maribora smo v luči korona ukrepov razdelili na tri dni, 23., 24. in 25. 9. 2020. Športna pomlad je bila namreč prestavljena na september. Letos se je v treh dneh iger udeležilo 390 udeležencev. Tekmovalcev je bilo v vseh treh dneh 270, gledalcev, ki so spodbujali tekmovalce, pa je bilo 120.

Prireditelj je povezoval Robert Herga, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Anja Kotnik. Vsi tekmovalci in prostovoljci so prejeli spominske majice.

Uvodoma je prvi dan, 23. 9. 2020, navzoče pozdravil podpredsednik Športne pomladi Aleš Antolinc, nagovorila sta jih še predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor Milan Kotnik in podpredsednik ZŠIS-POK Gregor Gračner. Ta dan sta bili na sporedu disciplini namizni tenis in pikado, ki sta potekala v dvorani ŽSD za badminton. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka. Medalje je podelila ga. Lilijana Zorko.

Drugi dan iger, 24. 9. 2020, sta bili odigrani disciplini šah in stezno kegljanje. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka, v šahu je bila v ženski konkurenci podeljena le zlata medalja. Medalje je podelila podžupanja Helena Kujundžič Lukaček.

Zadnji dan iger, 25. 9. 2020, so bile odigrane discipline met na koš, met na koš na vozičku, košarka na vozičku in vrtno kegljanje. Medalje je podelil g. Aleksander Trnjar.

Športne igre invalidov 2020 so bile kljub omejitvam uspešno izvedene. V upanju, da bodo tudi prihodnje športne igre invalidov potekale v sproščenem tekmovalnem vzdušju in ob medsebojnem sodelovanju, vas vabimo, da se nam pridružite tudi v letu 2021.

OBJEM

Avtorica: Metka Oset

*V objemu srečna plešiva
dolže dneve in noči,
da imela bova več moči.*

*Moč za veselje in radost,
ki nama zdravje da,
da še dolgo bova plesala.*

*Objem naj bo topel in mehak,
da lažji bo korak.*

*Poljub je krona objema najinega,
ki nikoli naj se ne konča.*

Sprehod za evidentiranje arhitektonskih oz. grajenih ovir za invalide ob

Dnevu mobilnosti invalidov

16. 9. 2020

Sprehodili smo se od Trga svobode, preko Grajskega trga do Jurčičeve, nato po Gosposki do Glavnega trga. Pot smo nadaljevali čez Stari most do Trga revolucije, skozi Magdalenski park in nato na železniško postajo Tabor. Od tam smo krenili na pešpot ob železnici v smeri Europarka in nato čez Titov most nazaj do Trga svobode.

Na sprehodu so sodelovali štirje gibalno ovirani, uporabniki invalidskih vozičkov na ročni pogon in dve slabovidni.

S strani občine so bili prisotni podžupan Samo Medved, vodja Skupne službe varstva okolja Cvetka Slana, sodelavec Urada za komunalno, promet in prostor Denis Kocbek in sodelavka Urada za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varstvo in raziskovalno dejavnost Mojca Krenčnik.

Na prvo oviro smo naleteli v križišču Jurčičeve in Vetrinjske, kjer je pri izhodu iz kroga prevelik naklon in otežena vožnja zaradi granitnih kock, saj se lahko invalidski voziček prevrne naprej.

Oviro za slepe in slabovidne predstavljajo stojala za kolesa, ki jih slabovidni ne opazijo, pa tudi slepi jih s palico ne zaznajo, če tam ni parkiranih koles. Okoli parkiranih koles pa se slep s palico tudi težje orientira. Dobro bi bilo, da bi bila stojala kontrastno obarvana. Poleg tega delno ovirajo tudi dostop do lekarne.

Ob koncu Gosposke je talna taktilna vodilna črta, ki pešce vodi do prehoda za pešce v krožišču, manjka pa vodilna linija čez Glavni trg do stavbe Casino-ja. Tako se slepe in slabovidne vodi v promet čez dva križišča, namesto, da se jim omogoči varna pot znotraj peš cone.

Dodatno težavo, tako za gibalno ovirane kot za slepe in slabovidne, predstavlja robnik, ki ločuje dovoz avtomobilov v peš cono Glavnega trga, saj ni dovolj zaznavna in se jo hitro spregleda, kar predstavlja nevarnost za padce in poškodbe. Dobro bi bilo, da bi bila ta ovira kontrastno označena ali izvedena v obliki položne klančine.

Nevarnost predvsem za slabovidne predstavljajo stopnice na Glavnem trgu od Casinoja v smeri Koroške ceste proti tržnici. Stopnice so označene s taktilno oznako samo iz ene smeri, iz vzdolžne pa niso. Ker taktilna oznaka ni kontrastna, jo slabovidni ne zaznajo, kar predstavlja veliko nevarnost za padce. Potrebno bi jih bilo kontrastno označiti in opremiti s taktilno oznako z vseh smeri.

Dodatno težavo za orientacijo in gibanje slepih, ki naj bi se orientirale po robovih stavb, predstavljajo parkirana vozila, koši za smeti, reklamni panoji in mize restavracij in kavarn. Prav zaradi tega smo predlagali, da bi tudi tukaj uvedli talno taktilno vodilno linijo.

Na koncu Starega mostu ni urejena klančina za pešce, zato so prisiljeni uporabljati klančino za kolesarje, ki pa za invalide ni primerna, saj je prestrma, kar pomeni, da če se invalid na vozičku pelje naprej, se voziček prevrne, zato so primorani klančino uporabljati vzvratno, za kar pa potrebujejo pomoč druge osebe in niso samostojni. Enaka situacija je na drugi strani mostu in na prehodu čez Pobreško cesto.

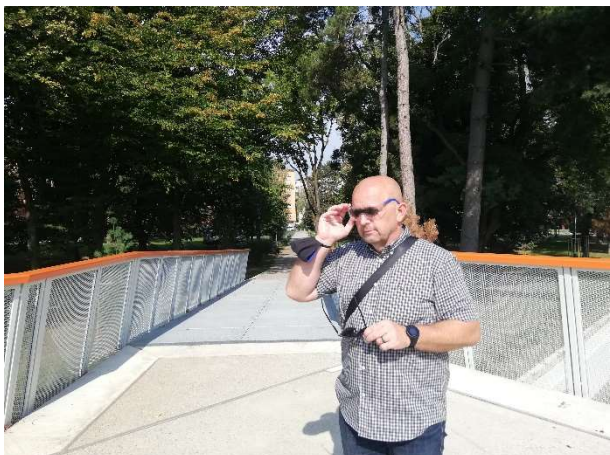

Prehod za pešce na Ljubljanski ulici pri glavnem vhodu v UKC Maribor je na eni strani izvedena klančina za pešce, medtem, ko je na drugi strani ni in morajo invalidi uporabljati klančino za kolesarje.

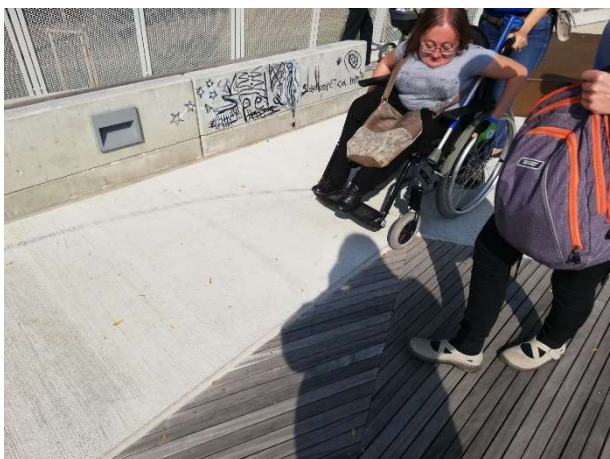
Priporoča se, da je robnik znižan v celotni širini prehoda za pešce, ne zgolj na delu le-tega in da je s taktilno oznako označen na celotni širini.

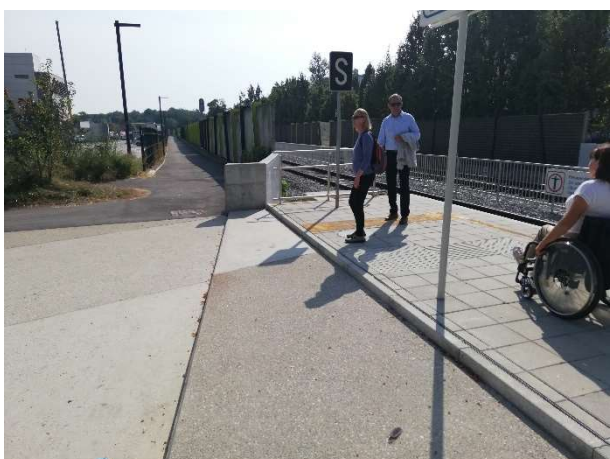
Taktilna linija, ki slepe usmerja iz prehoda za pešce do roba stavbe je dobro izvedena, a na poti, ko se slepi orientirajo po robu stavb, naletijo na neoznačene stopnice in stebre, kasneje pa tudi na parkirane avtomobile in druge ovire.

Začetek klančine iz Magdalenskega parka na ploščad nad podvozom na Ljubljanski ulici nima ograje, kar predstavlja nevarnost padca čez rob klančine. Ker je klančina dolga bi bilo smiselno namestiti še nižja držala, ki jih lahko uporabijo tudi invalidi na vozičkih.

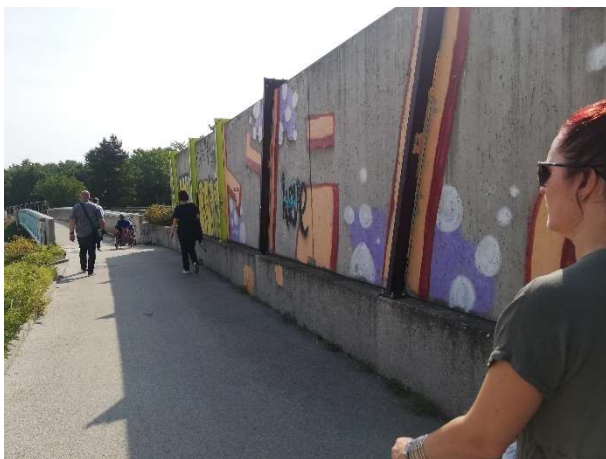
Ploščad je arhitekturno zelo razgibana z različnimi nivoji, ki niso kontrastno označeni, kar predstavlja veliko nevarnost za slepe in slabovidne. Prav tako imajo težave gibalno ovirani, saj nehote zapeljejo na razgiban teren, utore in podobno, kar predstavlja nevarnost za padce zaradi nepremostljivih višinskih razlik.

Iz železniške postaje ni izvedene klančine do ploščadi, prav tako pa robnik ni kontrastno označen. Dodatna težava je tudi, da se taktilna oznaka na robniku konča in slepega ne usmerja na pot čez ploščad ali na stranski pločnik.

Vhod v območje UKC blizu onkološkega oddelka ima preozka vrata in robnik, ki bi moral biti popravljen v klančino, vendar klančina ne sme biti speljana na pešpot ampak v smer vhoda.

Klopi, ki so predvidene na pešpoti naj ne bodo nameščene ob strani, ki slepim služi za orientacijo, ali pa se na nasprotni strani uredi možnost orientiranja ob ograji vzdolž celotne poti.

Naklon pešpoti ni primeren za gibalno ovirane in uporabnike invalidskih vozičkov, saj je strma in predolga. Urejena bi morala biti po načelih za oblikovanje klančin, kjer bi bil na vsakih 6 m dolžine urejen ravninski del v dolžini vsaj 120 cm.

Ker je bil čas sprehoda omejen, žal fotografsko nismo uspeli ujeti vseh ovir in podrobnosti. Veseli nas, da so navzoči iz občinske uprave prisluhnili potrebam in težavam invalidov in da se bodo v

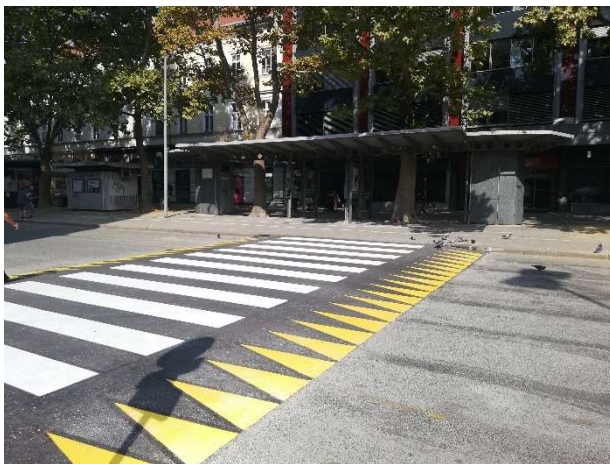
bodoče priporočila za univerzalno gradnjo oz. gradnjo brez ovir upoštevala v večji meri.

Za gibalno ovirane ljudi velja, da je treba poti načrtovati tako, da so brez vertikalnih višinskih razlik. Za premagovanje le-teh je potrebno urediti klančine, ki naj ne presegajo naklona 5 %. Prav tako je treba upoštevati, da prečni naklon poti ne sme presegati 2 %.

Pri daljših poteh z naklonom je treba upoštevati načela za klančine, to je, da je na vsakih 6 m dolžine nujno potreben podest dolžine od 120 do 150 cm. Daljše klančine je potrebno zavarovati z varovalno ograjo in ustrezno oblikovanimi vodili za roke ter najmanj 5 cm visokim robnikom ob straneh.

Pri slepih in slabovidnih je treba biti pozoren, da na njihovi poti ni ovir, ki jih ne morejo pravočasno zaznati in jih zaobiti, saj je nevarno, da čeznje padejo ali se v njih zaletijo. Prav zaradi tega je potrebno načrtovati, da je pešpot v širini 120 cm prosta ovir, da se omogoči srečanje dveh oseb ali da je omogočena hoja slepega z videčim spremljevalcem ali psom vodnikom ob sebi.

Torej na poti se smejo stati drogovi, stebri, betonske gobice, količki, stojala za kolesa, reklamni panoji, koši za smeti, klopi in še marsikatero druge ovire. V kolikor se te pojavljajo, jih je potrebno kontrastno označiti in preoblikovati tako, da so zaznavne tudi z belo palico. Pozornost je treba nameniti predvsem višinskim oviram v višini glave, saj te predstavljajo veliko nevarnost, ker niso zaznavne z belo palico. Glede na to, da slepi in slabovidni običajno potrebujejo rob za orientacijo, je potrebno na širokih odprtih površinah ali na površinah kjer so ovire, namestiti talne taktilne vodilne linije, ki so tudi kontrastno označene. Vse stopnice in klančine morajo prav tako biti označene s kontrastno in taktilno oznako.

Na koncu pa še pohvala za lepo urejen prehod za pešce na Partizanski cesti, ki nima višinskih razlik s pločnikom in je tudi kontrastno dovolj zaznaven, dodati mu je potrebno le še taktilno oznako za slepe v širini prehoda.

Pripravili:

Alenka Gajšt iz Društva študentov invalidov Slovenije, vodja delovne skupine Sveta invalidov MOM za dostopnost

In

Mojca Krenčnik iz Urada za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varstvo in raziskovalno dejavnost

VIRTUALNI KARIERNI SEJEM – SEJEM POKLICEV IN IZOBRAŽEVANJA ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE OBISKALO VEČ KOT 20.000 UDELEŽENCEV IZ VSE SLOVENIJE

Mestna občina Maribor je v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje, Univerzo v Mariboru, Štajersko gospodarsko zbornico, Območno obrtno - podjetniško zbornico Maribor, Mladinskim kulturnim centrom Maribor in Fundacijo Prizma v mesecu novembru organizirala Karierni sejem – sejem poklicev in izobraževanja za osnovnošolce, ki je zaradi pandemije Covid-19 potekal v virtualni obliki. Na podlagi virtualnega kariernega sejma za osnovnošolce je Fundacija PRIZMA, ob podpori Mestne občine Maribor in ostalih partnerjev, organizirala tudi virtualni karierni sejem za srednješolce.

Karierni sejem – sejem poklicev in izobraževanja je lokalno in regionalno pomemben projekt, s katerim želimo mladim pomagati pri načrtovanju kariere, predstaviti njihove možnosti za izobraževanje in zaposlitev v Mariboru, s tem pa povezati različne priložnosti za partnerska sodelovanja pri razvoju našega mesta in regije. Udeleženci so si sejem lahko ogledali na način virtualnega sprehoda, ki preslika občutek sprehoda v živo. Razstavljalci pa so imeli možnost predstavitve svojih poklicev in poslovnih prostorov na način 360 stopinjskega ogleda, prenosa različnih gradiv, pregleda prostih delovnih mest, komunikacije preko klepetalnic in dogodkov v živo (ang. live chat oz. webinar).

Virtualni karierni sejem je obiskalo več kot 20.000 udeležencev, ki se jim je predstavilo 118 razstavljalcev (delodajalcev, srednjih šol, visokošolskih ustanov in drugih podpornih organizacij za mlade). Na skupinski ogled stojnic se je prijavilo 117 osnovnih in srednjih šol iz območja celotne Slovenije. Sejem je potekal v sodelovanju s festivalom Mladi Maribor, ki je letos prav tako potekal v virtualni obliki.

Župan MO Maribor, Aleksander Saša Arsenovič, je ob zaključku sejma dodal: »Letošnjo izvedbo Virtualnega kariernega sejma – sejma poklicev in izobraževanja doživljam s ponosom nad sposobnostjo sodelovanja in premagovanja ovir v našem okolju. Uspeli smo ponuditi karierni

prostor, ki ga je v dveh tednih obiskalo več kot 20.000 udeležencev, na katerem se je predstavilo 118 razstavljalcev, s 505 dogodki »v živo«. Dogodek je pustil svoj pečat ne le v Mariboru in regiji, temveč v vsej Sloveniji. S prenosom tradicionalnega kariernega sejma v virtualni prostor je nastal potencial za dolgoročni razvoj prostora, ki na enem mestu združuje povpraševanje ter ponudbo izobraževanja in dela. Mestna občina Maribor želi z mladimi sodelovati pri nadaljnjem razvoju tega kariernega prostora, ta pa naj postane ponos in doprinos mestu, doma in v tujini. Zahvaljujem se vsem, ki ste sodelovali pri organizaciji in izvedbi letošnjega kariernega sejma.«

Na podlagi virtualnega kariernega sejma za osnovnošolce je Fundacija PRIZMA, ob podpori Mestne občine Maribor in ostalih partnerjev, teden kasneje organizirala virtualni karierni sejem za srednješolce. Dušanka Lužar Šajt, direktorica Fundacije za izboljšanje zaposlitvenih možnosti PRIZMA, ustanova, je ob odličnem odzivu dijakov dodala: **»Z izvedbo Virtualnega kariernega sejma smo na Fundaciji PRIZMA zelo zadovoljni. Menimo, da smo mladim pomagali pri načrtovanju kariere, saj so jim bile na sejmu predstavljene možnosti za izobraževanje ter zaposlitve na območju Slovenije. Karierni sejem, ki je za nami, je izredno pomemben projekt, ne le za našo regijo, temveč za celotno Slovenijo saj ob vsebinah, prinaša tudi inovativne digitalne rešitve za organizacijo tovrstnih dogodkov v prihodnje. S kariernim sejmom odpiramo tudi številne priložnosti za nadaljnja partnerska sodelovanja, povezana z razvojem kariere in zaposlovanja mladih tako v Mestni občini Maribor, kakor tudi širše v Vzhodni kohezijski regiji in celotni Sloveniji. Dijaki so med 23. in 27. novembrom 2020 doživeli spletni prostor, kjer so dobili informacije o tem, kako načrtovati svojo poklicno prihodnost, razvijati pridobljena znanja in spretnosti ter kako iskati zaposlitev, se predstaviti, vključevati na trg dela in voditi lastno kariero. Medtem bodo lahko razstavljalci posamezne razstavljenе vsebine tudi spreminjali ali nadgrajevali. Ob tem so vabljeni tudi k spremljanju aktivnosti in nadaljnje podpore pri kariernem razvoju, ki jo lahko dobijo v okviru Kariernega centra za mlade, VšečKAM in GREM. Zahvala vsem partnerjem in sodelujočim, saj nam je z njihovo pomočjo uspelo na dogodku dati dodaten pomen in veljavo, predvsem pa izpostaviti, kako pomembna je zgodnja karierna orientacija mladih na njihovi poti sprejemanja odločitev na področju izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica.«**

Ker se koncept izvajanja kariernega sejma iz enkratnega dogodka širi na daljše obdobje, so mladi vabljeni, da si preko vstopne strani www.karierni-sejem.si, objavljene vsebine v spletnem prostoru ogledajo vse do 30. septembra 2021.

Virtualni karierni sejem

Izjava za javnost

DELOVANJE SVETA INVALIDOV MO MARIBOR

Maribor, 3. 12. 2020

Leta 1992 so Združeni narodi z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov. Letošnji dan invalidov poteka pod geslom "Za boljšo ponovno izgradnjo: za invalide – inkluzija, dostopnost in trajnost po COVID-19"

Mestna občina Maribor se je leta 2009 na pobudo invalidov in z namenom izboljšanja enakih možnosti invalidov v Mariboru, vključila v projekt Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS) in prejela listino »Občina po meri invalidov.« Kot posvetovalno telo župana je bil ustanovljen Svet invalidov MO Maribor, v katerega so vključeni predstavniki Mariborskih invalidskih društev kot stalni člani, in predstavniki strokovnih in drugih služb, ki sodelujejo z invalidi.

Skozi leta aktivnega delovanja Sveta invalidov Mestne občine Maribor potekajo prizadevanja za izboljšanje možnosti invalidov, povezovalne aktivnosti in izobraževalna srečanja, podprta s strani Mestne občine Maribor, ki se jih udeležujejo številni invalidi iz različnih invalidskih društev.

Tudi v letu 2020 je bil Svet invalidov zelo aktiven. Še posebej aktivne so bile nekatere delovne skupine Sveta, predvsem skupina za šport in rekreacijo ter skupina za dostopnost. Dokaj zadanih nalog je bilo realiziranih ali so v postopku urejanja ali so člani skupin opozorili na določene težave. Velika prilagajanja in dodatne aktivnosti so bile potrebne zaradi epidemije, vendar smo večino načrtovanih aktivnosti uspešno izvedli.

Naj izpostavimo nekaj uspešno realiziranih nalog iz Akcijskega načrta za invalide v letu 2020:

V Mariboru so v letu 2020 v organizaciji Sveta invalidov potekale že 11. športne igre invalidov. Bile so predstavljene iz maja na september, potekale so 3 dni, da smo omejili število udeležencev na dan. Skupno se je iger udeležilo 270 tekmovalcev in 120 navijačev. 28. avgusta 2020 smo organizirali športno – rekreativno srečanje invalidov na ŠRC Fontana, v septembru pa smo predstavili težave invalidov pri mobilnosti v okviru Evropskega tedna mobilnosti na Trgu svobode v Mariboru. Ob tem smo ponovno izvedli predstavitev problemov s parkirnimi prostori – na običajna parkirna mesta na Slomškovem trgu smo parkirali 5 invalidskih vozičkov, ki so nosili napise »Pridem takoj«, »Samo na pošto sem skočil« in podobne najpogostejše izgovore kršiteljev, ki parkirajo na invalidske parkirne prostore. V okviru dneva mobilnosti invalidov smo opravili sprehod z evidentiranjem arhitekturnih ovir, ki se ga je udeležil tudi podžupan Samo Peter Medved, izvedli smo Posvet o postavitvi talnih taktilnih oznak v Mariboru. Poslali smo tudi pobudo za povečanje objav o voznih redih v mariborskem avtobusnem prometu. Invalidi so tudi predstavili priklopno kolo za invalidski voziček, zastopnik Ormega, ter električni priklop za invalidski voziček.

Leto 2020 pa je še posebej močno zaznamovala epidemija koronavirusa, ki je v mnogočem spremenila življenje in z njim povezanih tako gospodarskih kot drugih dejavnosti. Zaradi ukrepov Vlade RS in navodil NIJZ smo žal morali prestaviti Kulturni večer invalidov za nedoločen čas.

V letu 2020 je izšla že 11. številka glasila [Svet invalidov](#), v 1100 izvodih, v katerem svoje prispevke objavljajo invalidi in Svet invalidov MOM.

Mestna občina Maribor se tudi preko sodelovanja na evropskih projektih trudi izboljšati pogoje za dostopnost invalidov. V obdobju od julija 2020 do konca leta 2022 bo skupaj s partnerjem Univerzo v Mariboru v okviru projekta **DANOVA- Inovativne prevozne storitve za slepe in slabovidne potnike v Podonavju** (sofinanciranega s strani Evropske unije v okviru programa teritorialnega sodelovanja Interreg Podonavje) izvajala aktivnosti, s katerimi bo prispevala k izboljšanju dostopnosti avtobusne postaje za slepe in slabovidne, prav tako pa tudi izboljšanju dostopnosti do storitev in informacij povezanih z uporabo javnega potniškega prometa.

Izvaja se nadzor nad neupravičenim parkiranjem na parkirnih mestih za invalide, nabavljeni so bili prilagojeni avtobusi, ki so ekološko prijazni. O naših aktivnostih so tokom celega leta poročali mediji, ki so pomemben člen informiranja in ozaveščanja širše javnosti.

SKLEPNE MISLI

Svet invalidov MO Maribor je v sodelovanju z Mestno občino Maribor pomemben podporni člen za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mestni občini Maribor. Še naprej si bomo aktivno prizadevali za skupno izvajanje ukrepov, s katerimi bomo vodstvo občine in strokovne službe ter širšo javnost spodbujali k odpravljanju neenakosti, za bolj enakovredno in enakopravno vključevanje ter varovanje in spoštovanje pravic ter osebne integritete invalidov.

Ob 3. decembru - mednarodnem dnevu invalidov čestitamo vsem invalidom, njihovim družinskim članom, prijateljem, invalidskim in humanitarnim organizacijam ter vsem, ki si prizadevajo za boljšo kakovost življenja invalidov v Mariboru in širše.

Hkrati pa se zahvaljujemo vsem članom SIMOM ter delovnim skupinam Sveta invalidov za vso doseganje dobro in nesebično delo ter podporo invalidom za njihovo enakopravnejše vključevanje v življenje v vse sfere družbenega življenja in vam želimo še naprej uspešno delo.

Milan Kotnik
predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor

Številka: 0110-8/2020-7

Datum: 07.10.2020

Zadeva: Poročilo z 11. Športnih iger invalidov Maribora

Športne igre invalidov so potekale v okviru Športne pomladi 2020 na prizoriščih Športnega parka Tabor Maribor. Športne igre invalidov Maribora smo v luči korona ukrepov organizirali v 3 dneh, 23., 24. in 25.9.2020. Športna pomlad je bila namreč prestavljena na september. Letos se je v treh dneh iger udeležilo 390 udeležencev. Prireditev je povezoval Robert Herga, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Anja Kotnik. Vsi tekmovalci in prostovoljci so prejeli spominske majice.

Uvodoma je prvi dan, 23.9.2020, navzoče pozdravil podpredsednik Športne pomladi Aleš Antolinc, nagovorila sta nas še predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor Milan Kotnik in podpredsednik ZŠIS-POK Gregor Gračner. Ta dan sta bili na sporedu disciplini namizni tenis in pikado, ki je potekal v dvorani ŽŠD za badminton. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka. Medalje je podelila ga. Lilijana Zorko.

Drugi dan iger, 24.9.2020 sta bili odigrani disciplini šah in stezno kegljanje. Podelitev odličij je bila v Gostilni Taborka, v šahu je bila v ženski konkurenci podeljena le zlata medalja. Medalje je podelila podžupanja Helena Kujundžič Lukaček.

Zadnji dan iger, 25.9.2020, so bile odigrane discipline met na koš, met na koš na vozičku, košarka na vozičku in vrtno kegljanje. Medalje je podelil g. Aleksander Trnjar.

Vsi tekmovalci so se zelo izkazali. Uspelo je tistim, ki so imeli več športne sreče. Najuspešnejšim posameznikom smo podelili 18 kompletov medalj, najboljše ekipe so prejele pokale, člani ekip pa tudi medalje.

Športne igre invalidov 2020 so bile kljub omejitvam uspešno izvedene. V upanju, da bodo tudi prihodnje športne igre invalidov potekale v sproščenem tekmovalnem vzdušju in ob medsebojnem sodelovanju, vas vabimo, da se nam pridružite tudi v letu 2021.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali izpeljati igre, posebej vsem koordinatorjem posameznih panog in posameznikom v DS za šport in Svetu invalidov in invalidskih društvih, ki ste nam nudili potrebno pomoč in podporo.

Iskrena hvala tudi našim gostiteljem Športnim objektom Maribor in Društvu upokojencev Maribor Tabor za brezplačen najem ruskih kegljišč.

Hvala vsem udeležencem za sodelovanje in fair play.

Tekmovalcev je bilo v vseh treh dneh 270, gledalcev, ki so spodbujali tekmovalce, pa je bilo 120.

Hvala lepa in lep športni pozdrav vsem

Milan Kotnik l.r.,
predsednik Sveta invalidov MOM

REZULTATI »ŠPORTNE IGRE INVALIDOV MARIBORA 2020«

23.9.2020

PIKADO – ženske:

1. LEB Frida – Društvo diabetikov Maribor
2. JAVŠEVEC Lidija – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
3. TEMENT Ana – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor

PIKADO – moški:

1. BRATKOVIČ Marjan – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
2. GUTSMANDL Viktor – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
3. GOŠTE Miroslav – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor

PIKADO – ekipno ženske:

1. Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
2. Invalidsko društvo ILCO Maribor
3. Šent Maribor

PIKADO – ekipno moški:

1. Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
2. Društvo vojnih invalidov Maribor
3. Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor

NAMIZNI TENIS - ženske:

1. KRALJ Dragica – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
2. ŠEBJANIČ Marija – Društvo diabetikov Maribor
3. FINŽGAR Ester – Društvo diabetikov Maribor

NAMIZNI TENIS – moški:

1. KANCLER Primož – Društvo paraplegikov Podravja
2. KURENT Vinko – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
3. KADIŠ Albin – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor

24.9.2020

ŠAH – moški:

1. KAJNIH Danilo – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
2. ZVEKIČ Hajrudin – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
3. JANŽEKOVIČ Anton – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor

ŠAH – ženske:

1. DULAR Majda – Društvo invalidov Maribor

STEZNO KEGLJANJE – ženske:

1. ANDRILLOVIČ Frančiška – Društvo diabetikov Maribor
2. TURK Marta – Inkont Maribor
3. ŠTUBER Irena –

STEZNO KEGLJANJE – moški:

1. FERK Jože – Društvo diabetikov Maribor
2. POLŠE Leon – Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor
3. ŠPENGA Jože – Društvo diabetikov Maribor

25.9.2020

RUSKO KEGLJANJE – ženske:

1. PERŠAK Cvetka – Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Maribor
2. JOVANOVIČ Dragica – Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Maribor
3. ŠIMEK Milena – Inkont Maribor

RUSKO KEGLJANJE – moški:

1. KUKUROV Andrej - Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor
2. KARAPETRIČ Jozo – Društvo diabetikov Maribor
3. PERŠAK Leo – Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Maribor

RUSKO KEGLJANJE – ženske ekipno:

1. Inkont Maribor
2. Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor

RUSKO KEGLJANJE – moški ekipno:

1. Ekipa A - Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja
2. Prva ekipa medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Maribor
3. Druga ekipa Medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Maribor

MET NA KOŠ - ženske:

1. PESTNER Marija – Ozara d.o.o.
2. MESARIČ Jožica – Ozara d.o.o.
3. CENER Lejla – Ozara d.o.o.

MET NA KOŠ – moški:

1. HORVAT Vlado – Ozara d.o.o.
2. HORVAT Mihael – Ozara d.o.o.
3. ŠTERN Denis – Ozara d.o.o.

MET NA KOŠ NA VOZIČKU:

1. SLAČEK David – Društvo paraplegikov Podravja
2. KLEP Boris – Društvo paraplegikov Podravja
3. ŽUNKO Marjan – Društvo paraplegikov Podravja

KOŠARKA NA VOZIČKU:

1. Ekipa A – Društvo paraplegikov Podravja
2. Ekipa B – Društvo paraplegikov Podravja

Čestitamo vsem tekmovalcem

Milan Kotnik l.r.,
predsednik Sveta invalidov MOM